

UOHSX00EDK5U

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Spisová značka: ÚOHS-S0241/2019/DP
Číslo jednací: ÚOHS-03187/2021/820/TPi

Brno 27. ledna 2021

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0241/2019/DP, zahájeném dne 18. 6. 2019 z moci úřední dle § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 285/2018 Sb., ve spojení s § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 176/2018 Sb., a dle § 21 odst. 1, jakož i § 1 odst. 4, § 20a a § 21h zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů a/nebo čl. 102 Smlouvy o fungování Evropské unie, jehož účastníkem je společnost

NET4GAS, s.r.o., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 – Nusle, IČO 27260364, zastoupená na základě plné moci ze dne 21. 8. 2019 Mgr. Vítem Stehlíkem, advokátem, s adresou pro doručování White & Case, s.r.o., advokátní kancelář, se sídlem Na příkopě 854/14, Praha 1,

vydává v souladu s § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, toto

ROZHODNUTÍ:

I.

Účastník řízení, společnost NET4GAS, s.r.o., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 – Nusle, IČO 27260364, tím, že v rámci kontraktačního procesu započatého dne 24. 9. 2015 se žadatelem o připojení – společností SPP Storage, s.r.o., se sídlem Dolní Bojanovice, č. p. 891, IČO 24822191, týkajícího se uzavření smlouvy o připojení jí provozovaného podzemního zásobníku plynu Dolní Bojanovice k přepravní soustavě zemního plynu v České republice provozované účastníkem řízení, předkládal znevýhodňující podmínky, které

přičemž na sjednání těchto podmínek bez objektivně ospravedlnitelných důvodů trval, čímž neumožnil společnosti SPP Storage, s.r.o., se sídlem Dolní Bojanovice, č. p. 891, IČO 24822191, uzavřít smlouvu o připojení, a tím bránil v následném připojení jí provozovaného podzemního zásobníku plynu Dolní Bojanovice k přepravní soustavě zemního plynu v České republice provozované účastníkem řízení, tudíž

zneužil v období od 24. 9. 2015 do 30. 4. 2019 **své dominantní postavení** na trhu poskytování služeb přepravy zemního plynu v České republice na újmu společnosti SPP Storage, s.r.o., se sídlem Dolní Bojanovice, č. p. 891, IČO 24822191, a tím i na možnou újmu soutěžitelů poptávajících poskytování služeb uskladňování zemního plynu v České republice a konečných spotřebitelů, a současně potenciálně ovlivnil obchod mezi členskými státy Evropské unie v oblasti poskytování služeb uskladňování zemního plynu v České republice,

čímž porušil v období **od 24. 9. 2015 do 30. 4. 2019 zákaz** stanovený v **§ 11 odst. 1 zákona** č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, a tím se v uvedeném období **dopustil přestupku** dle § 22a odst. 1 písm. c) téhož zákona, a **současně** v uvedeném období **porušil zákaz** stanovený v **čl. 102 Smlouvy o fungování Evropské unie**.

II.

Podle § 11 odst. 2 ve spojení s § 21h odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, společnosti NET4GAS, s.r.o., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 – Nusle, IČO 27260364, jednání popsané ve výroku I. tohoto rozhodnutí do budoucna **zakazuje**.

III.

Dle § 22a odst. 2 ve spojení s § 21h odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů se účastníku řízení, společnosti NET4GAS, s.r.o., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 – Nusle, IČO 27260364, za přestupek dle § 22a odst. 1 písm. c) téhož zákona a za porušení čl. 102 Smlouvy o fungování Evropské unie popsané ve výroku I. tohoto rozhodnutí **ukládá pokuta v celkové výši**

10 000 000 Kč (slovy: deset milionů korun českých).

Uložená pokuta je splatná do 90 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

IV.

Dle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění nálezu Ústavního soudu č. 325/2020 Sb., v návaznosti na § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a ve spojení s § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů se účastníku řízení, společnosti NET4GAS, s.r.o., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 – Nusle, IČO 27260364, **ukládá povinnost uhradit náklady řízení** paušální částkou

3 500 Kč (slovy: tři tisíce pět set korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

ODŮVODNĚNÍ

I. Zahájení a dosavadní průběh správního řízení

1. Dne 18. 6. 2019 zahájil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „**Úřad**“) se společností NET4GAS, s.r.o., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 – Nusle, IČO 27260364 (dále též „**účastník řízení**“ nebo „**NET4GAS**“), správní řízení sp. zn. ÚOHS-S0241/2019/DP pro možné porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále též „**zákon**“) a/nebo čl. 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále též „**SFEU**“) – dále též „**správní řízení**“.
2. Možné porušení zákona a/nebo SFEU spatřoval Úřad v tom, že společnost NET4GAS v rámci kontraktačního procesu vedeného se společností SPP Storage, s.r.o., IČO 24822191 (dále též „**SPP Storage**“), započatého dne 24. 9. 2015 a týkajícího se uzavření smlouvy o připojení k Přepravní soustavě¹ ve smyslu § 72 odst. 3 energetického zákona² trvala bez objektivně ospravedlnitelných důvodů na sjednání podmínek:

¹ Přepravní soustava plynu v České republice provozovaná účastníkem řízení (dále též „**Přepravní soustava**“).

² Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění platném a účinném od 1. 1. 2015 (dále též „**energetický zákon**“). V případě, že znění příslušných ustanovení energetického zákona, na která bude Úřad odkazovat, doznaly v důsledku pozdějších novel změn, Úřad tyto blíže uvede.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

které byly nad rámec podmínek stanovených energetickým zákonem a bránily akceptaci návrhu smlouvy o připojení, jako nezbytné podmínky následného připojení PZP DB k Přepravní soustavě. Uvedené jednání společnosti NET4GAS mohlo být způsobilé narušit hospodářskou soutěž v oblasti uskladňování plynu na území ČR, a to k újmě společnosti SPP Storage a/nebo soutěžitelů poptávajících službu uskladňování plynu v ČR, příp. konečných spotřebitelů, a rovněž ovlivnit v uvedené oblasti obchod mezi členskými státy Evropské unie (dále též „EU“).⁴

3. Úřad přistoupil k zahájení správního řízení z moci úřední na základě informací získaných v rámci výkonu své dozorové pravomoci.⁵ Důvodnou indicií pro zahájení správního řízení ve věci možného porušení zákona a/nebo SFEU byla skutečnost, že Energetický regulační úřad (dále též „ERÚ“), ve správním řízení zahájeném na návrh společnosti SPP Storage ve věci sporu ohledně uzavření smlouvy o připojení k Přepravní soustavě, uložil rozhodnutím č. j. 13238-43/2017-ERU ze dne 4. 12. 2018 společnosti NET4GAS povinnost do dvaceti kalendářních dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí uzavřít se společností SPP Storage smlouvu o připojení PZP DB k Přepravní soustavě, a to ve znění uvedeném v příloze tohoto rozhodnutí (dále též „**rozhodnutí ve sporném řízení**“).⁶ Rozklad podaný společností NET4GAS byl rozhodnutím Rady ERÚ č. j. 13238-53/2017-ERU ze dne 9. 4. 2019 zamítnut (dále též „**rozhodnutí o rozkladu ve sporném řízení**“); rozhodnutí ve sporném řízení tudíž bylo potvrzeno (krom dílčího doplnění části jednoho výroku).⁷
4. V rámci správního řízení Úřad vyžádal podklady a informace od účastníka řízení, společnosti SPP Storage a nejvýznamnějších dodavatelů plynu v ČR a rovněž se zástupci účastníka řízení uskutečnil ústní jednání.
5. Dne 14. 5. 2020 sdělil Úřad společnosti NET4GAS výhrady shrnující základní skutkové okolnosti šetřeného případu, jejich právní hodnocení a odkazy na hlavní důkazy o nich, obsažené ve spise správního řízení, včetně informace o výši pokuty, kterou jí hodlá uložit (dále též „**sdělení výhrad**“).⁸ Účastníku řízení bylo po jejich vydání umožněno seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, případně navrhnout další dokazování (k vyjádření účastníka řízení – viz část VI. tohoto rozhodnutí).

³ V předmětném správním řízení je pod termínem *plyn* uvažován pouze *zemní plyn*.

⁴ Srov. dokument spisu správního řízení č. 2.

⁵ Srov. dokument spisu správního řízení č. 1 včetně příloh.

⁶ Rozhodnutí ve sporném řízení (srov. dokument spisu správního řízení č. 1, příloha č. 2), ve znění opravného usnesení č. j. 13238-48/2017-ERU ze dne 24. 1. 2019 (srov. dokument spisu správního řízení č. 1, příloha č. 3).

⁷ Srov. dokument spisu správního řízení č. 10.

⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 49.

II. Charakteristika účastníka správního řízení

6. Společnost NET4GAS je obchodní společností zapsanou do obchodního rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze (a to dne 29. 6. 2005, oddíl C, vložka 108316), která je plně vlastněna společností NET4GAS Holdings, s.r.o.⁹; tato je v držení konsorcia společností Allianz Infrastructure Czech HoldCo II S.à r.l. (50 %)¹⁰ a Borealis Novus Parent B.V. (50 %)¹¹. Účastník řízení je dále jediným akcionářem společnosti BRAWA, a.s.,¹² která vlastní plynovod GAZELA, jehož provozovatelem je společnost NET4GAS. Výše uvedené společnosti (NET4GAS Holdings, s.r.o., a BRAWA, a.s.) vzájemně personálně a majetkově propojené s účastníkem řízení tvoří společně jednu hospodářskou jednotku (dále též „skupina NET4GAS“).
7. Společnost NET4GAS je provozovatelem přepravní soustavy plynu v ČR a držitelem licence na přepravu plynu č. 230504730 vydané ERÚ.
8. Na základě této licence společnost NET4GAS zajišťuje mezinárodní přepravu plynu přes ČR, vnitrostátní přepravu plynu partnerům na území ČR a související obchodní a technické služby. Účastník řízení je vlastnicky odděleným provozovatelem Přepravní soustavy nezávislým na ostatních činnostech na trhu s plynem (nepůsobí sám ani prostřednictvím dalších společností náležejících do skupiny NET4GAS na trzích výroby, obchodu, distribuce či uskladňování plynu).

III. Zjištěné skutečnosti a důkazy

III.1 Právní rámec připojení k přepravní soustavě a uzavření smlouvy o připojení

9. Problematika související s připojením podzemních zásobníků plynu (dále též „PZP“) k přepravní soustavě a stanovení podmínek přístupu k ní je upravena příslušnou legislativou v oblasti energetiky, tj. právními předpisy vydanými jak na unijní¹³, tak národní úrovni.
10. Pro vedené správní řízení má z unijní právní úpravy relevanci zejména nařízení NC TAR¹⁴. V průběhu roku 2016 byl publikován text připravovaného nařízení řešící problematiku přepravních sazeb a jejich slev u skladovacích zařízení, jehož finální znění bylo vtěleno do předmětného nařízení. Podle kapitoly II čl. 9 odst. 1 (použitelné od 31. 5. 2019) se u přepravních sazeb založených na kapacitě ve vstupních bodech ze skladovacích zařízení a ve výstupních bodech do skladovacích zařízení uplatní sleva ve výši minimálně 50 %, ledaže (a v rozsahu, v němž) je skladovací zařízení, jež je propojeno s jednou nebo více přepravními nebo distribučními soustavami, používáno k soutěži s propojovacím bodem.

⁹ Společnost NET4GAS Holdings, s.r.o., se sídlem Na hřebenech II 1718/8, Praha 4, IČO 29135001.

¹⁰ Allianz Infrastructure Czech HoldCo II S.à r.l., se sídlem Luxembourg, boulevard F.D. Roosevelt 14, Lucemburské velkovévodství.

¹¹ Borealis Novus Parent B.V., se sídlem Amsterdam, Muiderstraat 9, Nizozemské království.

¹² Společnost BRAWA, a.s., se sídlem Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4, IČO 24757926.

¹³ Základní unijní rámec podmínek přístupu k plynárenským soustavám je tvořen zejména Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES a Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005. Tento rámec lze dále doplnit nařízeními Evropské Komise (dále též „Komise“) upravujícími/zavádějícími příslušné síťové kodexy.

¹⁴ Nařízení Komise (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn (dále též „nařízení NC TAR“).

11. Z tuzemské energetické legislativy plynou po celé sledované období (tj. po dobu páchání obou vytýkaných přestupků účastníkem řízení) jak pro žadatele o připojení k přepravní soustavě, tak pro samotného provozovatele přepravní soustavy příslušná práva a povinnosti. Podle § 58 odst. 1 písm. b) energetického zákona má provozovatel přepravní soustavy například právo na informace od ostatních účastníků trhu s plynem, nezbytné pro plnění svých povinností.
12. Provozovatel přepravní soustavy je dále povinen například zajistit bezpečný, spolehlivý a hospodárný provoz, údržbu, obnovu a rozvoj přepravní soustavy /srov. § 58 odst. 8 písm. a) energetického zákona/ a neznevýhodňující podmínky pro připojení a přístup třetích stran k přepravní soustavě za podmínek stanovených tímto zákonem /srov. § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona/. Povinnost provozovatele přepravní soustavy připojit k přepravní soustavě každého, kdo o to požádá a splňuje podmínky připojení stanovené provozovatelem přepravní soustavy, a stanovit mu termín připojení pak plyne z § 58 odst. 8 písm. c) energetického zákona.¹⁵ Jak ustanovení § 91 odst. 7 písm. d) energetického zákona ve znění účinném do 31. 12. 2015 (doba posuzování vytýkaného jednání společnosti NET4GAS ze strany sektorového regulátora), tak energetický zákon v aktuálním znění postihuje/postihoval porušení povinností uvedených v § 58 odst. 8 písm. c) a písm. e) energetického zákona.
13. *Připojení k přepravní soustavě* je třeba po celé sledované období odlišit od povinnosti umožnit *přístup k přepravní soustavě*¹⁶ podle § 58 odst. 8 písm. b) a d) energetického zákona, která stanovují provozovateli přepravní soustavy povinnost každému, kdo o to požádá a splňuje podmínky přístupu třetích stran k přepravní soustavě, poskytovat službu přepravy plynu na základě uzavřených smluv¹⁷. *Připojením k přepravní soustavě* se totiž rozumí fyzické připojení jiného zařízení (například připojení PZP), které směřuje k umožnění odběru plynu. K faktickému připojení k přepravní soustavě dojde následně po uzavření smlouvy o připojení podle § 72 odst. 3 energetického zákona, jenž představuje právní základ (dále též „**smlouva o připojení**“). Obvykle je právo na připojení zařízení infrastrukturního provozovatele k přepravní soustavě realizováno formou zřízení předávací a regulační stanice.
14. Naproti tomu *přístupem k přepravní soustavě* se rozumí využití přepravní soustavy pro dopravu plynu. Přístup k přepravní soustavě se uskutečňuje na základě smlouvy o poskytnutí služby

¹⁵ Energetický zákon v platném znění; dle energetického zákona účinného do 31. 12. 2015 bylo znění v mírně odlišné variantě – provozovatel byl povinen připojit k přepravní soustavě každého, kdo o to požádá a splňuje podmínky připojení. Samotná připojovací povinnost držitele licence na přepravu plynu zůstala zachována – novelou došlo k upravení povinností přepravce plynu obdobně jako je tomu v oblasti elektroenergetiky.

¹⁶ Odlišné pojetí vyplývá mj. i z judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „**NSS**“), byť se v tomto případě jednalo o oblast elektroenergetiky. Zvláštní senát akceptoval výklad ERÚ, že je třeba rozlišovat mezi právem na přístup k přenosové nebo distribuční soustavě a právem na připojení k soustavě. U práva na přístup se jedná o právo na dopravu elektřiny prostřednictvím elektrizační soustavy, resp. právo na přenos nebo distribuci elektřiny. Právo na připojení je naproti tomu třeba vnímat jako právo na fyzické připojení zařízení do elektrizační soustavy. Právo na připojení k elektrizační soustavě přiznává energetický zákon odděleně od práva na přístup k přenosové nebo distribuční soustavě u těch subjektů, u kterých je připojení fyzicky možné, resp. nezbytné pro využití samotného práva na přístup k přenosové nebo distribuční soustavě. Právem na připojení disponuje např. zákazník v § 28 odst. 1 písm. a) energetického zákona, avšak nikoliv již obchodník s elektřinou, jehož činností je nákup a prodej elektřiny dalším účastníkům trhu s elektřinou a jenž se k elektrizační soustavě fyzicky nepřipojuje a pouze využívá práva na přístup do soustavy /§ 30 odst. 1 písm. a) energetického zákona/ – blíže viz usnesení zvláštního senátu NSS č. j. Konf 108/2009-11 ze dne 13. 4. 2010.

¹⁷ Dle energetického zákona účinného do 31. 12. 2015 bylo znění v mírně odlišné variantě – místo termínu *služby přepravy plynu* byl užíván termín *přeprava plynu*.

přepravy plynu podle § 72 odst. 5 energetického zákona, jíž se provozovatel přepravní soustavy zavazuje mj. poskytovat službu přepravy plynu (dopravu) pro účastníka trhu s plynem a tento účastník trhu s plynem se zavazuje zaplatit za tuto službu regulovanou cenu.¹⁸

15. Pokud jde o smlouvu o připojení, v energetickém zákoně je v § 72 odst. 3 zakotveno, že provozovatel přepravní soustavy se touto smlouvou zavazuje připojit k jemu provozované přepravní soustavě zařízení žadatele pro uskladnění plynu a žadatel se zavazuje uhradit podíl na oprávněných nákladech na připojení. Smlouva o připojení přitom musí obsahovat technické podmínky, termín a místo připojení zařízení a umístění měřicího zařízení.¹⁹ Nicméně stranám smlouvy je umožněno si vzájemná práva a povinnosti (jdoucí nad zákonný rámec) upravit soukromoprávně.
16. Pro případ, že kontrakční proces mezi provozovatelem přepravní soustavy a žadatelem o připojení PZP nevede k uzavření smlouvy o připojení, je možné (jak se tomu stalo i v nyní řešeném případě) obrátit se s návrhem na zahájení sporného řízení na ERÚ, který dle § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona rozhoduje spory o uzavření smlouvy mezi držiteli licencí. V pravomoci ERÚ je tedy vést sporné správní řízení a vydat rozhodnutí, jehož účelem je autoritativně rozhodnout spor týkající se uzavření smlouvy podle energetického zákona, tedy deklarovat, zda existuje povinnost takovou smlouvu uzavřít, a pokud ano, s jakými obsahovými náležitostmi. ERÚ je však oprávněn stanovit obsah smlouvy jen co do jejích podstatných náležitostí (viz § 72 odst. 3 energetického zákona) a pokud by rozhodoval i o nepodstatných náležitostech, zasahoval by nepřipustně do autonomie vůle smluvních stran.²⁰ Předmětem sporného řízení je tak uplatněný nárok navrhovatele, tj. uložení povinnosti uzavřít smlouvu o jím navrženém obsahu. Je-li návrh navrhovatele oprávněný, výsledkem je rozhodnutí o povinnosti odpůrce uzavřít s navrhovatelem smlouvu o připojení s konkrétním obsahem, případně modifikovaným ze strany ERÚ.
17. V působnosti ERÚ je rovněž schvalování Řádu provozovatele přepravní soustavy /srov. § 17 odst. 7 písm. g) energetického zákona/, čímž je mu dána právní relevance. Tento dokument byl zpracovaný společností NET4GAS a předložen ERÚ ke schválení v souladu s § 58 odst. 8 písm. t) energetického zákona²¹.
18. Další podmínky pro připojení PZP jsou stanoveny vyhláškou č. 62/2011 Sb., o podmínkách připojení k plynárenské soustavě a o změně vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 251/2001 Sb., kterou se stanoví Pravidla provozu přepravní soustavy a distribučních soustav v plynárenství (dále též „**vyhláška č. 62/2011 Sb.**“). Dle jejího § 3 jsou těmito podmínkami (a) podání žádosti o připojení, (b) skutečnost, že v důsledku připojení zařízení nedojde

¹⁸ Blíže viz OSADSKÁ, Jana. § 58 [Provozovatel přepravní soustavy]. In: ZDVIHAL, Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED, Jakub, OSADSKÁ, Jana, BLAŽEK, Kamil, FORÝTEK, Michal, SELUCKÁ, Markéta. Energetický zákon. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 995.

¹⁹ Energetický zákon v platném znění; dle energetického zákona účinného do 31. 12. 2015 bylo znění v mírně odlišné variantě – smlouva o připojení musí obsahovat technické podmínky připojení zařízení, typ měření a jeho umístění a termín a místo připojení zařízení.

²⁰ Blíže viz ZDVIHAL, Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED, Jakub, OSADSKÁ, Jana, BLAŽEK, Kamil, FORÝTEK, Michal, SELUCKÁ, Markéta. § 17 [Energetický regulační úřad a jeho působnost]. In: ZDVIHAL, Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED, Jakub, OSADSKÁ, Jana, BLAŽEK, Kamil, FORÝTEK, Michal, SELUCKÁ, Markéta. Energetický zákon. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 365.

²¹ Blíže viz https://www.net4gas.cz/files/smlouvy/cz/20181022_rad_pps_cz.pdf.

k ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu nadřazené soustavy, (c) projektovaný minimální výkon zařízení odpovídající celkovému ročnímu odběru zařízení ve výši 10 000 MWh, je-li požadováno připojení zařízení k přepravní soustavě, d) uzavření smlouvy o připojení mezi žadatelem a provozovatelem nadřazené soustavy. Pokud provozovatel přepravní soustavy na základě posouzení žádosti o připojení (s ohledem mj. na požadované místo, způsob a termín připojení, dále na technickou proveditelnost požadovaného připojení či vliv připojovaného zařízení na bezpečnost a spolehlivost provozu nadřazené soustavy) zjistí, že připojením zařízení nedojde k ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu přepravní soustavy a je splněna podmínka připojení podle § 3 písm. c) vyhlášky č. 62/2011 Sb., předloží žadateli návrh smlouvy o připojení do 120 kalendářních dnů ode dne obdržení úplné žádosti o připojení (srov. § 5 odst. 4 vyhlášky č. 62/2011 Sb). Příloha č. 6 vyhlášky č. 62/2011 Sb. nazvaná *Podíl žadatele o připojení na oprávněných nákladech spojených s připojením jeho zařízení k přepravní soustavě* stanovuje, že veškeré náklady spojené s připojením hradí provozovatel přepravní soustavy, pokud je délka plynovodu postaveného za účelem připojení zařízení žadatele kratší než 5 km.

19. Pravidla přístupu k PZP jsou pak upravena ve vyhlášce č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů (dále též „**vyhláška č. 349/2015 Sb.**“), jež se týká pravidel, postupů a podmínek fungování trhu s plynem. Podle jejího § 4 odst. 3 se mezi všemi vstupními a výstupními body plynárenské soustavy nachází tzv. virtuální obchodní bod (dále též „**VOB**“)²², jež označuje místo, kde se provádí nominace závazku dodat plyn do plynárenské soustavy a závazku odebrat plyn z plynárenské soustavy /srov. § 2 odst. 2 písm. p) této vyhlášky/²³. Základním požadavkem pro obchodování na českém VOB je existence licence na obchod s plynem udělená ERÚ a registrace u českého operátora trhu (OTE)²⁴, s nímž je třeba uzavřít smlouvu o zúčtování odchylek.²⁵
20. Lze tedy konstatovat, že VOB jsou nezbytné pro umožnění předání (resp. prodeje a nákupu) plynu mezi dvěma obchodníky v rámci jedné bilanční zóny. Území ČR přitom tvoří jednu bilanční zónu (český VOB OTE), kde jsou všechny obchody s plynem registrovány (jak znázorňuje Obrázek 1), jež indikativně zachycuje kumulativní toky plynu přes všechny vstupní nebo výstupní body Přepravní soustavy. VOB se pak nachází mezi všemi vstupními a výstupními body plynárenské soustavy. Toto předání, typicky realizované prostřednictvím dvoustranných kontraktů nebo obchodů na krátkodobých trzích s plynem, nemá fyzikální odraz v soustavě – tj. nedochází při jejich realizaci k toku plynu, jen se virtuálně změní jeho vlastník (resp. vlastník

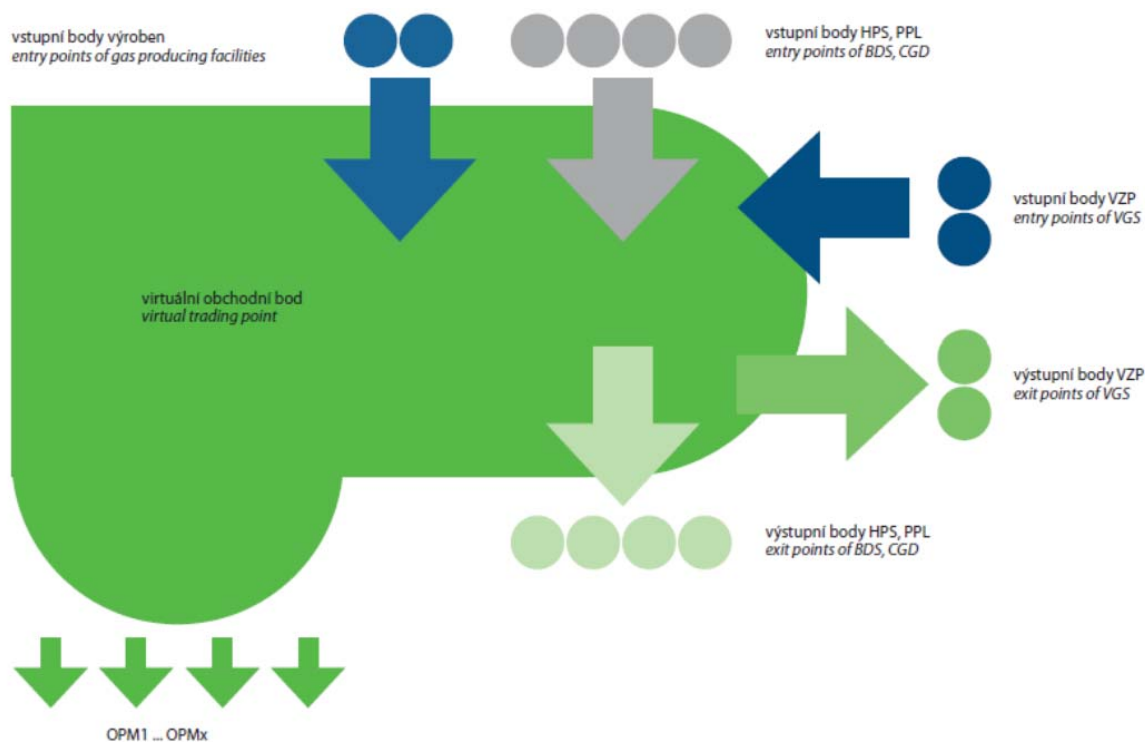
²² VOB umožnil opustit konvenční obchodování spojené s fyzickým umístěním, tradičně na přírubě vstupního nebo výstupního bodu soustavy. V některých zemích se místo pojmu VOB používá slovní spojení „hub“, například Central European Gas Hub v Rakousku. Prakticky, z obchodního hlediska není mezi těmito pojmenováními žádný rozdíl – na obou místech může obchodník prodat nebo nakoupit plyn pro další potřebu (prodej, spotřebu atd.), jediný rozdíl je v tom, že slovem „hub“ se označuje zároveň bod fyzické infrastruktury (ústí konkrétního plynovodu), odkud lze plyn získat.

²³ V době podání návrhu smlouvy o připojení ze dne 24. 9. 2015 byla v platnosti předchozí vyhláška č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů (tj. do 31. 12. 2015). Tato vyhláška operovala s pojmem virtuální prodejní bod, který však rovněž označoval místo, kde se prováděla nominace závazku dodat plyn do plynárenské soustavy a závazku odebrat plyn z plynárenské soustavy /viz § 2 odst. 2 písm. e) vyhlášky/. Obdobně platilo, že mezi všemi vstupními a výstupními body plynárenské soustavy se nachází virtuální prodejní bod (viz § 3 odst. 5 vyhlášky). Vyhláška ve vztahu k VOB obsahuje drobné odchylky, nicméně význam a podstata virtuálního obchodu zůstává (blíže viz zejm. § 2 až 4 vyhlášky).

²⁴ Společnost OTE, a.s., IČO 26463318 (dále též „**OTE**“).

²⁵ Blíže viz <https://www.net4gas.cz/cz/pro-zakazniky/otazky-odpovedi/obchodovani-ceskem-vob/>.

energie v plynu obsažené).²⁶ V této souvislosti je třeba dále zmínit Obchodní podmínky OTE pro plynárenství²⁷, neboť OTE v podmínkách ČR odpovídá za tzv. obchodní vyrovnávání přepravní soustavy, zatímco provozovatel přepravní soustavy zajišťuje tzv. fyzické vyrovnávání přepravní soustavy. Jelikož se jedná o virtualizovaný model trhu s plynem, je třeba, aby OTE fyzickému předávacímu místu mezi PZP a Přepravní soustavou přidělil nejprve speciální energetický identifikační kód (Energy Identification Code) – tzv. EIC kód²⁸. Teprve následně může dojít k předání plynu mezi PZP a VOB s tím, že předávací bod musí být uveden v Řádu provozovatele přepravní soustavy a musí mu být stanovena cena v příslušném cenovém rozhodnutí ERÚ o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu²⁹.

Zdroj: OTE, a.s.

Obrázek 1 – Bilanční zóna trhu s plynem v ČR

21. Lze shrnout, že připojením k přepravní soustavě se rozumí fyzické připojení jiného zařízení, které směřuje k umožnění odběru plynu, zatímco přístup k přepravní soustavě je umožněn na VOB.

²⁶ Blíže viz Úvod do liberalizované energetiky. Trh s plynem. Kolektiv autorů, Asociace energetických manažerů ve spolupráci s Českým plynárenským svazem, 1. vydání, 2015, s. 146 a násl.

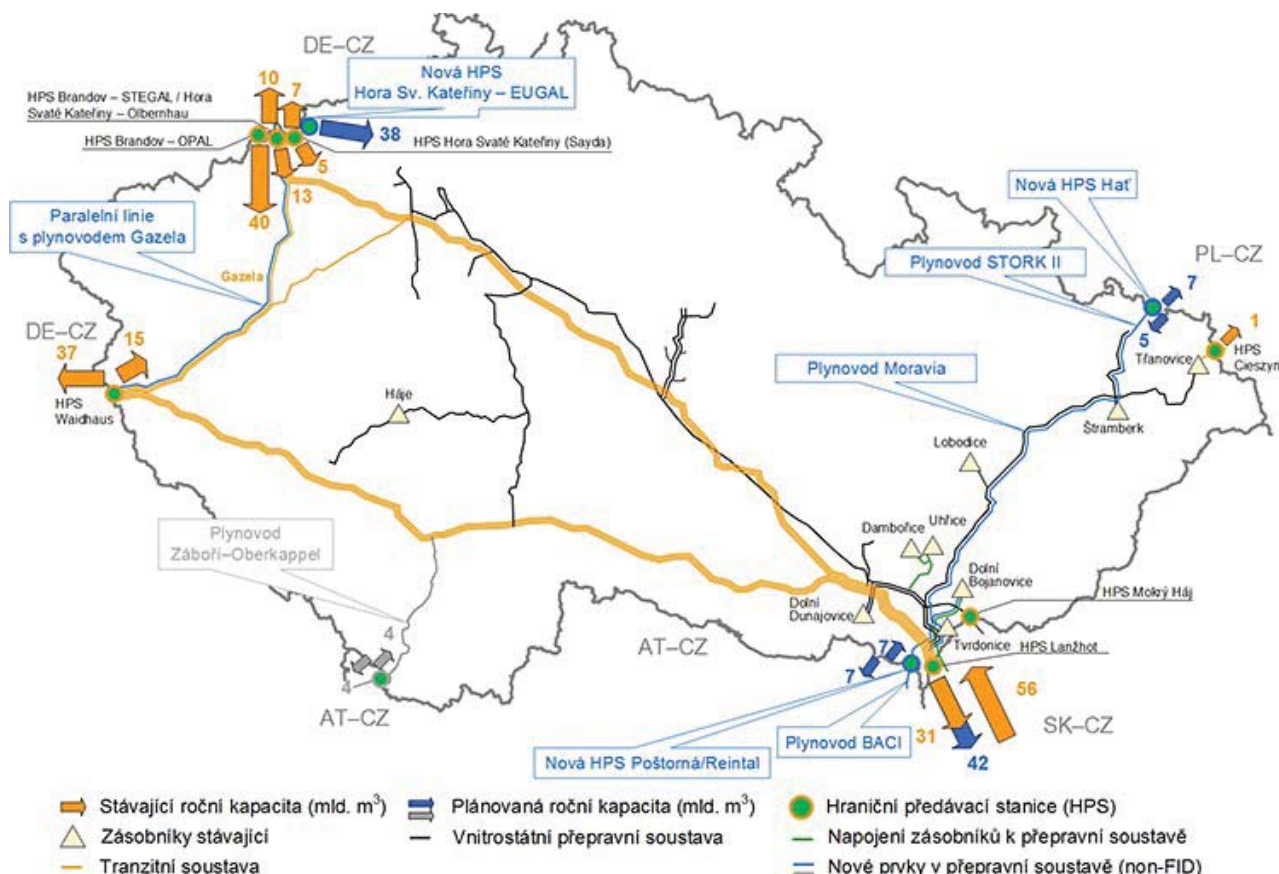
²⁷ Blíže viz https://www.ote-cr.cz/cs/registrace-a-smlouvy/files-registrace-a-smlouvy/opp_rev18_cistopis.pdf. V době podání návrhu smlouvy o připojení ze dne 24.9.2015 byly platné Obchodní podmínky OTE (viz https://www.eru.cz/documents/10540/1957151/OPP_Rev10_zmenove.pdf/1bd81eb5-cbb3-4783-8b25-ad46e3485653), které se ve vztahu k VOB liší pouze minimálně (např. je ve shodě s tehdejší legislativou používán pojem virtuální prodejní bod).

²⁸ Slouží pro označování účastníků trhu s plynem a odběrných a předávacích míst. K zajištění přidělení tzv. EIC kódů srov. § 25 odst. 3 vyhlášky č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem (resp. § 5 odst. 3 vyhlášky 349/2015 Sb.).

²⁹ Jedná se o ceny služby přepravy plynu pro jednotlivé hraniční body přepravní soustavy.

III.2 Proces před uzavřením smlouvy o připojení PZP DB k Přepravní soustavě

22. Společnost NET4GAS obdržela dne 27. 5. 2015 žádost společnosti SPP Storage o připojení PZP DB k Přepravní soustavě (dále též „**žádost o připojení**“). Pro uvedené připojení měl zamýšlený plynovod měřit cca 100 metrů.

Zdroj: OTE, a.s.

Obrázek 2 – Přepravní soustava s vyznačením PZP v ČR

23. Žadatel o připojení (společnost SPP Storage), 100% vlastněná společností SPP Infrastructure, a.s.,³⁰ je součástí středoevropské energetické skupiny Energetický a průmyslový holding (dále též „EPH“), která vlastní a provozuje energetická zařízení na území několika států EU. Uvedená skupina představuje vertikálně integrovaného soutěžitele zabývajícího se vedle správy plynárenské infrastruktury např. i výrobou a distribucí elektrické a tepelné energie. PZP DB, který provozuje společnost SPP Storage³¹, se nachází v ČR v katastrálním území obce Dolní Bojanovice a byl v době podání žádosti³² napojen pouze na slovenskou plynárenskou soustavu (dále též „**přepravní soustava SR**“) provozovanou společností eustream, a.s. (dále též „**eustream**“)³³, a to plynovodem přes předávací místo – měřicí stanici Brodské. Kapacita PZP DB je dlouhodobě využívána pro slovenský trh.

³⁰ Společnost SPP Infrastructure, a.s., se sídlem Slovenská republika, Bratislava, Mlynské nivy 44a, IČO 47228709.

³¹ Společnost SPP Storage je držitelem licence na uskladňování plynu č. 251118618 vydané ERÚ.

³² Resp. k datu vydání tohoto rozhodnutí.

³³ Společnost eustream, a.s., se sídlem Slovenská republika, Bratislava, Votrubova 11/A, IČO 35910712.

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
27. Jelikož jednání mezi stranami sporu nevedla k dohodě ohledně některých podmínek připojení PZP DB k Přepravní soustavě, podala společnost SPP Storage dne 15. 12. 2017 k ERÚ návrh na zahájení sporného řízení se společností NET4GAS ve věci uzavření smlouvy o připojení PZP DB k Přepravní soustavě v jí předloženém znění (dále též „**sporné řízení**“).
28. V průběhu sporného řízení vzešel ze strany společnosti NET4GAS nový modifikovaný návrh smlouvy o připojení ze dne 15. 2. 2018 (dále též „**návrh SoP 2/2018**“). Na základě provedeného šetření pak ERÚ vydal rozhodnutí ve sporném řízení (srov. bod 3 a body 53–54), které bylo následně potvrzeno i Radou ERÚ. V důsledku zamítnutí rozkladu společnost NET4GAS předložila společnosti SPP Storage finální návrh – tj. smlouvu o připojení PZP DB k Přepravní soustavě – ve znění uvedeném v příloze rozhodnutí (která je nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí) vydaném ve sporném řízení (dále též „**finální návrh**“); společnost NET4GAS tak učinila dne 30. 4. 2019. Výsledkem sporného řízení pak bylo dne 17. 5. 2019 uzavření Smlouvy o připojení k přepravní soustavě ve znění finálního návrhu (dále též „**Smlouva o připojení**“).

III.3 Návrhy smlouvy o připojení

29. První návrh smlouvy o připojení předložený účastníkem řízení byl návrh SoP 9/2015, jehož předmětem byl závazek společnosti NET4GAS, že za splnění podmínek zde stanovených připojí

³⁴ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9, str. 60–61.

³⁵ Srov. dokument spisu správního řízení č. 13, příloha č. 1.

k Přepravní soustavě PZP DB a zajistí požadovanou kapacitu Přepravní soustavy, a to v místě, způsobem a v souladu se zde uvedenými termíny (srov. čl. II odst. 1 návrhu SoP 9/2015). V průběhu sporného řízení vzešel ze strany společnosti NET4GAS druhý návrh, a to návrh SoP 2/2018.

30. Konkrétní smluvní podmínky obsažené v návrhu SoP 9/2015, resp. následně modifikované v návrhu SoP 2/2018, označené společností SPP Storage jako nepřijatelné, a dále posuzované v tomto správním řízení, jsou obsaženy v níže uvedených částech návrhů smlouvy o připojení.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

III.4 Informace od společnosti SPP Storage

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

39. Nutno doplnit, že společnost SPP Storage poukázala i na další sporná ustanovení návrhu SoP 9/2015, jejichž podmínky pokládala za nepřiměřené a která měla být odstraněna návrhem SoP 2/2018, resp. vydaným rozhodnutím ve sporném řízení.³⁷
40. K možnému vzniku újmy společnost SPP Storage s odkazem na jednání společnosti NET4GAS uvedla, že byla donucena prosadit připojení PZP DB cestou sporného řízení, a proto musela alokovat zejména personální a finanční zdroje, které by byly využitelné jinde. Společnost SPP Storage provedla odhad potenciální újmy na majetku vyplývající ze zpoždění připojení PZP DB k Přepravní soustavě. V první řadě vzala v úvahu dostupnou volnou skladovací kapacitu PZP DB, kterou může (by mohla) uvést na trh v ČR. Dalšími proměnnými byly způsob komerčního využívání PZP DB a rozdíl spreadů mezi plynárenskými burzami CEGH (Central European Gas Hub) a NCG (NetConect Germany), který by potenciálním ukladatelům dovolil realizovat zisk z rozdílu cen na těchto plynárenských burzách, pokud by zároveň využívali uskladňovací produkty nabízené společností SPP Storage. Na základě těchto proměnných by se odhadovaná

³⁶ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9, str. 2–6.

³⁷

[REDACTED]

výše újmy mohla k datu předpokládaného připojení PZP DB k Přepravní soustavě (tj. 31. 3. 2022) pohybovat v rozpětí jednoho až dvou mil. EUR.³⁸

III.5 Informace od účastníka řízení

41. Účastník řízení se vyjádřil k předmětu správního řízení v přípisě ze dne 21. 8. 2019³⁹ (svou argumentaci dále rozvedl v rámci ústního jednání konaného dne 2. 10. 2019)⁴⁰ a v přípisě ze dne 19. 12. 2019⁴¹, přičemž k žádostem Úřadu poskytoval relevantní podklady či svá další vyjádření zasláná před sdělením výhrad.⁴²
42. Účastník řízení mj. doložil, že ERÚ komunikoval s účastníky trhu ohledně fungování přeshraničních PZP již v roce 2009, přičemž dne 15. 12. 2009 uspořádal mnohostranné jednání o propojení české a slovenské přepravní soustavy v bodě Brumovice/Brodské (viz koncept zápisu z jednání – dále též „**Zápis z jednání**“).⁴³ Na jednání měl být diskutován model připojení PZP DB, který měl dle účastníka řízení sloužit pouze pro skladování a nikoliv přepravu plynu. Podmínkou realizace takového modelu mělo být uzavření dalších smluv, a to nejen bilaterálních propojovacích dohod mezi provozovateli, ale rovněž zastřešovací (koordinační) dohody o sdílení dat, matchingu, předávání protokolů atd. Dle účastníka řízení však řešení otázek spojených s přeshraniční funkcí zásobníků nevyšlo v žádný formální výstup ze strany ERÚ a navíc společnost SPP Storage již neměla mít zájem o připojení PZP DB k Přepravní soustavě.
43. V roce 2015 se situace změnila a společnost SPP Storage požádala o připojení k Přepravní soustavě PZP DB, který byl do té doby připojen pouze k přepravní soustavě SR; PZP s přeshraniční funkcí v ČR dosud fyzicky neexistoval a sektorová právní úprava v daném roce neobsahovala (dle účastníka řízení) konkrétní ustanovení, která by specifické postavení PZP s přeshraniční funkcí náležitě upravovala. Účastník řízení z těchto důvodů vycházel při formulování návrhu SoP 9/2015 z modelu připojení PZP DB diskutovaného v roce 2009.
44. Účastník řízení rovněž poukázal na střet dvou základních povinností plynoucích pro něj (jako provozovatele přepravní soustavy) ze shora citované sektorové regulace, a to povinnost připojit k Přepravní soustavě každého, kdo o to požádá (a současně splňuje podmínky připojení), a povinnost zajistit rovné podmínky přístupu k Přepravní soustavě. Účastník řízení je toho názoru, že pokud by připojil PZP DB bez dalšího, došlo by k porušení povinnosti zajišťovat rovné podmínky, a naopak, pokud by odmítl jeho připojení, došlo by k porušení povinnosti jej připojit. V této souvislosti odkázal na cenové předpisy, podle kterých by bylo podle jeho názoru podstatně výhodnější využívat k přeshraniční přepravě plynu PZP DB než využít stávající propojovací body Přepravní soustavy. Tímto postupem by podle něj byli diskriminováni uživatelé propojovacího bodu (hradili by totiž podstatně vyšší přepravní sazby) za obdobnou přeshraniční přepravu, jakou by bylo využití přeshraniční přepravy prostřednictvím PZP DB. V této době se současně připravovalo nařízení NC TAR zabývající se právě problematikou přepravních sazeb u skladovacích zařízení, jímž se účastník řízení při formulování návrhu SoP

³⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9, str. 6–7.

³⁹ Srov. dokument spisu správního řízení č. 8.

⁴⁰ Srov. dokument spisu správního řízení č. 11.

⁴¹ Srov. dokument spisu správního řízení č. 34.

⁴² Srov. dokumenty spisu správního řízení č. 31 (přípis ze dne 22. 11. 2019), č. 43 (přípis ze dne 30. 3. 2020) a č. 47 (přípis ze dne 17. 4. 2020).

⁴³ Srov. dokument spisu správního řízení č. 47, příloha č. 4.

9/2015 řídil. Provozovatel přepravní soustavy je totiž podle zmíněného nařízení NC TAR povinen poskytnout slevu minimálně ve výši 50 % z přepravního tarifu pro přepravu plynu do a ze zásobníků, pokud tato služba nebude v soutěži s propojovacím (hraničním) bodem přepravní soustavy (tj. sleva zohledňuje přínos zásobníků plynu pro plynárenskou soustavu a reflektuje požadavek na zamezení dvojího zpoplatnění přepravy do skladovacích zařízení a z nich).

- [REDACTED]
46. K otázce náhrady nákladů na připojení PZP DB k Přepravní soustavě účastník řízení uvedl, že čl. VI. návrhu SoP 9/2015 byl připravován za situace regulatorní nejasnosti, neboť nebylo jasné, zda u PZP s přeshraniční funkcí půjde o náklady na infrastrukturu v režimu přepravy vnitrostátní či tranzitní (mezinárodní). Zatímco u nákladů na plynovod zařazený v režimu vnitrostátní přepravy má účastník řízení možnost pro účely výpočtu povolených nákladů zohlednit 100 %, u nákladů na plynovod zařazený v režimu mezinárodní přepravy jsou náklady zohledněny z menší části a jejich většinu musí účastník řízení pokrýt z tranzitních poplatků (hrozí riziko nedostatečného objemu tranzitně přepraveného plynu). Právě z důvodu vystavení se finančním rizikům plynoucím z potenciální nerentability investic nemohl účastník řízení ignorovat možnost klasifikace zásobníku jako nákladu na mezinárodní přepravu a tedy jako provozovatel Přepravní soustavy (odpovědný za její řádný chod a zajišťující její údržbu a rozvoj) byl nucen přistupovat velice obezřetně k rizikům a důsledně tato rizika eliminovat.
- [REDACTED]

47. Účastník řízení se také věnoval dopadům na trh s uskladňováním plynu, přičemž uvedl, že nabídka na trhu uskladňování plynu v ČR převyšuje poptávku a že PZP DB je dlouhodobě vytížen na Slovensku. Na trhu uskladňování plynu přitom účastník řízení nepůsobí, a nemá tudíž jakýkoli důvod bránit připojení dalších PZP či jiných zařízení. Naopak, každá další infrastruktura představuje pro společnost NET4GAS možnost dodatečného zisku. Tento přirozený ekonomický zájem však nemůže převážit nad odpovědností za řádný chod Přepravní soustavy a za nediskriminační přístup k ní.
48. Z důvodu nejasné právní úpravy, která byla hlavním problémem ve vyjednávání podmínek smlouvy o připojení, se dle účastníka řízení obě strany sporu rozhodly požádat o stanovisko ERÚ, přičemž společnost NET4GAS se na regulátora obrátila v říjnu roku 2016; jednání mezi stranami byla po dobu čekání na stanovisko ERÚ přerušena (do poloviny roku 2017). Účastník řízení shrnul, že s připojením PZP DB s přeshraniční funkcí byla spojena řada složitých a nejasných regulatorních otázek, jejichž vyjasnění mohl poskytnout pouze ERÚ, na který se však společnost SPP Storage s návrhem na zahájení sporného řízení obrátila až po více než dvou

letech od předložení návrhu SoP 9/2015; sám účastník řízení nedisponuje obdobným oprávněním daným energetickým zákonem.⁴⁴

49. Účastník řízení informoval Úřad o průběžném procesním vývoji před ERÚ a současně předložil své vyjádření podané ERÚ a odborné stanovisko nazvané *Přístup k zásobníkům plynu připojeným do více tržních zón* (dále též „**Stanovisko**“)⁴⁵, ve kterém byla analyzována celková situace připojování přeshraničních zásobníků plynu v rozhodné době a popsána relevantní zahraniční praxe. Stanovisko pojednává o právní úpravě připojení a přístupu k přepravním soustavám a věnuje se stručně i rozboru nařízení NC TAR, přičemž zdůrazňuje, že toto nařízení se zabývá primárně problematikou stanovení sazeb za přístup do přepravní soustavy. Stěžejní část Stanoviska je věnována rozhodovací praxi německého regulátora, v níž je možné dohledat nejvíce této situaci podobných případů a následně z nich dovodit převažující dobrou praxi (*best practise*). Stanovisko doložil účastník řízení na podporu svého jednání, jímž sledoval zajištění nenarušené hospodářské soutěže.⁴⁶
50. Nejen výše uvedeným účastník řízení opakovaně zdůraznil fakt, že věc je z pohledu sektorové regulace nejasná. Uvedené dle něj také plyne z jednotlivých procesních kroků samotného ERÚ (viz část III.6 tohoto rozhodnutí). Na svou obranu opětovně odkázal na skutečnost, že toliko plnil své právní povinnosti v situaci, v níž došlo ke střetu dvou jeho zákonných povinností, přičemž má za to, že postupoval tak, aby připojil PZP DB k Přepravní soustavě za takových podmínek, aby nedošlo k diskriminaci ostatních účastníků trhu.
51. Jelikož jeho jednání sledovalo ochranu řádného průběhu hospodářské soutěže, nemohlo být podle jeho názoru v rozporu se soutěžním právem, a proto se ani nemohl dopustit protiprávního jednání (ať již z pohledu sektorové regulace či z pohledu pravidel ochrany hospodářské soutěže). Na základě těchto skutečností navrhl, aby Úřad předmětné řízení zastavil. V případě, že by Úřad hodlal v řízení pokračovat, navrhl alternativně předmětné řízení přerušit, a to až do doby vydání pravomocného rozhodnutí ERÚ v sankčním řízení. Účastník řízení se tak domníval, že je třeba vyčkat na vyřešení předběžné otázky – tj. výklad sektorové regulace v této věci.⁴⁷
52. Po obdržení sdělení výhrad účastník řízení zaslal Úřadu další dokumenty. Jednalo se o vyjádření ke sdělení výhrad (dále též „**Vyjádření**“)⁴⁸ spolu s dokumentem nazvaným *Trh se skladovací kapacitou v ČR a možnosti jeho ovlivnění ze strany SPP Storage* (dále též „**studie 1**“)⁴⁹. Dále předložil odborné stanovisko experta v oboru ekonomika nazvané *Vymezení relevantního trhu skladování plynu v letech 2018–2020* (dále též „**studie 2**“), včetně rozsáhlých příloh.⁵⁰ V neposlední řadě pak účastník řízení informoval Úřad o vývoji sankčního řízení před sektorovým regulátorem, a opakovaně požádal o zastavení nyní vedeného správního řízení

⁴⁴ Viz dokument spisu správního řízení č. 34 (přípis ze dne 19. 12. 2019). Úřad na tomto místě doplňuje, že další návrhy podmínek smlouvy o připojení obsažené v přípisu společnosti NET4GAS ke spornému řízení ze dne 3. 5. 2018 a 31. 7. 2018 již neobsahovaly oproti návrhu SoP 2/2018 změny, které by byly podstatné pro nyní posuzované jednání.

⁴⁵ Srov. dokument spisu správního řízení č. 47, příloha č. 5 (přípis ze dne 17. 4. 2019).

⁴⁶ Viz dokument spisu správního řízení č. 47 (přípis ze dne 17. 4. 2020).

⁴⁷ Viz dokument spisu správního řízení č. 43 (přípis ze dne 30. 3. 2020).

⁴⁸ Viz dokument spisu správního řízení č. 53 (přípis ze dne 13. 7. 2020).

⁴⁹ Viz příloha č. 2 dokumentu spisu správního řízení č. 53.

⁵⁰ Viz příloha č. 2 dokumentu spisu správního řízení č. 54 a dokumenty č. 55–57 (přípis ze dne 25. 8. 2020).

Úřadem.⁵¹

III.6 Řízení a rozhodnutí sektorového (energetického) regulátora – ERÚ a Rady ERÚ

53. Po provedeném šetření ve sporném řízení, v jehož rámci obě strany sporu postupně předkládaly svá vyjádření a upravovaly své podmínky v návrhu smlouvy o připojení, vydal ERÚ rozhodnutí ve sporném řízení (srov. bod 3). V odůvodnění tohoto rozhodnutí se ERÚ mj. zabýval i [REDACTED]. ERÚ však vyhověl námitce společnosti SPP Storage, dle jejíhož názoru není společnost NET4GAS oprávněna [REDACTED]. Dále ERÚ ve shodě s tvrzením společnosti SPP Storage uvedl, že společnost NET4GAS není oprávněna těmito podmínkami podmiňovat uzavření smlouvy o připojení. Požadované informace nejsou podle ERÚ nezbytné pro plnění zákonných povinností (jdou nad rámec zákonných povinností ve smyslu § 58 odst. 1 písm. b/ energetického zákona; (srov. bod 11), a to zejména pro zajištění neznevýhodňujících podmínek přístupu k Přepravní soustavě, když je zřejmé, že [REDACTED]. Podle ERÚ se jednalo o údaje, které nejsou nezbytné pro plnění povinností společnosti NET4GAS vyplývajících ze smlouvy o připojení, a současně neexistuje zákonná opora pro jejich předávání účastníku řízení. ERÚ rovněž konstatoval, že společnosti NET4GAS nepřísluší v žádném ohledu [REDACTED] a nesmí jí v tomto ohledu podmiňovat podpisem smlouvy o připojení. V neposlední řadě ERÚ konstatoval, že společnost NET4GAS není kompetentním subjektem ke stanovení pravidel přístupu k PZP, neboť tato role ze zákona přísluší právě ERÚ.⁵²
54. Společnost NET4GAS podala proti rozhodnutí ve sporném řízení rozklad, jímž se zabývala Rada ERÚ. V rozhodnutí o rozkladu ve sporném řízení, které až na drobné úpravy potvrdilo napadené rozhodnutí, se Rada ERÚ mj. podrobně věnovala námitce společnosti NET4GAS týkající se aplikace nařízení NC TAR, kterým společnost NET4GAS odůvodňovala nezbytnost jí navržených podmínek návrhu SoP 2/2018 obsažených v příloze č. 6 (za účelem zajištění nediskriminačního zacházení s uživateli PZP) a které jí umožňovaly posoudit, zda společnost SPP Storage má nárok na příslušnou slevu (srov. kapitola II čl. 9 odst. 1 nařízení NC TAR). Podle Rady ERÚ znění přílohy č. 6 návrhu SoP 2/2018, [REDACTED]. Navržená smluvní ustanovení (umožňující reálnou aplikaci zmíněného článku nařízení NC TAR) tedy podle Rady ERÚ mezi podstatné náležitosti smlouvy o připojení nepatří, neboť tyto jsou vymezeny v § 72 odst. 3 energetického zákona.
55. V době před zahájením sporného řízení započal ERÚ dne 20. 12. 2016 kontrolu dodržování energetického zákona ze strany společnosti NET4GAS⁵³. Cílem této kontroly bylo zjistit, zda

⁵¹ Viz dokument spisu správního řízení č. 59 (přípis ze dne 20. 10. 2020).

⁵² Srov. dokument spisu správního řízení č. 1, příloha č. 2, str. 14.

⁵³ Předmětem kontroly bylo dodržování práv a povinností stanovených v § 58 odst. 8 písm. c) energetického zákona, a to ve znění účinném do 31. 12. 2015.

společnost NET4GAS dodržuje povinnosti stanovené energetickým zákonem, tj. připojit k Přepravní soustavě každého, kdo o to požádá a splňuje podmínky připojení. Podle protokolu o kontrole ze dne 5. 4. 2017 bylo zjištěno, že společnost NET4GAS v návrhu SoP 9/2015 stanovila smluvní podmínky (konkrétně se jednalo o čl. VI.), které byly shledány v rozporu s přílohou č. 6 vyhlášky č. 62/2011 Sb. a zároveň v neprospěch společnosti SPP Storage.⁵⁴ Námitky podané společností NET4GAS proti zmíněnému protokolu byly jako nedůvodné zamítnuty dne 19. 5. 2017 s tím, že posuzované jednání označil ERÚ za zamezení možnosti společnosti SPP Storage uzavřít smlouvu o připojení k Přepravní soustavě, a tím zamezení k ní samotného připojení PZP DB (dále též „**Protokol o kontrole**“).⁵⁵

56. Na základě výše provedené kontroly zahájil ERÚ dne 16. 11. 2017 se společností NET4GAS správní řízení (dále též „**sankční řízení**“). I když ERÚ vydal v průběhu sankčního řízení dvě sankční rozhodnutí (ze dnů 28. 6. 2019 a 9. 6. 2020) o přestupku spáchaném společností NET4GAS, Rada ERÚ svým prvním rozhodnutím o rozkladu ze dne 28. 1. 2020 rozhodnutí ERÚ zrušila a věc mu vrátila k novému projednání, ve svém druhém rozhodnutí o rozkladu č. j. 07311-50/2017-ERU ze dne 14. 10. 2020 pak druhé rozhodnutí ERÚ zrušila a správní řízení zastavila (dále též „**rozhodnutí v sankčním řízení**“).⁵⁶
57. Rada ERÚ v něm totiž dovodila, že nečinnost společnosti NET4GAS při uzavírání smlouvy o připojení nebyla takového charakteru a intenzity, že by tímto jednáním došlo k porušení § 58 odst. 8 písm. c) energetického zákona⁵⁷. Ve vztahu k požadování [REDAKCE] však Rada ERÚ konstatovala, že takové jednání lze hodnotit ve smyslu § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona, nicméně za porušení uvedeného ustanovení nebyla společnost NET4GAS sankcionována. Bez ohledu na to, že společnost NET4GAS nebyla uznána odpovědnou za porušení § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona, má Rada za to, že pokud jde o čl. VI [REDAKCE], představoval tento článek uplatňování znevýhodňující podmínky ve smyslu uvedeného ustanovení, a současně se ztotožnila s tím, jak byla oprávněnost uplatňování tohoto ustanovení hodnocena v napadeném rozhodnutí ERÚ ze dne 9. 6. 2020.
58. Pokud se jedná o řešení tzv. přeshraničního charakteru provozování PZP, v odůvodnění rozhodnutí v sankčním řízení Rada ERÚ uvedla, že otázka provozování PZP s přeshraničním aspektem není jednoznačně na úrovni právních předpisů řešena, a to jak na národní, tak unijní úrovni. Absenci jednoznačných kogentních pravidel provozování zásobníků v možné konkurenci s přeshraničním propojovacím bodem proto nelze klást k odpovědnosti společnosti NET4GAS, a proto není namístě ji sankcionovat za porušení § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona – šlo by o postih toho, že do návrhu smlouvy zahrнула ustanovení, která měla [REDAKCE] řešit, přičemž sice nešlo o podstatnou náležitost smlouvy o připojení, ale v kontextu tohoto případu a jeho přeshraničních aspektů šlo o důležitou otázku, kterou pravděpodobně společnost NET4GAS řešila v dobré víře, ve snaze nastavit smluvní pravidla namísto neexistující právní úpravy. Pokud bude případ posuzován nikoliv dle § 58 odst. 8 písm. c) energetického zákona, ale § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona, je třeba uznat, že v daném případě nebylo vyhodnoceno, že by ve smlouvě stanovené

⁵⁴ Srov. dokument spisu správního řízení č. 1, příloha č. 5.

⁵⁵ Srov. dokument spisu správního řízení č. 1, příloha č. 6.

⁵⁶ Srov. dokument spisu správního řízení č. 59, příloha č. 1.

⁵⁷ Energetický zákon ve znění účinném do 31. 12. 2015.

podmínky byly vůči žadateli znevýhodňující ve smyslu písm. e), případně, že by mu reálně způsobovaly újmu.

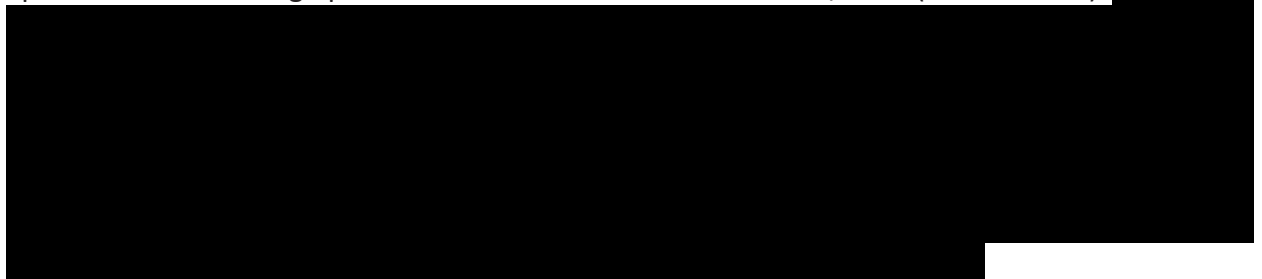
59. Dle Rady ERÚ by důsledkem postupu společnosti NET4GAS samozřejmě mohla být způsobena újma spočívající v samotné nerealizaci připojení PZP DB k Přepravní soustavě, nicméně i zde má platit, že ve smyslu § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona by uplatněné znevýhodňující podmínky měly pro případ přestupku představovat pro žadatele určité reálné negativní dopady, případně objektivní překážku uzavření smlouvy o připojení. Rada ERÚ však přisvědčila společnosti NET4GAS v tom, že navrhovatel (tj. společnost SPP Storage) se uzavření smlouvy o připojení, včetně jejího obsahu, mohl domáhat a domáhal ve sporném řízení, jakkoliv to není ideální postup z toho hlediska, že neumožňuje stanovit určité obsahové náležitosti smlouvy.
60. Rada ERÚ v rozhodnutí v sankčním řízení dospěla k závěru, že se společnost NET4GAS nedopustila jednání, které by bylo v rozporu s § 58 odst. 8 písm. c) energetického zákona, přičemž část postihovaného jednání společnosti NET4GAS nehodnotila Rada ERÚ jako trestnou.

III.7 Informace od dodavatelů zemního plynu

61. Úřad se v průběhu správního řízení obrátil na nejvýznamnější dodavatele plynu za účelem vymezení relevantního trhu. Od oslovených subjektů zjišťoval především údaje o rezervované skladovací kapacitě, skladování plynu v zásobnících připojených k jedné plynárenské soustavě pro účely zásobování odběratelů v jiné plynárenské soustavě či časovém předstihu, s jakým je skladovací kapacita rezervována.
62. Z Úřadem obdržených odpovědí vyplynulo, že dodavatelé zásobující odběratele v ČR využívají skladovací kapacitu PZP plynu buď v ČR, nebo kapacitu virtuálních zásobníků bez znalosti identifikace PZP, resp. bez povědomí, kde se PZP fyzicky nachází. Jako bariéry pro využívání zásobníků plynu mimo plynárenskou soustavu ČR pro zásobování odběratelů v ČR byly zmíněny náklady na přepravní a přeshraniční kapacitu a legislativní odlišnosti v jednotlivých zemích. Praxe je taková, že skladovací kapacita bývá sjednávána dle individuálních potřeb s předstihem několika týdnů až několik let.

III.8 Shrnutí jednání společnosti NET4GAS

63. Ze získaných podkladů a informací vyplývá, že společnost NET4GAS k žádosti o připojení podané společností SPP Storage předložila dne 24. 9. 2015 návrh SoP 9/2015 (srov. bod 24).

64. Z důvodu neshody na podmínkách smlouvy o připojení byla společnost SPP Storage nucena obrátit se na sektorového regulátora s návrhem na zahájení sporného řízení, což učinila dne 15. 12. 2017 (srov. bod 27). V průběhu daného řízení předložil účastník řízení dne 15. 2. 2018 návrh SoP 2/2018. V návaznosti na výsledek sporného řízení u sektorového regulátora předložila společnost NET4GAS dne 30. 4. 2019 společnosti SPP Storage k podpisu finální návrh.

Smlouva o připojení byla společností SPP Storage podepsána dne 17. 5. 2019 s tím, že předpokládaný termín připojení PZP DB od data uzavření této smlouvy byl v délce zhruba tří let.

65. Smluvní podmínky obsažené v návrzích smlouvy o připojení, které účastník řízení po celou dobu kontrakčního procesu (od 24. 9. 2015 do 30. 4. 2019) předkládal společnosti SPP Storage a trval na nich, přičemž tato je pokládala za neakceptovatelné, jsou následující.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

69. Výše uvedenými podmínkami se zabýval i sektorový regulátor v rámci sporného či sankčního řízení.
70. V případě sporného řízení je nutno dodat, že sektorový regulátor při formulaci obsahu Smlouvy o připojení vycházel z návrhu smlouvy předložené společností SPP Storage⁵⁸, jakožto navrhovatele. V této souvislosti je také třeba zdůraznit, že sektorový regulátor se vyjadřoval primárně k obsahu smlouvy o připojení, a to ve vztahu k jejím podstatným náležitostem (srov. bod 16). Aby posuzovaná ustanovení bylo možno do smlouvy o připojení začlenit, tak jak vyžadoval účastník řízení, musela by s nimi vyslovit souhlas i druhá strana, tj. žadatel o připojení – společnost SPP Storage. Přesto se v rozhodnutích vydaných ve sporném řízení vyjádřil

⁵⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 1, Příloha č. 2, str. 7.

sektorový regulátor i k podmínkám/požadavkům předkládaným společností NET4GAS (tj. protinávrhům smlouvy odpůrce). ERÚ v rozhodnutí ve sporném řízení k obsahu přílohy č. 6 návrhu SoP 2/2018, [REDAKCE]

[REDAKCE], konstatoval, že účastník řízení není kompetentním subjektem ke stanovení pravidel přístupu k zásobníku plynu, [REDAKCE]

[REDAKCE] a dále, že není oprávněn těmito podmínkami podmiňovat uzavření smlouvy o připojení. [REDAKCE]

[REDAKCE]

Rovněž

Rada ERÚ v rozhodnutí o rozkladu ve sporném řízení odmítla argumentaci společnosti NET4GAS, podle níž byl [REDAKCE] (příloha č. 6 návrhu SoP 2/2018) navržen za účelem splnění jejích zákonných povinností a zabránění diskriminace účastníků trhu s plynem (srov. bod 54). Opatření navržené společností NET4GAS označila Rada ERÚ za zjevně nenáležející mezi podstatné náležitosti smlouvy o připojení.

71. V sankčním řízení se sektorový regulátor zabýval ustanoveními návrhu SoP 9/2015. V rozhodnutí v sankčním řízení Rada ERÚ nakonec jednání společnosti NET4GAS nevyhodnotila jako porušení energetického zákona (nesplnění povinnosti připojit PZP DB), a to z důvodu, že posuzované jednání společnosti NET4GAS nedosahovalo takového charakteru a intenzity, které by mohlo naplňovat veškeré znaky skutkové podstaty takového přestupku stanovené energetickým zákonem.

72. Rada ERÚ však ohledně čl. VI. návrhu SoP 9/2015 týkajícího se [REDAKCE] konstatovala, že jej lze hodnotit jako uplatňování znevýhodňující podmínky ve smyslu § 58 odst. 8 písm. e) energetického zákona, nicméně za porušení uvedeného ustanovení nebyla společnost NET4GAS sankcionována – srov. bod 57. Uvedené tak odpovídá závěrům obsaženým v Protokolu o kontrole, v němž ERÚ tuto smluvní podmínku shledal za stojící v rozporu s vyhláškou č. 62/2011 Sb. a zároveň v neprospěch společnosti SPP Storage, neboť jí bránila v uzavření smlouvy o připojení, kdy uzavření této smlouvy je nutnou podmínkou pro připojení PZP DB (srov. bod 55).

IV. Vymezení relevantních trhů a stanovení tržního podílu společnosti NET4GAS

73. K tomu, aby Úřad mohl věc správně posoudit, je třeba vymezit relevantní trh, na kterém působí účastník řízení a na kterém se projevují účinky jeho jednání. Relevantním trhem se v souladu s § 2 odst. 2 zákona rozumí trh zboží⁵⁹, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Relevantní trh je tedy třeba vymezit především z hlediska věcného a geografického, přičemž jejich definice v zásadě vychází z analýzy poptávkové a nabídkové substituce.

74. Úřad ve své dosavadní úřední praxi při vymezování věcně relevantního trhu v oblasti plynu vycházel z jednotlivých aktivit s ním spojených (výroba, přeprava, distribuce, uskladňování,

⁵⁹ Legislativní zkratka *zboží* je konkretizována v § 1 odst. 1 zákona a rozumí se jí výrobky a služby.

obchod)⁶⁰. Obdobně vymezuje Komise relevantní trhy v oblasti plynárenství podle jednotlivých aktivit od průzkumu ložisek až po dodávky spotřebitelům.⁶¹

75. Jelikož oblast, ve které k nyní zkoumanému jednání došlo (připojování plynárenských zařízení k Přepravní soustavě) je odlišná od oblasti, kde by se mohly následky jednání účastníka řízení nejvíce projevit (uskladnění plynu), přistoupil Úřad k vymezení relevantních trhů v obou těchto oblastech.

IV.1 Vymezení relevantního trhu v oblasti poskytování služeb přepravy plynu

76. Jak již bylo uvedeno výše, Úřad i Komise ve své rozhodovací praxi při vymezení relevantního trhu definuje oblast poskytování služeb přepravy plynu jako samostatný trh.
77. Přeprava plynu v ČR je realizována prostřednictvím přepravní soustavy, kterou tvoří vzájemně propojený soubor vysokotlakých plynovodů a kompresních stanic a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k přenosu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, propojený s plynárenskými soustavami v zahraničí, na kterém zajišťuje přepravu plynu držitel licence na přepravu plynu. Přepravní soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.
78. V ČR se nachází pouze jediná přepravní soustava (tou je Přepravní soustava), která slouží jak k přepravě tranzitní, tak vnitrostátní pro potřeby tuzemských odběratelů. Schéma Přepravní soustavy je zobrazeno výše (srov. Obrázek 2 – Přepravní soustava s vyznačením PZP v ČR). Přepravní soustavou bylo v roce 2018 přepraveno 43,4 mld. m³ plynu, tj. více než 450 TWh.⁶²
79. Alternativně je možné přepravovat plyn v kapalné formě (dále též „LNG“). Pro zkapalnění plynu je potřeba jej zchladit na velmi nízkou teplotu (teplota varu metanu je za standardních atmosférických podmínek přibližně -161,6 °C). LNG je transportován v kryogenních tancích. Většina přepravy LNG probíhá prostřednictvím námořní dopravy (je však možné jej přepravovat i nákladní automobilovou a vlakovou dopravou), kde je plyn dopravován do terminálů, ve kterých je ve většině případů opět přeměněn do plynné formy a dále přepravován plynovody. Vzhledem k tomu, že na území ČR neexistuje žádný terminál na LNG, nelze uvažovat o LNG jako o reálné alternativě k využití Přepravní soustavy a Úřad se již dále oblastí LNG nezabýval.⁶³
80. Další využívanou infrastrukturou pro přepravu plynu je distribuční soustava. Distribuční soustava představuje vzájemně propojený soubor vysokotlakých, středotlakých a nízkotlakých plynovodů, plynovodních přípojek ve vlastnictví provozovatele distribuční soustavy a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, který není přímo propojen s kompresními stanicemi a na kterém zajišťuje distribuci plynu držitel licence na distribuci plynu; distribuční soustava je rovněž zřizována a provozována ve veřejném zájmu.
81. Na rozdíl od přepravní soustavy se v distribučních soustavách používají převážně plynovody pracující pod nižším tlakem. Jejich hlavním účelem je dopravení plynu ke spotřebitelům na

⁶⁰ Srov. rozhodnutí Úřadu č. j. ÚOHS-S492/2011/KS-11155/2012/840/LBř ze dne 18. 6. 2012 ve věci ČEZ/Energotrans.

⁶¹ Srov. např. vyjádření Komise k případu M.8953 ze dne 13. 7. 2018 ve věci SNAM/DESFA.

⁶² Viz výroční zpráva společnosti NET4GAS za rok 2018.

⁶³ Obdobně lze učinit závěr o neexistující infrastruktuře pro transport stlačeného plynu ve velkých objemech v rámci celé ČR.

posledním úseku, neslouží tak k tranzitní přepravě. Ke dni vydání rozhodnutí je v platnosti celkem 69 licencí na distribuci plynu vydaných ERÚ, nicméně naprostá většina odběratelů v ČR je zásobována prostřednictvím tří regionálních distribučních soustav⁶⁴. Distribuční soustava může být napojena na jinou distribuční soustavu a/nebo na přepravní soustavu. Prostřednictvím největší distribuční soustavy v ČR, tj. soustavy provozované společností GasNet, bylo v roce 2019 distribuováno celkem 70,1 TWh plynu⁶⁵ (celková spotřeba plynu v ČR byla v roce 2019 přibližně 91,4 TWh⁶⁶).

82. Úřad nepovažuje poskytování služeb distribuce plynu společně s poskytováním služeb přepravy plynu za součást jednoho relevantního trhu⁶⁷, a to z následujících důvodů:
- Jednotlivé soustavy jsou určeny k jinému účelu. Přepravní soustava je určena především k tranzitu a přepravě plynu do jednotlivých distribučních soustav, zatímco distribuční soustava má za úlohu zejména dopravit plyn k jednotlivým spotřebitelům.⁶⁸
 - Přepravní soustavou proteče řádově větší množství plynu než distribuční soustavou.
 - Plynovody v Přepravní soustavě pracují primárně pod jiným tlakem než plynovody v distribuční soustavě. Vyšší tlak při odhlédnutí od jiných faktorů umožňuje transportovat větší množství plynu za jednotku času.
83. Úřad na základě těchto skutečností vymezil relevantní trh z věcné stránky jako trh **poskytování služeb přepravy plynu**.
84. Z geografického pohledu trh poskytování služeb přepravy plynu obecně nepřesahuje hranice jednotlivých sítí (přepravních soustav). Přepravní soustava má obdobně jako jiné soustavy sloužící k přepravě komodit či energií (tj. například vodovodů, kanalizací či přenosových soustav elektrické energie) charakter přirozeného monopolu. Nelze tak předpokládat, že by vzniklo na jednom území několik vzájemně si konkurujících přepravních soustav. Současně soutěžní tlak dalších soutěžitelů (tj. provozovatelů přepravních soustav na jiných územích), který by mohl způsobovat homogenitu podmínek na větším území než jen na území jednotlivých přepravních soustav, je ze své podstaty zanedbatelný. Relevantní trh poskytování služeb přepravy plynu je tak možno z geografického hlediska vymezit územím stanoveným licencí společnosti NET4GAS, tj. **územím ČR**. Úřad bude dále relevantní trh poskytování služeb přepravy plynu na území ČR, na kterém posuzoval existenci dominantního postavení účastníka řízení a jeho jednání, označovat jako „**relevantní trh přepravy plynu**“.

IV.2 Vymezení relevantního trhu v oblasti poskytování služeb uskladňování plynu

85. Uskladňování plynu je další zřetelně odlišitelnou oblastí od ostatních aktivit v plynárenství. K uskladňování plynu se využívají zásobníky plynu.⁶⁹ Zásobníkem plynu se rozumí podzemní nebo nadzemní plynové zařízení, včetně souvisejících technologických objektů a systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a

⁶⁴ Tj. soustav provozovaných společnostmi GasNet, s.r.o., IČO 27295567 (dále též „GasNet“), Pražská plynárenská Distribuce, a.s., člen koncernu Pražská plynárenská, a.s., IČO 27403505, a E.ON Distribuce, a.s., IČO 28085400 (nyní pod názvem EG.D, a.s.).

⁶⁵ Viz výroční zpráva společnosti GasNet za rok 2019.

⁶⁶ Viz Roční zpráva o provozu plynárenské soustavy ČR za rok 2019.

⁶⁷ Ke stejnému závěru dospěla také Komise.

⁶⁸ Úřad si je nicméně vědom, že někteří průmysloví spotřebitelé jsou připojeni přímo k Přepravní soustavě.

⁶⁹ Dle funkce, pro kterou je uskladňování plynu užíváno, by bylo možné mluvit o poskytování služeb flexibility dodávek plynu. V ČR ani blízkém okolí se však žádné jiné významné zdroje flexibility dodávek plynu nenacházejí.

informačních systémů, sloužící k uskladňování zemního plynu v plynné nebo kapalně formě přímo propojené s plynárenskou soustavou ČR nebo se zahraniční plynárenskou soustavou. Zásobník plynu je řízován a provozován obdobně jako přepravní či distribuční soustava ve veřejném zájmu. K české plynárenské soustavě je v současnosti připojeno osm PZP, z toho je sedm porézniých (Dolní Dunajovice, Tvrdonice, Lobodice, Štramberk, Třanovice, Uhřice a Dambořice) a zbývající (Háje) je kavernový (k umístění PZP v ČR srov. Obrázek 2 – Přepravní soustava s vyznačením PZP v ČR).

86. Porézni zásobníky jsou vytěžená ložiska ropy nebo plynu, která lze pro jeho skladování opět využít. Plyn se skladuje v drobných pórech a trhlinách v pevných, ale porézniých a propustných horninách, nejčastěji pískovci a různě zpevněných píscích s jílovitými proplásky. Kavernové zásobníky jsou umělé dutiny vzniklé po těžbě hornin (solné kaverny, opuštěné uhelné či jiné doly) nebo prostory vytěžené přímo za účelem skladování plynu. Předností těchto zásobníků je vysoká flexibilita.
87. Prostřednictvím zásobníků plynu obchodníci s plynem vykrývají a vyrovnávají kolísání sezónní a špičkové spotřeby plynu v průběhu roku. V období nižší spotřeby plynu obecně dochází k vtlačení plynu do zásobníků a v období zvýšené spotřeby plynu zásobníky napomáhají obchodníkům vyrovnávat deficit mezi aktuální spotřebou a produkcí/importem plynu.
88. Oblastí uskladňování plynu se věnovala Komise např. v případě COMP/M.6910, ve kterém se zabývala možností existence samostatných trhů porézniých a kavernových zásobníků plynu či zásobníků určených pro uskladňování vysokokalorického a nízkokalorického plynu. Byť Komise v rozhodnutí nechala otázku přesného vymezení relevantního trhu z hlediska věcného otevřenou, dle respondentů na nabídkové i poptávkové straně trhu byly porézni i kavernové zásobníky součástí jednoho trhu. V citovaném rozhodnutí je dále shrnuta rozhodovací praxe Komise ohledně vymezení geografického rozměru relevantního trhu (tj. regionální či národní) a také uveden většinový názor účastníků trhu, tj. že trh tvoří všechny zásobníky přímo připojené k plynárenské soustavě země (v uvedeném případě Německa).
89. Úřad za účelem vymezení relevantního trhu v oblasti uskladňování plynu oslovil soutěžitele působící v oblasti dodávek plynu.⁷⁰ Z jejich odpovědí vyplynulo, že největší provozovatel zásobníků plynu na území ČR – společnost RWE Gas Storage CZ, s.r.o. (dále též „RWE GS“)⁷¹ provozující jak kavernový zásobník, tak i porézni zásobníky – nabízí veškerou uskladňovací kapacitu prostřednictvím virtuálního zásobníku plynu. Nijak tudíž ve své nabídce nerozlišuje typy těchto zásobníků. Současně ani z odpovědí nevyplývalo, že by poptávající subjekty rozlišovaly mezi těmito dvěma typy zásobníků, byť technické parametry, jako je maximální vtlačecí a těžební výkon (které se mohou mezi jednotlivými typy zásobníků lišit), jsou důležitými parametry poskytování služeb uskladňování plynu.⁷²
90. Z odpovědí dále vyplynulo, že překážkou využívání zásobníku plynu pro dodávky odběratelům s odběrným místem nacházejícím se mimo území (stát), na kterém je provozována plynárenská soustava, ke které je zásobník plynu připojen, jsou finanční náklady na přeshraniční a přepravní kapacitu a administrativní náročnost zajištění kapacit. Je nutno zdůraznit, že tento typ bariéry uvedli především dva soutěžitelé, kteří disponovali kapacitou pro uskladnění plynu jak v ČR, tak

⁷⁰ Srov. dokument spisu správního řízení č. 12.

⁷¹ Společnost RWE Gas Storage CZ, s.r.o., IČO 27892077 (dříve pod názvem innogy Gas Storage, s.r.o.).

⁷² Uvedené však nebylo přímo předmětem zkoumání Úřadu.

i v zahraničí.⁷³ Další soutěžitel kromě zmíněné finanční bariéry konstatoval, že uskladňování plynu v zahraničních zásobnících podléhá národním odlišnostem, které se mohou projevit zejména při vyhlášení stavu nouze, a využití zahraničních zásobníků plynu tak nese vyšší riziko než používání zásobníku plynu přímo v zemi dodávky koncovému odběrateli.⁷⁴ Pouze jediný soutěžitel obecně uvedl, že nic nebrání vytěžit plyn v ČR a prodat ho kdekoliv jinde v Evropě, jelikož plyn ze zásobníku nemá žádné speciální označení a není ho možné odlišit od plynu přímo nakoupeného na trhu v zemi odběru. Současně však sdělil, že pro tento plyn budou existovat obdobné bariéry jako pro jakýkoliv jiný plyn, který by se měl prodat mimo území státu, kde byl pořízen. Těmito bariérami jsou dostupné přepravní či obchodní kapacity a jejich cena či legislativní pravidla.⁷⁵

91. Z šetření dále vyplynulo, že oslovení dodavatelé, kteří si zajišťovali uskladňovací kapacitu pro účely zásobování tuzemských odběratelů⁷⁶ a zároveň byli schopni konkretizovat území státu, na kterém se uskladňovací kapacita fyzicky nacházela⁷⁷, využívali pro zásobování tuzemských odběratelů zásobníky plynu nacházející se pouze v ČR (vyjma PZP DB).
92. Byť službu uskladnění plynu v PZP nepoptávají pouze lokální dodavatelé plynu, považuje Úřad odpovědi soutěžitelů působících v oblasti dodávek plynu i vzhledem k dalším specifikům oblasti uskladňování plynu (srov. body 248 a násl.) za určující pro vymezení relevantního trhu.
93. Na základě výše uvedených informací Úřad vymezil relevantní trh, na kterém zkoumal účinky dopadů jednání společnosti NET4GAS na hospodářskou soutěž, jako **trh poskytování služeb uskladňování plynu vymezený územím ČR**. Úřad bude dále tento relevantní trh označovat jako „**relevantní trh uskladňování plynu**“.

IV.3 Postavení společnosti NET4GAS na relevantním trhu přepravy plynu

94. Podle § 10 odst. 1 zákona má dominantní postavení na trhu soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích. Podle odstavce 2 téhož ustanovení zákona Úřad posuzuje tržní sílu dle hodnotového vyjádření zjištěného objemu dodávek nebo nákupu na trhu daného zboží (tržní podíl) dosaženého soutěžitelem nebo soutěžiteli se společnou dominancí v období, které je zkoumáno podle tohoto zákona a podle dalších ukazatelů, zejména podle hospodářské a finanční síly soutěžitelů, právních nebo jiných překážek vstupu na trh pro další soutěžitele, stupně vertikální integrace soutěžitelů, struktury trhu a velikosti tržních podílů nejbližších konkurentů. Nebude-li pomocí těchto ukazatelů prokázán opak, má se za to, že dominantní postavení nezaujímá soutěžitel, který v relevantním období dosáhl na trhu menší než 40% podíl.

⁷³ Srov. dokumenty spisu správního řízení č. 28 a č. 29.

⁷⁴ Srov. dokument spisu správního řízení č. 20.

⁷⁵ Srov. dokument spisu správního řízení č. 14.

⁷⁶ Jeden z dodavatelů uvedl, že pro každou zimní sezónu byla pravidelně uzavíraná smlouva o povinné službě bezpečnostního standardu dodávek (dále též „**BSD**“), ale nikdy při tom nedocházelo k fyzické dodávce plynu (nebyl stav nouze). Služba BSD se objednávala u společností Vemex s.r.o., MND Gas Storage a.s. a WINGAS GmbH.

⁷⁷ Jeden dodavatel nakupoval sekundární uskladňovací kapacitu v rámci virtuálního zásobníku u společnosti, která disponovala uskladňovací kapacitou jak v ČR, tak i v zahraničí. Z vyjádření tohoto poskytovatele sekundární kapacity však lze usuzovat, že poskytovaná kapacita tomuto dodavateli se nacházela na území ČR; srov. dokumenty spisu správního řízení č. 20 a č. 29.

95. Z § 10 odst. 2 zákona vyplývá, že tržní síla je multikriteriální veličinou. Základ každé analýzy tržní síly kteréhokoli subjektu na trhu tvoří kritérium tržního podílu. Jeho důležitost vyplývá ze skutečnosti, že velmi významné tržní podíly představují samy o sobě, až na výjimečné okolnosti, důkaz existence dominantního postavení.⁷⁸ V případě tržního podílu překračujícího 75 % není pro prokázání dominantního postavení většinou třeba posuzovat další kritéria.⁷⁹
96. Jak již bylo uvedeno výše, přepravní soustava má charakter přirozeného monopolu. Na nabídkové straně relevantního trhu působí pouze společnost NET4GAS a zaujímá tak 100% tržní podíl. Na poptávkové straně trhu působí soutěžitelé poptávající služby vztahující se k Přepravní soustavě, jako jsou služba přepravy plynu, připojení plynárenského zařízení k Přepravní soustavě nebo např. poskytnutí informací nezbytných k zajištění vzájemné provozuschopnosti soustav. Vzhledem k charakteristikám relevantního trhu přepravy plynu lze mít za prokázané, že společnost NET4GAS po celou dobu nyní posuzovaného jednání disponuje na nabídkové straně monopolním postavením a tedy ve smyslu § 10 odst. 1 zákona **na relevantním trhu přepravy plynu zaujímá dominantní postavení.**

IV.4 Situace na relevantním trhu uskladňování plynu

97. Na relevantním trhu uskladňování plynu působí na nabídkové straně tři soutěžitelé, a to společnosti RWE GS, MND Gas Storage a.s. (dále též „**MND GS**“)⁸⁰ a od 1. 7. 2016 MORAVIA GAS s.r.o. (dále též „**MORAVIA GAS**“)⁸¹. Tito soutěžitelé provozují v současnosti osm PZP (z nichž šest provozuje společnost RWE GS) o celkové skladovací kapacitě přibližně 35 TWh, souhrnném vtláčecím výkonu přibližně 430 GWh/den a souhrnném těžebním výkonu přibližně 630 GWh/den. Úřad vymezil tržní podíly poskytovatelů uskladňovací kapacity na základě každého z těchto parametrů (srov. Tabulka 1).
98. Jak vyplývá z Roční zprávy o provozu plynárenské soustavy ČR za rok 2019, pohybuje se od roku 2012 nejvyšší dosažené souhrnné množství provozních zásob v PZP společností RWE GS, MORAVIA GAS a MND GS běžně v rozmezí přibližně 2 700–3 100 mil. m³. V roce 2019 tato hodnota dosáhla 3 358 mil. m³ (přibližně 35,6 TWh), což dokonce mírně přesahuje maximální udávanou kapacitu PZP připojených k Přepravní soustavě. PZP s nejvyššími dosaženými provozními zásobami v poměru k jeho celkové kapacitě byl v roce 2019 virtuální zásobník společnosti RWE GS.

⁷⁸ Srov. rozsudek Soudního dvora EU (dále též „**SDEU**“) T-340/03 ve věci *France Télécom* [2007].

⁷⁹ Srov. rozsudek SDEU 85/76 ve věci *Hoffmann-La Roche* [1979] či rozhodnutí Komise COMP/C 3.37.792 ve věci *Microsoft*, dle kterého tržní podíly vyšší jak 50 % jsou, s výjimkou mimořádných okolností, důkazem existence dominantního postavení, tržní podíly mezi 70 a 80 % opodstatňují domněnku dominance.

⁸⁰ Společnost MND Gas Storage a.s., IČO 27732894.

⁸¹ Společnost MORAVIA GAS s.r.o., IČO 28566815.

Tabulka 1 – Tržní podíly soutěžitelů na relevantním trhu uskladňování plynu v letech 2015–2020⁸²

		Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tržní podíly soutěžitelů vymezené na základě	množství skladovací kapacity	RWE GS	92 %	88 %	85 %	83 %	81 %	80 %
		MND GS	8 %	8 %	9 %	9 %	10 %	9 %
		MORAVIA GAS	0 %	4 %	6 %	8 %	9 %	11 %
	těžebního výkonu	RWE GS	82 %	74 %	73 %	69 %	67 %	69 %
		MND GS	18 %	19 %	19 %	18 %	20 %	19 %
		MORAVIA GAS	0 %	7 %	8 %	13 %	13 %	13 %
	vtlačecího výkonu	RWE GS	85 %	78 %	77 %	75 %	74 %	72 %
		MND GS	15 %	14 %	14 %	14 %	15 %	14 %
		MORAVIA GAS	0 %	8 %	9 %	11 %	11 %	14 %

99. Z Tabulky 1 je patrné, že vzhledem k počtu PZP provozovaných společností RWE GS se jedná o trh s poměrně málo soutěžiteli a jedním velice silným hráčem, což značí silně koncentrovaný trh. Vysoce koncentrované trhy ve většině případů zaznamenávají menší intenzitu hospodářské soutěže než trhy nekoncentrované. Míru koncentrace na trhu je možné vyjádřit například pomocí Herfindahl – Hirschmanova indexu (dále též „HHI“), který vychází ze součtu druhých mocnin tržních podílů jednotlivých soutěžitelů a nabývá hodnot od 0 do 10 000 (vyšší hodnota značí více koncentrovaný trh). Běžně značí hodnota HHI nižší než 1 500 bodů nekoncentrovaný trh, hodnota pohybující se v rozmezí 1 500 až 2 500 bodů středně koncentrovaný trh a hodnota převyšující 2 500 bodů silně koncentrovaný trh. Tabulka 2 znázorňuje HHI index vypočítaný na relevantním trhu uskladňování plynu na základě tržních podílů uvedených v Tabulce 1.

Tabulka 2 – Hodnoty HHI na relevantním trhu uskladňování plynu v letech 2015–2020

		Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HHI odvozený od	množství skladovací kapacity		8 473	7 822	7 374	7 051	6 732	6 562
	těžebního výkonu		7 011	5 859	5 766	5 289	5 075	5 205
	vtlačecího výkonu		7 511	6 348	6 207	5 949	5 773	5 575

100. I když se koncentrace na relevantním trhu uskladňování plynu postupně snižuje (zejména v důsledku rozvoje PZP Uhřice provozovaného společností MND GS a PZP Dambořice provozovaného společností MORAVIA GAS), jedná se dle HHI o stále velmi koncentrovaný trh, a to na základě všech zkoumaných parametrů⁸³.

V. Právní hodnocení

101. Skutkovou podstatou přestupku je souhrn typických základních, právně relevantních znaků určitého právního institutu, v daném případě přestupku v oblasti soutěžního práva. Mezi základní (typové) znaky takového přestupku patří subjekt (soutěžitel), subjektivní stránka

⁸² Tržní podíly se vztahují ke dni 31. 12. daného roku. Pro převod jednotek byl využit koeficient 1 m³ plynu = 10,6 KWh. Hodnoty pro roky 2019 a 2020 vycházejí z plánu vývoje jednotlivých parametrů PZP.

⁸³ Z Tabulky 1 a 2 vyplývá, že PZP provozované společnostmi MND GS a MORAVIA GAS jsou flexibilnější než virtuální zásobník plynu provozovaný společností RWE GS, resp. dokáží vtlačet a těžít vzhledem k celkové kapacitě PZP relativně větší objem plynu. Díky této skutečnosti jsou hodnoty tržního podílu společnosti RWE GS či HHI vypočítané na bázi těžebního a vtlačecího výkonu nižší než v případě výpočtů založených na množství skladovací kapacity.

(odpovědnost soutěžitele), objekt (narušení hospodářské soutěže) a objektivní stránka (jednání soutěžitelů).

V.1 Použitá znění právních norem

102. Protiprávnost určitého jednání se posuzuje dle právní normy platné v době spáchání přestupku, není-li pozdější právní úprava pro účastníka řízení příznivější. Za dobu spáchání se pak považuje okamžik jeho dokonání. Posuzované jednání účastníka řízení má charakter trvajících přestupků, resp. dvou trvajících přestupků a účastník řízení se jej dopouštěl v období od 24. 9. 2015 do 30. 4. 2019 (srov. níže body 161–164 a 175–176).
103. Z hmotněprávního hlediska je protiprávnost jednání účastníka řízení posuzována podle zákona o ochraně hospodářské soutěže v jeho aktuálním znění, tj. ve znění novely provedené zákonem č. 262/2017 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 9. 2017, tedy byl účinný v době spáchání přestupku (tj. 30. 4. 2019); zákonná úprava skutkové podstaty zneužití dominantního postavení dle § 11 odst. 1 zákona (ani výše sankce za ni) přitom nedoznala po dobu trvání jednání účastníka řízení posuzovaného v tomto správním řízení žádných změn. V otázkách neupravených tímto zákonem se postupuje s výjimkou ustanovení vyloučených v rámci § 22b odst. 8 zákona dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též „**přestupkový zákon**“), ve znění zákona č. 285/2018 Sb. účinném do 25. 2. 2020.⁸⁴
104. Z hlediska procesního je správní řízení vedeno podle procesních ustanovení rovněž současného znění zákona. S výjimkou ustanovení vyloučených v rámci § 22b odst. 8 zákona se postupuje také podle přestupkového zákona, v aktuálním znění, tj. nálezu Ústavního soudu č. 325/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 22. 7. 2020, a coby obecného procesního předpisu i podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v jeho aktuálním znění, tj. ve znění novely provedené zákonem č. 403/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2021 (dále též „**správní řád**“).

V.2 Zákonná a judikatorní východiska

105. Zákon v § 1 upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu narušení mj. zneužitím dominantního postavení soutěžitelů. Dle § 2 odst. 1 zákona se soutěžiteli rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.

⁸⁴ Po spáchání přestupku vstoupila v platnost novela přestupkového zákona, a to zákon č. 277/2019 Sb., jehož čl. LXII v části šedesáté první, který se týká změny přestupkového zákona, nabývá účinnosti až dnem 1. 1. 2022. Za nejnovější změny přestupkového zákona lze označit dva derogační nálezy Ústavního soudu vyhlášené ve Sbírce zákonů. Dne 26. 2. 2020 nabyl účinnosti nálezu Ústavního soudu č. 54/2020 Sb., který zrušil větu první § 112 odst. 2 přestupkového zákona. Následně došlo ke zrušení celého ustanovení § 112 odst. 2 přestupkového zákona, a to v důsledku nálezu Ústavního soudu č. 325/2020 Sb., jenž nabyl účinnosti ke dni 22. 7. 2020. Lze uvést, že se v obou případech jednalo o přechodné ustanovení, které se týkalo použití pozdější právní úpravy zániku odpovědnosti za přestupek i na přestupky spáchané před účinností přestupkového zákona. Vzhledem k tomu, že účastník řízení se přestupku dopustil po nabytí účinnosti přestupkového zákona, nemají uvedené změny přestupkového zákona na posouzení tohoto přestupku vliv. Nadto se jedná o ustanovení upravující zánik odpovědnosti za přestupek, jež je upravena samostatně v zákoně. Z daného vyplývá, že by pro účastníka řízení nebyla příznivější změna § 112 odst. 2 přestupkového zákona v důsledku dvou shora citovaných derogačních nálezů Ústavního soudu, neboť speciální úprava týkající se zániku odpovědnosti za přestupek je upravena v § 23 zákona.

106. V § 11 odst. 1 zákona je stanoveno, že zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno. Není tedy zakázána existence dominantního postavení soutěžitele jako takového (definovaná v § 10 odst. 1 zákona – srov. výše bod 94), ale až jednání naplňující pojmové znaky skutkové podstaty zneužití tohoto postavení.
107. Pojmovými znaky generální klauzule obsažené v § 11 odst. 1 zákona je existence dominantního postavení soutěžitele, zneužití tohoto dominantního postavení a vznik újmy u jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů v příčinné souvislosti s tímto jednáním dominantního soutěžitele. Citované ustanovení zákona zakazuje jakékoli zneužití dominantního postavení na trhu bez ohledu na to, v jaké formě se uskutečňuje, tj. bez ohledu na to, co je obsahem tohoto jednání a jaký je jeho vnější projev. Vedle generální klauzule obsahuje toto ustanovení také konkrétní skutkové podstaty uvedené v písm. a) až f). V tomto je konstrukce § 11 odst. 1 zákona obdobná konstrukci obsažené v čl. 102 SFEU, který konstatuje, že s vnitřním trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.⁸⁵
108. Autonomie vůle soutěžitele nacházejícího se v dominantním postavení na relevantním trhu je tedy do značné míry omezena v porovnání se soutěžiteli, kteří toto postavení na trhu nemají, a proto soutěžitel v dominantním postavení musí regulovat své obchodní chování tak, aby svým jednáním nenarušil hospodářskou soutěž a nezpůsobil újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Platí tedy, že dominantní soutěžitel nese zvláštní odpovědnost za to, aby jeho chováním nedošlo k narušení účinné hospodářské soutěže, což mj. znamená, že nesmí na ostatních soutěžitelích vynucovat přijetí zneužívajících či nepřiměřených smluvních podmínek.
109. Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. 12. 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství⁸⁶ upravuje aplikaci těchto článků včetně jejího přenosu na národní soutěžní úřady členských států Evropského společenství⁸⁷. Dle § 20a odst. 1 zákona je Úřad oprávněn aplikovat články 101 a 102 SFEU v jednotlivých případech, pokud by jednání soutěžitelů mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy ve smyslu těchto článků. Za tímto účelem je oprávněn požadovat zastavení protiprávního jednání, nařizovat předběžná opatření, přijímat závazky a ukládat pokuty. Podle § 1 odst. 4 zákona se zákon použije obdobně i na řízení ve věcech soutěžitelů, jejichž jednání by mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy EU podle čl. 101 a 102 SFEU. Jestliže Úřad zahájí řízení o porušení článku 101 nebo 102 SFEU, postupuje při vedení řízení a provádění šetření podle ustanovení hlavy VI zákona a při rozhodování podle ustanovení § 7 a § 11 odst. 2 až 5 zákona (viz § 21h odst. 1 zákona).

V.3 Účastník řízení jako soutěžitel

110. Úřad se předně zabýval tím, zda společnost NET4GAS, resp. skupina NET4GAS⁸⁸, do níž účastník řízení náleží, naplňuje definici soutěžitele ve smyslu § 2 odst. 1 zákona. Legální definice

⁸⁵ Blíže např. rozsudek NSS č. j. 5 Afs 15/2012-110 ze dne 28. 3. 2014 ve věci *RWE Supply & Trading CZ, a.s.* (dále též „**rozsudek RWE**“).

⁸⁶ Nyní čl. 101 a 102 SFEU.

⁸⁷ Nyní EU.

⁸⁸ Srov. <https://www.net4gas.cz/cz/o-spolecnosti/profil-spolecnosti/>.

soutěžitele je interpretována velmi široce a zahrnuje v podstatě jakékoli subjekty (včetně tzv. non subjektů), které se (alespoň nepřímo) účastní hospodářské soutěže.⁸⁹

111. V kontextu unijního práva je pojem *soutěžitel* stavěn na roveň pojmu *podnik*, a proto lze při výkladu tohoto pojmu vycházet i z unijní judikatury, dle které je soutěžitelem jakýkoliv subjekt vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování.⁹⁰ Hospodářskou činností je pak jakákoliv činnost spočívající v nabízení zboží nebo poskytování služeb na daném trhu. Z unijní judikatury dále vyplývá, že pojmem podnik, resp. soutěžitel, je v soutěžním právu třeba rozumět hospodářskou jednotku, i když je po právní stránce příslušná hospodářská jednotka tvořena několika osobami, a to bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o osoby fyzické či právnické. Pod pojem soutěžitel tedy mohou spadat nejrůznější podnikatelská sdružení či uskupení, tj. i mateřské a dceřiné společnosti, na které je z hlediska soutěžního práva nahlíženo jako na tzv. jednoho soutěžitele, za předpokladu, že tvoří tzv. jednu hospodářskou jednotku (*single economic unit*).⁹¹
112. Úřad shledal, že vzájemně personálně a majetkově propojená skupina NET4GAS, do níž náleží účastník řízení, vykonávající hospodářskou činnost (poskytování služby v oblasti přepravy plynu) představuje ve smyslu zákona soutěžitele působícího na relevantním trhu přepravy plynu.

V.4 Dominantní postavení účastníka řízení

113. V rámci posouzení postavení účastníka řízení na relevantním trhu dospěl Úřad k závěru, že účastník řízení byl v letech 2015 až 2019 soutěžitelem zaujímajícím na vymezeném relevantním trhu přepravy plynu dominantní postavení ve smyslu § 10 odst. 1 zákona (srov. bod 96). K naplnění skutkové podstaty zneužití dominantního postavení je dostačující splnění podmínky existence tohoto postavení pouze na trhu, na kterém účastník řízení působí, byť dopady jeho jednání mohou nastat i na trhu navazujícím.
114. Zneužití dominantního postavení totiž nemusí vyvolat protisoutěžní účinky vždy a pouze na identickém relevantním trhu (na němž soutěžitel disponuje dominantním postavením). Ty se mohou projevit i na jiném, odděleném trhu (navazujícím), kde tento soutěžitel nemusí být nutně v dominantním postavení.⁹² K danému však může dojít toliko za předpokladu, že tento oddělený trh je dostatečně těsně spojen s trhem, na kterém soutěžitel disponuje dominantním postavením a na kterém jej zneužívá.⁹³
115. Relevantní trh uskladňování plynu, na kterém Úřad zkoumal negativní účinky jednání společnosti NET4GAS na hospodářskou soutěž, velmi úzce navazuje na relevantní trh přepravy plynu, neboť pro další využití uskladněného plynu (jeho přepravu) v ČR je zásadní fyzické připojení PZP k Přepravní soustavě. Bez uvedeného se nemůže provozovatel PZP účastnit hospodářské soutěže na relevantním trhu uskladňování plynu. Úřad má tak za prokázané, že trh

⁸⁹ Blíže viz rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 29 Ca 110/2003 ze dne 31. 3. 2005 ve věci *Česká lékařská komora*.

⁹⁰ Viz např. rozsudek SDEU C-41/90 ze dne 23. 4. 1991 ve věci *Höfner a Elser v. Macrotron GmbH*.

⁹¹ Viz např. rozsudek SDEU C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-123/02 P ze dne 28. 5. 2005 ve věci *Dansk Rørindustri* (odst. 112 a násl.), dále rozsudek Tribunálu T-314/01 ze dne 27. 9. 2006 ve věci *Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA*, rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. ÚOHS-R 20, 21, 22/2004-1249/2009/310/ADr ze dne 2. 2. 2009 ve věci *Delta pekárny/Odkolek/Penam* nebo rozhodnutí Úřadu č. j. ÚOHS-S0633/2016/KD-27706/2018/852/DSv ze dne 21. 9. 2018 ve věci *Rail Cargo Austria/AWT Čechofracht/České dráhy*.

⁹² Srov. např. rozsudek SDEU C-6/73 a C-7/73 ze dne 6. 3. 1974 ve věci *Commercial Solvents*.

⁹³ Srov. např. rozsudek Tribunálu T-219/99 ze dne 17. 12. 2003 ve věci *British Airways*.

uskladňování plynu je z důvodu existující vazby uskladnění a přepravy plynu (kdy Přepravní soustava vystupuje jako nezbytné zařízení ve vlastnictví a pod kontrolou účastníka řízení) dostatečně těsně spojen s trhem přepravy plynu.

V.5 Právní posouzení jednání společnosti NET4GAS

V.5.1 Jednání účastníka řízení v rámci kontraktačního procesu

116. Ze zjištěných skutečností plyne, že na základě žádosti o připojení podané společností SPP Storage byl předložením návrhu SoP 9/2015 společností NET4GAS zahájen dne 24. 9. 2015 kontraktační proces týkající se podmínek připojení PZP DB k Přepravní soustavě. [REDACTED]

[REDACTED] Společnost SPP Storage pro nemožnost nalezení shody se společností NET4GAS ohledně vyjednání pro ni (ve smyslu energetického zákona) neznevýhodňujících podmínek smlouvy o připojení a z důvodu trvání účastníka řízení na jím předložených podmínkách byla nucena využít svého zákonného oprávnění a obrátit se dne 15. 12. 2017 na sektorového regulátora. V rámci sporného řízení pak účastník řízení dále modifikoval podmínky smlouvy o připojení a předložil dne 15. 2. 2018 návrh SoP 2/2018. Výsledkem sporného řízení byl finální návrh (jenž se odvíjel od znění návrhu předloženého společností SPP Storage, za současného zohlednění námitek a vyjádření obou stran sporu a s přihlédnutím k právní úpravě v dané oblasti), který společnost NET4GAS předložila společnosti SPP Storage dne 30. 4. 2019 (srov. bod 64). Uvedený krok účastníka řízení (tj. zaslání finálního návrhu, jenž vzešel ze sporného řízení) tak byl důsledkem stanovené zákonné kontraktační povinnosti (tj. prolomení smluvní volnosti na základě energetického zákona).

117. Na tomto místě Úřad uvádí, že při posuzování jednání společnosti NET4GAS z pohledu narušení hospodářské soutěže se aplikují kritéria (včetně prokázání újmy) stanovená soutěžněprávními předpisy a ve věci relevantní judikaturou. Tato jsou odlišná od kritérií stanovených jinými zákonnými předpisy. Z tohoto důvodu není podstatné, že sektorový regulátor nedospěl v sankčním rozhodnutí k závěru o spáchání přestupku společností NET4GAS ve smyslu § 58 odst. 8 písm. c) energetického zákona⁹⁴, neboť její jednání neshledal takového charakteru a intenzity, které by svědčilo o porušení energetické legislativy. Úřad však k závěrům sektorového regulátora, jakožto gestora energetického sektoru, učiněným ve sporném a sankčním řízení, jež souvisejí s problematikou připojení k Přepravní soustavě, přihlédl.

118. V rámci sporného řízení totiž sektorový regulátor shledal podmínky [REDACTED] předložené účastníkem řízení v příloze č. 6 návrhu SoP 2/2018 nad regulatorní rámec. Stejně tak tomu bylo v tomto návrhu i v případě podmínek [REDACTED]

[REDACTED] Sektorový regulátor tudíž v rámci sporného řízení konstatoval, že tyto podmínky neměly být součástí smlouvy o připojení, a mj. i proto jím nebyly včleněny do finálního návrhu (srov. bod 70).

119. Byť Rada ERÚ zastavila sankční řízení vedené se společností NET4GAS, ztotožnila se s hodnocením ERÚ ohledně čl. VI. návrhu SoP 9/2015 týkajícího se [REDACTED]. Z odůvodnění sankčního rozhodnutí tak lze ve vztahu k tomuto ustanovení vyvozovat

⁹⁴ Energetický zákon ve znění účinném do 31. 12. 2015.

potenciální rozpor se sektorovou regulací, což mj. potvrzuje i Protokol o kontrole, na základě něhož bylo přistoupeno k zahájení sankčního řízení (srov. body 71–72).

120. Jednání společnosti NET4GAS, posuzované nyní v tomto správním řízení, se vztahovalo k podmínkám, které:

■ [REDACTED]

■ [REDACTED]

■ [REDACTED]

121. Podmínka (i) se jevila neakceptovatelná nejen z důvodů

[REDACTED]

Ze sporného řízení přitom vyplynulo, že v souladu se zákonnými požadavky (srov. § 72 odst. 3 energetického zákona) se jeví jako relevantní toliko úprava podmínek, které jsou pouze technického či kapacitního rázu.

122. Společnost NET4GAS však již minimálně od roku 2009 věděla, že připojení PZP DB k Přepravní soustavě by mohlo s ohledem na jeho tzv. přeshraniční funkci vyžadovat uzavření i dalších smluv (kromě smlouvy o připojení dle § 72 odst. 3 energetického zákona), jež by měly upravit ostatní podmínky připojení PZP DB/přístupu společnosti SPP Storage k Přepravní soustavě nespádající do rámce podstatných náležitostí smlouvy o připojení (srov. bod 42). Účastník řízení tak by spraven o možnosti řešení nastalé situace související s připojením PZP DB k přepravním soustavám dvou různých států již několik let před obdržetím žádosti o připojení v roce 2015. Ze Zápisu z jednání lze pak jednoznačně dovozovat potřebu uzavřít mj. další smlouvy o sdílení dat, matchingu, předávání protokolů atd., nikoli tedy to, že by tyto podmínky měly snad být předmětem smlouvy o připojení PZP DB k Přepravní soustavě.
123. Aby mohl přes předávací místo mezi PZP DB a Přepravní soustavou fakticky plyn protéct, musel by mu být přidělen EIC kód. Ve skutečnosti by tedy došlo k předání plynu mezi PZP a VOB, který by musel být uveden v Řádu provozovatele přepravní soustavy (podléhajícímu schválení ERÚ) a současně by pro tento předávací bod musela být stanovena ERÚ i cena v příslušném cenovém rozhodnutí o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu (srov. bod 20). Stručně řečeno, pokud by účastník řízení fyzicky PZP DB k Přepravní soustavě připojil, nebyl by tento s ohledem na shora uvedené připojen k VOB (nejméně do doby splnění uvedených podmínek),

a tudíž by ani nemohl ihned plnit přeshraniční funkci, a potažmo by tak ani nemohlo (v této fázi) dojít k účastníkem řízení tvrzenému znevýhodnění ostatních účastníků trhu s plynem.

124. Daný závěr potvrzuje rovněž Stanovisko předložené účastníkem řízení, v jehož závěrečné části je uvedeno, že samotným fyzickým připojením PZP DB k Přepravní soustavě není vyřešena možnost účasti připojovaného subjektu na daném trhu, neboť ta je dána až umožněním přístupu do dané infrastruktury. Jinými slovy, fyzické připojení PZP DB k Přepravní soustavě je možné, aniž by byl současně s ním vyřešen i způsob jeho přeshraniční funkce. Stanovisko pak nabádá k tomu, že pokud je třeba s připojením PZP DB smluvně vyřešit i např. otázku výměny obchodních dat, doporučuje se řešení těchto záležitostí společně s podmínkami připojení. Jelikož tuzemská právní úprava počítá pouze s náležitostmi smlouvy o připojení, přičemž institut propojovací dohody v zásadě nezná, je dle Stanoviska na smluvních stranách, zda uvedené podmínky vyřeší ve formě vedlejších ujednání ve smlouvě o připojení nebo v samostatné nepojmenované (inominátní) dohodě⁹⁵. Zde zmíněná možnost volby ze strany společnosti NET4GAS signalizuje, že řešení mělo být více přizpůsobeno závěrům učiněným v roce 2009 a inklinovat tak spíše k posléze uvedené variantě. Pokud by i přesto účastník řízení tak neučinil v samotném počátku svého jednání (tj. v návrhu SoP 9/2015), mohl svůj postoj změnit v průběhu kontraktačního procesu, když zjistil, že společnost SPP Storage má výhrady již k tomuto prvnímu návrhu smlouvy o připojení, resp., že požaduje vytvoření dvou samostatných smluvních dokumentů.⁹⁶
125. Ke specifičnosti smluvní úpravy připojení PZP DB/přístupu společnosti SPP Storage k Přepravní soustavě Úřad doplňuje, že tato se jeví jako nezbytná, nicméně existují relevantní důvody v dané věci [redacted] pro které se tak mělo stát v jiném smluvním dokumentu než ve smlouvě o připojení.
126. Ze shora uvedených důvodů je zřejmé, že účastník řízení mohl fyzicky PZP DB k Přepravní soustavě připojit. Později by však muselo nepochybně dojít k řešení souvisejících (sporných) otázek, např. uzavřením v dané věci jiné smlouvy/dohody. PZP DB by totiž nebyl reálně připojen k VOB a nemohl by tak plnit svou přeshraniční funkci. V důsledku fyzického připojení PZP DB k Přepravní soustavě by teprve následně nastala situace, jež by musela být právně upravena ze strany sektorového regulátora. V mezidobí nabytí účinnosti příslušné (nové) právní úpravy tzv. přeshraničního PZP by PZP DB neplnil svou přeshraniční funkci. [redacted] Úřad uzavírá, že ve fázi podání návrhu smlouvy o připojení účastník řízení prokazatelně nemusel řešit střet jím namítaných povinností plynoucích pro něj z energetického zákona, neboť by PZP DB nebyl v této fázi schopen plnit namítanou přeshraniční funkci bez dalších nutných kroků.
127. Stanovením podmínek (i) a (ii) tedy účastník řízení cílil na regulaci až následného přístupu k Přepravní soustavě, tedy možnosti účasti připojovaného subjektu na daném trhu (srov. body 13–14), které však byly nad rámec podmínek stanovených energetickým zákonem týkajících se

⁹⁵ Srov. dokument spisu správního řízení č. 47, příloha č. 5, str. 14.

⁹⁶ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9, str. 59.

samotného fyzického připojení PZP DB k Přepavní soustavě (stanovení pravidel přístupu k Přepavní soustavě je přitom svěřeno výlučně do gesce sektorového regulátora – srov. body 53–54).

128. Podmínka (iii) se jevila rovněž v rozporu s energetickými předpisy a představovala pro společnost SPP Storage nutnost zajistit další plnění pro uzavření smlouvy o připojení. Její stanovení ze strany společnosti NET4GAS nebylo zcela legitimní, jelikož u této konkrétní podmínky lze dovozovat existenci příslušné národní právní úpravy, což plyne mj. z odůvodnění sankčního rozhodnutí či z Protokolu o kontrole (srov. bod 119).
129. Lze shrnout, že i když společnost NET4GAS neměla výhrady k samotné žádosti o připojení (v rámci kontroly ze strany sektorového regulátora účastník řízení nikdy netvrdil, že by žádost o připojení nesplňovala podmínky připojení), předkládala společnosti SPP Storage podmínky (i) až (iii), které společně byly pro společnost SPP Storage znevýhodňující a neumožňující bezvýhradnou akceptaci smlouvy o připojení. Jelikož společnost NET4GAS na těchto znevýhodňujících podmínkách trvala po celou dobu kontraktačního procesu v období od 24. 9. 2015 do 30. 4. 2019, neumožnila společnosti SPP Storage uzavřít smlouvu o připojení, a tím jí *de-facto* bránila v následném připojení PZP DB k Přepavní soustavě, resp. připojení PZP DB oddálila v nikoli zanedbatelném časovém horizontu.

V.5.2 Právní kvalifikace jednání společnosti NET4GAS

130. Úřad se zabýval otázkou právní kvalifikace jednání společnosti NET4GAS, které vykazuje znaky generální klauzule zneužití dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona (obdobně čl. 102 SFEU), ale svou podstatou se může blížit i některým formám dílčích skutkových podstat demonstrativně uvedených v § 11 odst. 1 zákona, zejména v jeho písm. a) nebo c); obdobně v jím korespondujících písm. a) a c) čl. 102 SFEU. Společným znakem těchto dílčích skutkových podstat je, že se jedná o postup dominantního soutěžitele vůči ostatním subjektům nehledě na to, zda vychází z již uzavřených obchodních smluv.
131. Zneužitím dominantního postavení je zejména přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění /§ 11 odst. 1 písm. a) zákona a obdobně čl. 102 písm. a) SFEU/. Jedná se o jednu z vykořisťovacích zneužívajících praktik, která se může týkat i jiných než cenových podmínek. Z této dílčí skutkové podstaty přitom plyne, že zásadní je zhodnocení, zda z hlediska existence legitimního cíle, efektivity, nezbytnosti a proporcionality je objektivně naplněna nepřiměřenost příslušné obchodní podmínky ve vztahu k protiplnění (obchodní podmínka je přiměřenou tehdy, jestliže naplní veškerá tato kritéria; a *contrario* nesplnění jakékoli z nich znamená její nepřiměřenost). Dále obecně platí, že pokud soutěžitel v dominantním postavení na jím stanovených podmínkách trvá a odmítá provést jejich změny, a to i přes opakované námitky ze strany smluvních partnerů, přičemž jejich přijetím podmiňuje uzavření samotné smlouvy, jedná se o vynucování, aniž by došlo k výslovnému nátlaku ze strany dominantního soutěžitele (smluvní partner totiž nemá na trhu možnost jiné volby).
132. Úřad zastává názor, že v nyní posuzovaném případě by minimálně hledisko nezbytnosti nemuselo být naplněno a že plnění nepřiměřených podmínek, které jsou v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění (připojení PZP DB k Přepavní soustavě), bylo účastníkem řízení vynucováno.

133. Rovněž nelze vyloučit ani blízkou vazbu na protisoutěžní praktiku uvedenou v § 11 odst. 1 písm. c) zákona a obdobně v čl. 102 písm. c) SFEU, tj. uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni. Není pochyb o tom, že společnost NET4GAS pro připojení PZP DB k Přepravní soustavě (shodné nebo srovnatelné plnění týkající se připojení i jiných PZP) nestanovila ostatním provozovatelům PZP podmínky (i) až (iii) uplatňované vůči společnosti SPP Storage. V případě srovnatelného plnění by tímto diskriminačním jednáním mohla společnost NET4GAS znevýhodnit společnost SPP Storage v hospodářské soutěži na trhu uskladňování plynu, neboť jí nebylo umožněno se této soutěže vůbec účastnit, resp. možnost účastnit se soutěže jí byla neodůvodněně, byť dočasně, odepřena. Tím mohlo dojít k narušení hospodářské soutěže – zde v podobě znevýhodnění v soutěži. Na tomto místě je však vhodné připomenout, že PZP DB mohl plnit i přeshraniční funkci, tedy jednalo se (i dle rozhodnutí v sankčním řízení) o plynárenské zařízení svého typu v ČR jedinečné.
134. V nyní řešeném případě účastník řízení v průběhu kontraktačního procesu předkládal společnosti SPP Storage podmínky (i) až (iii), které byly pro ni znevýhodňující, na těchto podmínkách trval, tedy vynucoval jejich akceptaci pro uzavření smlouvy o připojení, čímž jí neumožnil tuto smlouvu uzavřít, a tím jí bránil v následném připojení PZP DB k Přepravní soustavě, a tak jí znemožnil účastnit se hospodářské soutěže na trhu uskladňování plynu oproti jiným soutěžitelům (provozovatelům PZP), vůči kterým účastník řízení takové znevýhodňující podmínky pro uzavření smlouvy o připojení nestanovoval.
135. Takto popsané jednání účastníka řízení by tedy mohlo obsahovat prvky typového jednání obsažené jak v písm. a), tak písm. c) § 11 odst. 1 zákona /obdobně v písm. a) a c) čl. 102 SFEU/, ovšem jsou zde paralelně přítomny i další prvky skutku, které právě tato jednotlivá typová jednání překračují.
136. Samotný postup dominantanta v průběhu jednání před uzavřením smlouvy může být v konkrétním případě (pokud nejde např. o *pouhé* předložení návrhu smlouvy) jednáním, které je způsobilé vyvolat újmu ostatním soutěžitelům či spotřebitelům. Případné vynucování jednostranně stanovených smluvních podmínek, které jsou nepřiměřené nebo diskriminační, trvá-li dominantní soutěžitel na takovém návrhu, naplňují znaky zneužití dominantního postavení (neexistují-li důvody ospravedlňující takový postup). Pokud tedy dominantní soutěžitel v průběhu jednání vynucuje přijetí smluvního návrhu obsahujícího smluvní podmínky, kterých by v pozici nedominantního soutěžitele nemohl dosáhnout, staví další soutěžitele do nevýhodného postavení, jemuž by v podmínkách nenarušeného soutěžního prostředí nebyli nuceni čelit; je-li takové jednání dominantního soutěžitele na újmu ostatním soutěžitelům nebo spotřebitelům, pak se jedná o zneužití dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona (obdobně čl. 102 SFEU).⁹⁷
137. Ze zjištěných skutečností má Úřad za prokázané, že podmínky (i) až (iii), které účastník řízení předkládal, byly jak samy o sobě, tak ve svém souhrnu pro společnost SPP Storage neakceptovatelné a pro účely uzavření smlouvy o připojení neumožňující je bez výhrad přijmout. Účastníkem řízení stanovené podmínky (i) až (iii) současně nelze označit za nezbytné pro uzavření smlouvy o připojení a Úřad je v celkovém souhrnu hodnotí jako znevýhodňující a v neprospěch společnosti SPP Storage.

⁹⁷ Blíže viz rozsudek *RWE*.

138. K charakteru vytýkaného jednání účastníka řízení lze doplnit, že o podmínkách smlouvy o připojení bylo v rámci kontraktačního procesu (i v rámci vedeného sporného řízení) stranami opakovaně jednáno (srov. body 63–64) a účastník řízení (některé) podmínky (i) až (iii) modifikoval. Přitom však po konkrétní časové období (srov. bod 120) stále trval na jím předloženém znění podmínek (i) až (iii). Úřad zdůrazňuje, že se v tomto konkrétním případě tedy nejednalo o pouhé předložení návrhu smlouvy o připojení, ale o vynucování v něm obsažených podmínek znevýhodňujících společnost SPP Storage, jimiž společnost NET4GAS během kontraktačního procesu podmiňovala uzavření smlouvy o připojení. Nadto, pokud legitimní odmítnutí smluvních podmínek a následné žádosti o jejich změnu nevede k zamýšlenému cíli – tj. k uzavření smlouvy, pak se tato situace fakticky rovná stavu, kdy by účastník řízení odmítal uvedenou smlouvu vůbec uzavřít.⁹⁸
139. Na základě doložených skutečností je Úřad toho názoru, že podstata přestupku a jeho protisoutěžní charakter nespočívá toliko v *pouhém* předkládání podmínek (i) až (iii) ze strany společnosti NET4GAS, nýbrž v jejím celkovém jednání (tj. z pozice dominantanta) při následném vyjednávání o návrhu smlouvy o připojení s důsledky shora uvedenými. Bez ohledu na protinávhrhy společnosti SPP Storage odmítal účastník řízení jím navržené smluvní podmínky přizpůsobit požadavkům žadatele o připojení. V důsledku popsání jednání tak účastník řízení ovlivňoval vývoj kontraktačního procesu, do něhož zasahoval z pozice nutného obchodního partnera nacházejícího se v dominantním postavení. Úřad přitom prokázal, že účastník řízení podmínky (i) až (iii) v posuzovaném období uplatňoval a na jednostranně stanovených podmínkách v procesu smluvní kontraktace trval a toliko v případě jejich přijetí byl ochoten smlouvu o připojení uzavřít, z čehož lze dovozovat kvalifikovaný nátlak z jeho strany⁹⁹. Problematičnost jednání účastníka řízení je tedy třeba primárně spatřovat ve skutečnosti, že ze své pozice neumožnil společnosti SPP Storage uzavřít smlouvu o připojení za neznevýhodňujících podmínek.¹⁰⁰
140. S ohledem na výše uvedené Úřad jednání účastníka řízení podřadil pod skutkovou podstatu (generální klauzuli) zneužití dominantního postavení, tedy pod obecnou skutkovou podstatu přestupku spočívajícího v tom, že právnická osoba zneužije své dominantní postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů. Úřad tedy nyní posuzované jednání společnosti NET4GAS kvalifikuje jako porušení zákazu vyplývajícího z generální klauzule zneužití dominantního postavení stanoveného v § 11 odst. 1 zákona.¹⁰¹

V.5.3 Újma

141. Podstatným znakem naplnění skutkové podstaty zneužití dominantního postavení je újma způsobená jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům v důsledku protisoutěžního chování

⁹⁸ Srov. rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. R 98/2006/01-05326/2007/300 ze dne 12. 3. 2007, str. 40.

⁹⁹ Viz rozhodnutí Krajského soudu v Brně č. j. 62 Af 56/2011-647 ze dne 19. 1. 2012 (potvrzené rozsudkem RWE).

¹⁰⁰ Viz také rozsudek RWE.

¹⁰¹ Viz např. rozsudek RWE či rozsudek NSS č. j. 7 Afs 40/2007-131 ze dne 3. 10. 2008 ve věci SAZKA (dále též „rozsudek SAZKA“), z nichž lze dovodit, že i v případě, že se konkrétní jednání dominantanta svou povahou blíží k některé z dílčích skutkových podstat upravených v některých písmenech § 11 odst. 1 zákona, je možné dovodit zneužití dominantního postavení pouze s odkazem na generální klauzuli obsaženou v návěti tohoto ustanovení. Uvedený závěr je navíc podložen unijní rozhodovací praxí věnující se výčtu skutkových podstat zneužití dominantního postavení ve smyslu čl. 102 SFEU a možnosti deklarovat porušení soutěžního práva pouze s odkazem na generální klauzuli.

dominantního soutěžitele. Z konstantní judikatury přitom plyne, že musí dojít k prokázání újmy coby újmy existující (postačí prokázání existence újmy na straně jedné kategorie subjektů, tj. buď újmy ostatních soutěžitelů, nebo újmy spotřebitelů), nikoli se spokojit pouze se zjištěním, že újma toliko hrozí, či dokonce hrozila. Za újmu vedle materiální škody lze považovat rovněž ztrátu zákazníků, ztrátu postavení na trhu, potřebu překonávat v důsledku jednání dominantního soutěžitele vzniklé bariéry vstupu na trh, ale také vzniklou potřebu soutěžitele, u něhož je vznik újmy zkoumán, činit v bezprostřední reakci na jednání dominantního soutěžitele i takové úkony, které by za jiných okolností činit nemusel, tj. potřebu aktivizovat se a odvracet pro něj nepříznivé dopady jednání dominantního soutěžitele.¹⁰²

142. Společnost SPP Storage spatřuje újmu nejen v nutnosti obrátit se za účelem dosažení neznevýhodňujících podmínek smlouvy o připojení na ERÚ, a tedy nezbytnosti za tímto účelem alokovat zdroje, které by mohly být využitelné jinde, ale i újmu na majetku vyplývající ze zpoždění připojení PZP DB, kterou vyčísluje na základě určitých predikcí a odhadů (srov. bod 40).
143. Dle Úřadu právě tyto skutečnosti představují ve smyslu výše uvedeného prokázání újmy, neboť společnost SPP Storage v důsledku znevýhodňujících podmínek (i) až (iii) vynucovaných účastníkem řízení musela pro uzavření smlouvy o připojení překonávat bariéry, které by jinak neexistovaly (odvrátit nepříznivé dopady jednání účastníka řízení vyvoláním sporného řízení a pro tyto účely alokovat zdroje), a také se nemohla účastnit hospodářské soutěže na relevantním trhu uskladňování plynu v důsledku oddálení jejího případného vstupu na tento trh.
144. Jednáním společnosti NET4GAS však mohlo dojít i k újmě dalších soutěžitelů poptávajících služby uskladnění plynu. Pro účely posouzení dopadů nyní šetřeného jednání účastníka řízení se Úřad dále zabýval tím, jak by se mohl projevit vstup nového soutěžitele (společnosti SPP Storage prostřednictvím připojení PZP DB k Přepravní soustavě) na relevantní trh uskladňování plynu (navazující na relevantní trh přepravy plynu). PZP DB disponoval minimálně od roku 2010 skladovací kapacitou 576 mil. m³ (přibližně 6,1 TWh), a to až do 19. 6. 2019, kdy nabylo právní moci rozhodnutí ERÚ č. j. 05861-4/2019 ERU, kterým byla projektovaná instalovaná kapacita PZP DB navýšena na 654 mil. m³ (přibližně 6,9 TWh).¹⁰³ Dle Smlouvy o připojení ve znění finálního návrhu je maximální denní nominace na těžbu plynu z PZP DB ve výši 93,9384 GWh a maximální denní nominace na vtláčení plynu 73,0632 GWh.¹⁰⁴ K samotnému připojení PZP DB k Přepravní soustavě od podpisu smlouvy o připojení mělo dojít přibližně do tří let (dle harmonogramu do 31. 3. 2022). Na tomto místě Úřad uvádí, že pokud by k podpisu smlouvy o připojení došlo již v roce 2015 dle prvního návrhu SoP 9/2015 (neobsahoval-li by však tento znevýhodňující podmínky), mohla by se společnost SPP Storage účastnit hospodářské soutěže na relevantním trhu uskladňování plynu již v roce 2018 (srov. bod 24).
145. V Tabulce 3 je zachycen teoretický vývoj situace na relevantním trhu uskladňování plynu po potenciálním vstupu SPP Storage v roce 2018, a to za předpokladu, že by celá kapacita a výkon PZP DB sloužil pro potřeby tuzemského trhu. Uvedené údaje je tak potřeba vnímat jako

¹⁰² Srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. [II. ÚS 192/05](#) ze dne 11. 7. 2007, na nějž je dále odkazováno např. v usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1867/14 ze dne 30. 5. 2017 (dále též „**usnesení ÚS 1867/14**“).

¹⁰³ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9.

¹⁰⁴ Viz čl. XI. této smlouvy o připojení.

maximální hodnoty tržního podílu SPP Storage a poklesu HHI, kterých je možné připojením PZP DB dosáhnout, neboť PZP DB je dlouhodobě používán pro potřeby slovenského trhu.

Tabulka 3 – Možný tržní podíl společnosti SPP Storage a HHI na relevantním trhu uskladňování plynu při teoretickém využití PZP DB od roku 2018 pouze pro účely tuzemského trhu

	Rok	2018	2019	2020
Tržní podíly společnosti SPP Storage vymezené na základě	množství skladovací kapacity	15 %	16 %	16 %
	těžebního výkonu	13 %	13 %	13 %
	vtláčecího výkonu	15 %	15 %	14 %
HHI odvozený od	množství skladovací kapacity	5 317	4 978	4 876
	těžebního výkonu	4 148	4 010	4 094
	vtláčecího výkonu	4 538	4 427	4 301
Δ HHI odvozená od	množství skladovací kapacity	- 1 734	- 1 754	- 1 685
	těžebního výkonu	- 1 141	- 1 065	- 1 111
	vtláčecího výkonu	- 1 411	- 1 345	- 1 274

146. Po možném vstupu společnosti SPP Storage na relevantní trh uskladňování plynu v roce 2018 by především došlo ke zvýšení počtu soutěžitelů na něm působících (z 3 na 4). Za předpokladu využití celkové kapacity PZP DB pouze pro tuzemský trh by v letech 2018–2020 došlo ke změně tržních podílů soutěžitelů a společnost SPP Storage by na tomto trhu dosahovala druhý nejvyšší tržní podíl. Za splnění stejných podmínek by rovněž došlo k výraznému poklesu úrovně koncentrace trhu, byť by se i přes pokles hodnoty HHI stále jednalo o koncentrovaný trh.
147. Úřad ve správním řízení pak považuje za prokázané, že v příčinné souvislosti s jednáním účastníka řízení byla újma skutečně způsobena a nepochybně prokázána nejen společnosti SPP Storage, ale i dalším soutěžitelům poptávajícím služby uskladnění plynu či v konečném důsledku i konečným spotřebitelům (odběratelům plynu)¹⁰⁵, neboť na relevantním trhu uskladňování plynu mohl začít působit větší počet soutěžitelů nabízejících na něm své služby, mohlo tedy dojít k rozšíření a zvýšení nabídky poskytování služeb uskladňování plynu.

V.5.4 Objektivní ospravedlnění

148. Soutěžitel v dominantním postavení má právo hájit své obchodní zájmy a přijmout k jejich ochraně přiměřená opatření. Při hodnocení, zda je konkrétní chování soutěžitele v dominantním postavení možné považovat za jednání, které je ještě dovolené, nebo za jednání zákonem již zakázané, je klíčovým hlediskem přiměřenosti, tedy zda zvolený způsob a intenzita jednání je přiměřená oprávněným zájmům, které tento dominantní soutěžitel na trhu má. Existují-li pro jednání dominantanta věcně ospravedlnitelné důvody, není toto jednání, které by za jiných okolností splňovalo znaky zneužití dominantního postavení, jednáním zakázaným ve smyslu § 11 odst. 1 zákona (obdobně čl. 102 SFEU).¹⁰⁶

¹⁰⁵ Srov. např. usnesení ÚS 1867/14, podle kterého cílem (smyslem, účelem) soutěžního práva je ochrana (existence) soutěže, tedy existence (alespoň potenciálně) konkurenčního prostředí, jež má zajišťovat tzv. spotřebitelský blahobyt (consumer welfare); z tohoto úhlu pohledu by tak bylo možno dovodit, že za situace, kdy dominantním soutěžitelem vytvářené bariéry vstupu na trh jiným soutěžitelům způsobily těmto újmu, bylo jeho jednání způsobitelné – byť jen potenciálně – přivodit újmu i spotřebitelům.

¹⁰⁶ Srov. např. rozsudek SAZKA.

149. Úřad se proto zabýval tím, zda pro shora popsané jednání účastníka řízení existovaly objektivně ospravedlnitelné důvody. Účastník řízení se předně dovolával specifičnosti a novosti situace, neboť PZP DB mohl plnit i přeshraniční funkci, tj. umožnit přepravu plynu mimo dosud existující přeshraniční propojovací body (s tarify stanovenými ERÚ). Dále účastník řízení konstatoval, že pro tuto situaci absentovala příslušná regulatorní úprava¹⁰⁷, na stranu druhou se však připravovalo nařízení NC TAR. Proto účastník řízení navrhl [REDACTED] s cílem zabránit diskriminaci uživatelů užívajících při přeshraniční přepravě plynu propojovací body, neboť tato povinnost je mu jako provozovateli přepravní soustavy stanovena energetickým zákonem.
150. K danému Úřad uvádí, že se jedná o nyní posuzované podmínky (i) a (ii), kterými se tedy účastník řízení snažil předejít možné diskriminaci účastníků trhu s plynem (tj. stavu, kdy by subjekty využívající PZP DB k přepravě plynu ze SR do ČR mohly získat mnohem výhodnější podmínky, než je tomu nyní v případě hraničního bodu Lanžhot ve vlastnictví účastníka řízení). Důvody uváděné účastníkem řízení však nebyly sektorovým regulátorem v rámci sporného řízení uznány, neboť podmínky (i) a (ii) byly nad rámec zákonné úpravy podstatných podmínek smlouvy o připojení, nebyly taktéž označeny za nezbytné pro splnění povinnosti vyplývající společnosti NET4GAS z energetického zákona (zabránění diskriminace) a účastník řízení není, na rozdíl od ERÚ, kompetentním subjektem ke stanovení pravidel přístupu k zásobníku plynu. Dle Rady ERÚ se účastník řízení nemohl odvolávat ani na v té době připravované nařízení NC TAR (srov. bod 54) či pozdější výklad (jeho vybraných článků) provedeného německým regulátorem.
151. Ze Stanoviska předloženého účastníkem řízení v dané věci (zabývajících se výkladem nařízení NC TAR a rozhodnutími německého regulátora a majícího dokládat, že jednání společnosti NET4GAS nemůže narušovat hospodářskou soutěž – srov. bod 49) jasně vyplývá, že tuzemská právní úprava v době namítaného jednání společnosti NET4GAS počítala s náležitostmi smlouvy o připojení přesně stanovenými energetickým zákonem. Je tedy zjevné, že pokud by si strany smluvně ujednaly i další podmínky – tj. podmínky (i) a (ii) – musely by s tím obě souhlasit a nesměly by jimi současně zasahovat do sféry, která přísluší toliko regulátorovi. Současně lze ze Stanoviska jednoznačně seznat, a Úřad vzal dané v úvahu, že samotným fyzickým připojením PZP DB k Přepravní soustavě není vyřešena možnost účasti připojovaného subjektu na daném trhu, neboť ta je dána až umožněním přístupu do dané infrastruktury. PZP DB by tak nemusel být v okamžiku připojení k Přepravní soustavě, natož pak při podpisu smlouvy o připojení, připojen k VOB (pokud by následně nebyly stanoveny podmínky přístupu k Přepravní soustavě, resp. postupy a pravidla související s přeshraniční funkcí PZP DB), a nemohl by proto ani plnit účastníkem řízení namítanou přeshraniční funkci, a potažmo tak ani diskriminovat ostatní účastníky trhu s plynem.
152. Nadto účastníkem řízení poskytnutý Zápis z jednání v tomto případě dokládá možný způsob, jak by měla být potenciálně řešena situace související s připojením PZP DB k přepravním soustavám dvou států v roce 2009, tedy několik let před obdržáním žádosti o připojení v roce 2015. Ze Zápisu z jednání lze primárně dovodit potřebu uzavřít mj. další smlouvy o sdílení dat, matchingu, předávání protokolů atd., nikoli tedy to, že by tyto podmínky měly snad být předmětem smlouvy o připojení PZP DB k Přepravní soustavě (srov. body 42 a 122)¹⁰⁸. Uvedené

¹⁰⁷ Shodně uvedené připustila i Rada ERÚ v rozhodnutí v sankčním řízení.

¹⁰⁸ V tomto ohledu se jeví jako nadbytečný a irelevantní výslech dvou svědků účastníků se jednání za sektorového regulátora v roce 2009 navržený účastníkem řízení. Úřad se domnívá, že by stěžít mohl přinést nové skutečnosti

shodně zachycuje i předložené Stanovisko, jež zmiňuje možnost volby stran mezi smlouvou o připojení (tj. podmínky ve formě vedlejších ujednání) nebo samostatnou nepojmenovanou (inominátní) dohodou (srov. bod 124).

153. S ohledem na výše uvedené nelze dle názoru Úřadu absentující či nejasnou právní úpravu konkrétních pravidel provozování PZP v možné konkurenci s přeshraničním propojovacím bodem považovat za ospravedlnitelný důvod pro začlenění podmínek (i) a (ii) do návrhů smlouvy o připojení.
154. Samotná skutečnost, že účastník řízení má energetickým zákonem stanovené povinnosti, mj. zabránit diskriminaci účastníků trhu s plynem, jej nemůže vyvinut z odpovědnosti za jednání, které by mohlo narušit hospodářskou soutěž. V této souvislosti Úřad prokázal, že nebylo nezbytně nutné řešit možný střet povinností plynoucích pro účastníka řízení z energetického zákona ve fázi podání návrhu na uzavření smlouvy o připojení, neboť, jak bylo zmíněno již shora, PZP DB by nebyl bez dalšího připojen k VOB, a nemohl by proto ani plnit svou přeshraniční funkci.
155. Lze tak dovodit, že účastník řízení se v tomto případě stavěl do role samotného regulátora. V této věci zastává Úřad shodný názor jako sektorový regulátor, a to, že [REDAKCE] má být stanoveno autoritativním způsobem, tj. např. podzákonným právním předpisem k energetickému zákonu, který by tak působil transparentně a byl by jím zajištěn shodný postup pro další potenciální žadatele o připojení PZP s přeshraniční funkcí. Nelze odhlédnout ani od možnosti účastníka řízení přistoupit k řešení vzniklé situace méně invazivním způsobem, než učinil vynucováním podmínek (i) a (ii) v rámci smlouvy o připojení. Zejména tak mohl učinit v rámci inominační dohody nebo např. stanovením určitých nediskriminačních pravidel (obecně ve vztahu k PZP s přeshraniční funkcí), která by byla součástí Řádu provozovatele přepravní soustavy, jež podléhá schválení ERÚ.
156. Navržení podmínky (iii) související s [REDAKCE] účastník řízení odůvodnil regulatorními nejasnostmi ohledně úhrady nákladů na připojení PZP DB k Přepravní soustavě, kdy se domníval, že ze strany ERÚ nedojde k uznání nákladů na vybudování předmětného zařízení, neboť nebude sloužit pro potřeby trhu s plynem v ČR, a také snahou eliminovat případná finanční rizika plynoucí z potenciální nerentability investic. Uvedené však nenachází oporu v energetické legislativě, resp. mohlo by být v jejím rozporu, což ostatně vyplývá i z odůvodnění rozhodnutí v sankčním řízení či Protokolu o kontrole. Dle Úřadu tedy účastník řízení nemohl být v nejistotě ohledně podílu úhrady žadatele o připojení na nákladech spojených s připojením (srov. bod 128).
157. Úřad tak uzavírá, že důvody výše tvrzené účastníkem řízení nelze pokládat za objektivně ospravedlnitelné v nyní posuzované věci, tedy že by jeho jednání bylo objektivně nutné a přiměřené za účelem ochrany jeho obchodních zájmů.

V.5.5 Vliv na obchod mezi členskými státy

158. Úřad se také zabýval otázkou, zda jednání účastníka řízení mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy EU, neboť v případě protisoutěžního jednání, jež má znatelný vliv na obchod mezi členskými státy, tj. je u něj splněna podmínka existence unijního prvku, aplikuje

svědčící ve prospěch účastníka řízení, k jehož nyní posuzovanému jednání Úřad shromáždil ve věci dostatek důkazů. Navíc Úřad nerozporoval obsah tohoto Zápisu z jednání.

Úřad hmotné právo podle čl. 102 SFEU. Obsah a působnost pojmu dopad na obchod mezi členskými státy při interpretaci čl. 101 a 102 SFEU již podstatně vymezily unijní soudy. Základní principy posuzování dopadu na obchod mezi členskými státy shrnula rovněž Komise ve svém oznámení.¹⁰⁹

159. Úřad v případě posuzovaného jednání účastníka řízení zohlednil zejména tato obecná východiska. Obchod mezi členskými státy je dle Oznámení Komise chápán velmi široce, dopad na tento obchod také může být potenciální, tj. postačí důvodný předpoklad, že k takovému dopadu by mohlo dojít, a není nutné zkoumat skutečnou míru zasažení.¹¹⁰ Při posuzování znatelnosti je nezbytné vzít mj. v úvahu, že samotná přítomnost dominantního podniku pokrývajícího celý členský stát pravděpodobně ztěžuje pronikání na trh. Každé zneužití, které ztěžuje vstup na národní trh, by proto mělo být považováno za znatelně ovlivňující obchod. Kombinace tržního postavení dominantního podniku a protisoutěžní povahy jeho chování vede nutně k závěru, že tato zneužití mají obvykle ze své samotné podstaty znatelný dopad na obchod. Pokud má podnik dominantní postavení pokrývající celý členský stát, je zpravidla nepodstatné, zda určité zneužití uskutečněné tímto dominantním podnikem pokrývá pouze část jeho území nebo ovlivňuje jen určité odběratele v rámci národního území.¹¹¹
160. Konkrétně tak Úřad v daném případě zohlednil, že účastník řízení zaujímá *de-facto* monopolní postavení na relevantním trhu přepravy plynu, který současně pokrývá celé území ČR. Jeho jednání bylo namířeno vůči společnosti, která je vlastněna zahraničním subjektem či skupinou působící v jiných členských státech EU (srov. bod 23). Svým jednáním neumožnil uzavřít smlouvu o připojení, a tím následně připojit PZP DB k Přepravní soustavě, čímž bránil společnosti SPP Storage ve vstupu na tuzemský relevantní trh uskladňování plynu. Není přitom podstatné, že se jednání účastníka řízení týkalo pouze jednoho soutěžitele (společnosti SPP Storage).
161. Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem má Úřad za to, že posuzované jednání účastníka řízení bylo způsobilé znatelně ovlivnit obchod mezi členskými státy, a proto na toto jednání aplikoval krom zákona rovněž SFEU.¹¹²

V.5.6 Kontinuita protisoutěžního jednání a trvající přestupek

162. Jak bylo řečeno výše, za dobu spáchání přestupku se považuje dokončené jednání. V této souvislosti je třeba zohlednit, že Úřadem vytýkané jednání má charakter trvajícího (srov. bod 102) přestupku, resp. dvou přestupků ve smyslu § 8 přestupkového zákona. Znakem trvajícího přestupku je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu. Podstatu trvajícího přestupku charakterizuje udržování protiprávního stavu pachatelem, bez ohledu na to, zda jej pachatel sám i vyvolal nebo tento stav jen udržuje, přičemž v průběhu trvání jsou stále splněny všechny znaky dané skutkové podstaty. Jednání, kterým pachatel

¹⁰⁹ Commission Notice – Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 a 82 of the Treaty (2004/C 101/07) – dále též „Oznámení Komise“.

¹¹⁰ Srov. rozsudek Soudu prvního stupně (třetího senátu) T-228/97 ze dne 7. 10. 1999 ve věci *Irish Sugar plc*, nebo rozsudek SDEU 19/77 ze dne 1. 2. 1978 ve věci *Miller International Schallplatten GmbH*.

¹¹¹ Srov. odst. 96 Oznámení Komise.

¹¹² Srov. např. usnesení ÚS 1867/14, podle kterého je dosažena komunitární (unijní) rovina soutěžního práva, jsou-li společníky soutěžitelů, jímž prokazatelně v důsledku jednání dominanta vznikla újma, osoby s domilem v jiném členském státě EU.

udržuje protiprávní stav, závadný z hlediska správního práva, tvoří jeden skutek a jeden přestupek až do okamžiku ukončení protiprávního jednání.¹¹³

163. Při určení počátku udržování protiprávního stavu Úřad považuje za rozhodující okamžik, kdy vytýkané jednání vyvolalo nebo bylo způsobilé vyvolat narušení hospodářské soutěže. Úřad má za prokázané, že protisoutěžní jednání účastníka řízení počalo zahájením kontraktačního procesu dne 24. 9. 2015.
164. Účastník řízení v průběhu kontraktačního procesu sice posuzované smluvní podmínky modifikoval, nicméně k ukončení protiprávního stavu z jeho strany došlo až v důsledku zásahu sektorového regulátora. Za datum ukončení protiprávního stavu proto Úřad pokládá 30. 4. 2019, kdy účastník řízení předložil společnosti SPP Storage finální návrh ve znění a lhůtě stanovené v rozhodnutí vydaném ve sporném řízení.

V.5.7 Subjektivní stránka přestupku

165. Odpovědnost za protisoutěžní jednání spočívající ve zneužití dominantního postavení je odpovědností objektivní. I když znění zákona ani přestupkového zákona Úřadu nestanoví povinnost při ukládání pokut zkoumat a rozlišovat subjektivní stránku přestupku, je Úřad, v souladu s judikaturou správních soudů, oprávněn při vyměření pokuty zohlednit úmyslné porušení zákona.¹¹⁴
166. I v soutěžním právu je třeba rozlišovat dvě základní formy zavinění, a to úmysl (*dolus*) a nedbalost (*culpa*). Při zkoumání formy subjektivní stránky přestupku, tj. zavinění, je třeba vycházet ze vztahu intelektuální a volní složky k objektu přestupku, jímž je právem chráněný zájem, proti němuž jednání směřuje, v daném případě zájem na existenci a řádném fungování soutěže na trhu zboží a služeb. Z rozhodovací činnosti Komise vyplývá, že k prokázání úmyslného jednání postačí, je-li si soutěžitel vědom, že svým jednáním může narušit soutěž. Za nedbalostní formu zavinění pak Komise považuje například *absenci nezbytného stupně opatrnosti* při předběžném posouzení souladu jednání soutěžitele se soutěžními pravidly. Toto pojetí je rovněž v souladu s českou trestněprávní doktrínou a rozhodovací praxí, kdy nedbalost lze obecně vymezit tak, že *pachatel zanedbáním povinné opatrnosti* při svém jednání *způsobí nezamýšlený trestněprávně relevantní následek*.¹¹⁵ V situaci, kdy se protiprávního jednání dopustil soutěžitel dobře etablovaný na národních či světových trzích, který byl obeznámen s právem hospodářské soutěže a byl si vědom závažnosti následků v případě jeho porušení, lze podle Komise přímo presumovat existenci nedbalostní formy zavinění.¹¹⁶
167. Úřad při posuzování subjektivní stránky jednání v nyní řešeném případě vycházel z toho, že cílem účastníka řízení mělo být zajištění ochrany řádného průběhu hospodářské soutěže v oblasti přepravy plynu stanovené energetickým zákonem (zajištění nediskriminace). I v řízeních vedených sektorovým regulátorem společnost NET4GAS nerozporovala svoji kontraktační povinnost a spor mezi ní a společností SPP Storage ležel zejména v otázce relevance obsahových náležitostí, které měly být ve smlouvě o připojení dle účastníka řízení

¹¹³ Srov. např. rozsudek NSS č. j. 5 A 164/2002 – 44 ze dne 22. 2. 2005.

¹¹⁴ Srov. např. rozsudek SAZKA.

¹¹⁵ Blíže ŠÁMAL, Pavel. § 16 [Nedbalost]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. Trestní zákoník. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 234.

¹¹⁶ Srov. rozsudek SDEU č. 27/76 ze dne 14. 2. 1978 ve věci *United Brands*.

upraveny. Zároveň vzal Úřad v úvahu, že účastník řízení se k vyjasnění regulačních otázek týkajících se přeshraniční funkce PZP DB v dané věci obrátil i na ERÚ (srov. bod 48). Byť dle Úřadu neměl účastník řízení své povinnosti stanovené energetickým zákonem či jejich údajnou nejasností plnit prostřednictvím vložení znevýhodňujících podmínek (i) až (iii) do návrhu smlouvy o připojení, trvat na jejich přijetí společností SPP Storage a podmiňovat jimi uzavření této smlouvy, Úřad dospěl k závěru, že se účastník řízení dopustil zaviněného porušení zákazu zneužití dominantního postavení z nedbalosti.

V.5.8 Posouzení zproštění odpovědnosti účastníka řízení za přestupek

168. Podle § 21 odst. 1 přestupkového zákona právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Jedná se o obecný liberační důvod. Právnická osoba se tedy zproští odpovědnosti v případě, jestliže prokáže realizaci všech možných opatření, kterými sama zabezpečila splnění dotčené povinnosti. Vynaložení veškerého úsilí je nutno posuzovat objektivně, a nikoli subjektivně, liberační důvod proto nebude dopadat na případy subjektivních hospodářských potíží, na případy, kdy překážky nesplnění povinnosti byla odpovědná osoba povinna překonat nebo odstranit (např. nedostatek úředního povolení) apod.¹¹⁷
169. Úřad v průběhu správního řízení nezjistil, že by v době vytýkaného protisoutěžního jednání existovala na trhu objektivní skutečnost, která by si vynutila, aby účastník řízení jednal protiprávně, která jej nutila porušovat jeho právní povinnost a v důsledku které účastník řízení nemohl porušování povinnosti zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které bylo možné požadovat.
170. Úřad tak neshledal žádnou objektivní situaci, pro kterou by účastník řízení byl nucen jednat protiprávně, resp., v jejímž důsledku by neměl jinou možnost než jednat protiprávně. Lze proto uzavřít, že účastník řízení nemůže být zproštěn odpovědnosti za přestupek podle § 21 odst. 1 přestupkového zákona, neboť na trhu nebyly dány žádné objektivní skutečnosti či překážky, jež by mu bránily chovat se v souladu se zákonem.

V.6 Závěr právního hodnocení

171. Úřad ze všech výše uvedených důvodů konstatuje, že má za prokázané, že účastník řízení v rámci kontraktačního procesu započatého dne 24. 9. 2015 se společností SPP Storage týkajícího se uzavření smlouvy o připojení k Přepravní soustavě předkládal v neprospěch společnosti SPP Storage znevýhodňující podmínky (i) až (iii). Tím, že účastník řízení na jím jednostranně stanovených podmínkách trval a jejich akceptací podmiňoval uzavření smlouvy o připojení, neumožnil společnosti SPP Storage tuto smlouvu uzavřít, čímž jí bránil v následném připojení PZP DB k Přepravní soustavě, resp. možnost fyzického připojení PZP DB oddálil po nikoli zanedbatelnou dobu (srov. body 120, 129 a 138). Vytýkané jednání účastníka řízení přitom nese znaky kvalifikovaného nátlaku.
172. Společnosti SPP Storage v příčinné souvislosti s tímto jednáním účastníka řízení vznikla újma, neboť byla nucena vyvolat sporné řízení u sektorového regulátora a současně došlo k oddálení jejího vstupu na relevantní trh uskladňování plynu (v důsledku pozdějšího předložení Smlouvy o připojení). Existenci újmy lze dále dovozovat i ve vztahu k dalším soutěžitelům (poptávajícím

¹¹⁷ Viz důvodová zpráva k přestupkovému zákonu.

služby uskladnění plynu) a tím i konečným spotřebitelům (srov. bod 147). Účinky jednání účastníka řízení se tak projeví na navazujícím relevantním trhu uskladňování plynu.

173. Uvedeným postupem účastník řízení zneužil své dominantní postavení, které zaujímá na relevantním trhu přepravy plynu (srov. bod 113), přičemž jeho jednání naplňuje pojmové znaky generální klauzule stanovené v § 11 odst. 1 zákona, podle kterého je zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů zakázáno (srov. bod 140), a zároveň pro takové jednání neexistovaly objektivně ospravedlnitelné důvody (srov. bod 157).
174. Současně jsou splněny základní znaky přestupku, neboť skupina NET4GAS, do níž náleží účastník řízení, je soutěžitelem ve smyslu zákona (subjekt přestupku – srov. bod 112). Jednáním účastníka řízení, tj. zneužitím dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů (objektivní stránka přestupku – srov. bod 140) došlo k narušení hospodářské soutěže (objekt přestupku – srov. bod 105), přičemž za spáchání přestupku je společnost NET4GAS odpovědná (subjektivní stránka přestupku – srov. bod 167).
175. Jelikož jednání společnosti NET4GAS bylo způsobilé mít podstatný vliv na obchod mezi členskými státy EU (srov. bod 161), je Úřad povinen aplikovat SFEU (srov. bod 109). Zneužití dominantního postavení společností NET4GAS tedy představuje také porušení čl. 102 SFEU (srov. bod 107).
176. Posuzované jednání účastníka řízení tak představuje porušení dvou právních předpisů trvajících charakteru v jednočinném souběhu, přičemž toto jednání představovalo po celé posuzované období zneužití dominantního postavení.
177. Úřad uzavírá, že jednání společnosti NET4GAS nyní posuzované v tomto správním řízení představuje jednočinný souběh dvou trvajících přestupků, tj. porušení zákazu stanoveného v § 11 odst. 1 zákona a zákazu stanoveného v čl. 102 SFEU.

VI. Využívání procesních práv účastníka řízení

178. Účastník řízení měl po celou dobu vedení předmětného správního řízení v souladu se správním řádem možnost využívat svá procesní práva, zejména právo nahlížet do spisu a vyjadřovat v řízení svá stanoviska. Současně mu bylo po vydání sdělení výhrad umožněno ve smyslu § 21b zákona seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim před jeho vydáním. Účastník řízení příslušná práva uplatňoval a vyjadřoval svá stanoviska v celém průběhu správního řízení, zejména pak se vyslovil k závěrům učiněným Úřadem ve sdělení výhrad.

VI. 1 Námitky účastníka řízení

179. Účastník řízení již před sdělením výhrad navrhl zastavení, resp. přerušování předmětného řízení, a to až do doby vydání pravomocného rozhodnutí ERÚ v sankčním řízení. O zastavení řízení pak znovu požádal v souvislosti s vydáním pravomocného rozhodnutí Rady ERÚ v sankčním řízení.
180. Ve Vyjádření zaslaném po sdělení výhrad se vyslovil k závěrům v něm obsaženým. Uvedl, že vytýkaným jednáním sledoval pouze zajištění rovného postavení účastníků trhu, přičemž dosažení tohoto cíle nemůže být podle jeho slov protisoutěžní povahy. Účastník řízení je toho názoru, že Úřad neprokázal, že by se společnost NET4GAS posuzovaným jednáním dopustila porušení § 11 odst. 1 zákona a/nebo čl. 102 SFEU. Účastník řízení jako nové důkazy doložil studii 1 a přípis ze dne 19. 5. 2009 adresovaný ERÚ ohledně nové přepravní kapacity – výstupní

poplatky (dále též „Přípis ERÚ“).¹¹⁸ Také navrhl provést doplnění dokazování, a to zajištění smlouvy mezi SPP Storage a SPP - Distribúcia, a. s.,¹¹⁹ ohledně využívání zásobníku PZP DB (dále též „Smlouva s SPP Distribúcia“). Dále doložil studii 2 (Úřadu byla poskytnuta až po jejím vypracování dne 25. 8. 2020) a navrhl výslech osob, které se účastnily jednání o smlouvě o připojení, pokud by Úřad, i přes účastníkem řízení poskytnutá vyjádření a listinné důkazy, nepokládal za dostatečné prokázání jeho nevinu.

181. Účastník řízení přitom vznesl ve Vyjádření následující okruhy námitek, které v následné žádosti o zastavení řízení blíže konkretizoval¹²⁰:
- a) Úřad nemůže vést předmětné správní řízení kvůli překážce litispendence;
 - b) Účastník řízení se vytýkaného jednání nedopustil;
 - c) Vytýkané jednání nepředstavuje zneužití dominantního postavení;
 - d) Jednáním účastníka řízení nevznikla hospodářské soutěži újma;
 - e) Úřad postupoval procesně nesprávně při šetření relevantního trhu;
 - f) Jednání účastníka řízení nemělo vliv na obchod mezi členskými státy EU.

VI. 2 Vyjádření Úřadu k námitkám účastníka řízení

182. K prvnímu návrhu na zastavení či přerušování správního řízení se Úřad vyslovil již v rámci sdělení výhrad, přičemž mu nevyhověl, neboť neshledal důvody, které by bránily v jeho pokračování, či že by bylo nutné ho z důvodu předběžné otázky přerušovat či snad dokonce zastavovat. Úřad doplnil, že mu nepřísluší posuzovat, zda došlo ke spáchání přestupku na poli sektorové regulace, ale také to, že podmínkami stanovenými účastníkem řízení se sektorový regulátor opakovaně zabýval a zastával při jejich hodnocení setrvalý postoj (tj. pravomocně ukončené sporné řízení; k vydání pravomocného rozhodnutí v sankčním řízení došlo později po sdělení výhrad).
183. Další žádost o zastavení správního řízení byla podaná účastníkem řízení po vydání rozhodnutí v sankčním řízení. Dle jeho názoru existuje o daném skutku konečné pravomocné rozhodnutí a Rada ERÚ se navíc ztotožnila i s jeho argumentací. Ani tuto žádost však neshledal Úřad za důvodnou a pouze opakovaně uvádí, že sektorový regulátor v sankčním řízení rozhodoval o (ne)spáchání přestupku ve smyslu energetického zákona, nikoli o přestupku porušujícím soutěžněprávní předpisy, byť závěry sektorového regulátora učiněné v sankčním i sporném řízení vzal Úřad v potaz (srov. bod 117).
184. K navrženému doplnění dokazování Úřad uvádí, že o existenci Smlouvy s SPP Distribúcia má povědomí jednak ze své úřední činnosti, ale i z veřejně dostupných zdrojů.¹²¹ Úřad přitom nezpochybňuje účastníkem řízení uváděné skutečnosti vztahující se k této smlouvě, které jsou zmíněny i ve studii 1 v souvislosti s pasáží věnující se dosavadnímu využití PZP DB, zejména pokud jde o existující smluvní závazky SPP Storage (v dalších podrobnostech srov. níže bod 264 a násl.). K nově účastníkem řízení předloženému Přípisu ERÚ, jenž informuje o neexistenci

¹¹⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 53, přílohy č. 1 a 2.

¹¹⁹ Společnost SPP - Distribúcia, a. s., se sídlem Slovenská republika, Bratislava, Mlynské nivy 44/b (dále též „SPP Distribúcia“).

¹²⁰ Účastník řízení zmínil ve Vyjádření celkem šest těchto okruhů námitek. Některé z nich v dalším návrhu na zastavení řízení zopakoval, blíže konkretizoval či doplnil o nové – zejména zmínil a současně i doložil kopii rozhodnutí v sankčním řízení.

¹²¹ Srov. <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=62115262&subjektId=697576&spis=1138375>.

uzavřené tzv. propojovací dohody a zmiňuje domněnku exportu plynu mezi dvěma sousedícími státy bez výstupního poplatku, Úřad konstatuje, že jeho datace (19. 5. 2009) předchází samotnému jednání s regulátorem a ostatními účastníky trhu ohledně fungování přeshraničních PZP uskutečněnému dne 15. 12. 2009. Úřad přitom nerozporoval obsah účastníkem řízení předloženého Zápisu z jednání, naopak z něj ve svých závěrech vychází, a tedy vychází potažmo i z daného Přípisu ERÚ. Žádost o provedení výsledku příslušných osob pak Úřad považuje za nadbytečnou, neboť požadovaný výsledek by stěžejně přinesl nové skutečnosti. Skutkový stav totiž považuje Úřad za dostatečně prokázaný podklady shromážděnými v rámci správního řízení.

185. Dále se Úřad věnuje okruhům námitek uplatněným účastníkem řízení v průběhu správního řízení, které nebyly doposud vypořádány v rámci shora provedeného rozboru jednání účastníka řízení. K danému Úřad doplňuje, že některé okruhy námitek se překrývají či jsou spolu úzce propojeny. Z tohoto důvodu se Úřad k nim vyjadřuje toliko na jednom místě a ve zbytku odkazuje na příslušné pasáže.

a) Úřad nemůže vést předmětné správní řízení kvůli překážce litispendence

186. Účastník řízení namítá, že řízení je nutné z důvodu překážky litispendence zastavit, neboť ve stejné věci bylo vedeno sankční řízení před ERÚ, a o daném skutku bylo již pravomocně rozhodnuto. Účastník řízení argumentuje skutečností, že jak řízení vedené ERÚ, tak řízení vedené Úřadem, představují trestní stíhání dle Úmluvy¹²², a totožnost skutku je proto třeba vykládat dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“), tj. při posuzování totožnosti skutku ve vztahu k zákazu dvojího trestání se posuzují pouze skutkové okolnosti předmětných činů, nikoliv právní kvalifikace (srov. rozsudek velkého senátu ESLP ve věci *Sergey Zolotukhin v. Rusko* ze dne 10. 2. 2009, v němž ESLP sjednotil do té doby nejednotnou judikaturu v této otázce). Dle účastníka řízení se tak jedná o zlomový rozsudek ESLP, v důsledku něhož došlo k překonání dosavadní národní judikatury v tomto směru.¹²³

187. Ve správním řízení vedeném Úřadem a v sankčním řízení vedeném ERÚ jde přitom dle účastníka řízení o stejný skutkový stav, neboť ERÚ i Úřad se zabývaly proviněním společnosti NET4GAS, jež mělo spočívat v tom, že účastník řízení požadoval zahrnutí namítaných smluvních podmínek do návrhů smlouvy o připojení. Jednání pak bylo považováno za problematické z důvodu údajného oddálení data uzavření smlouvy o připojení. V tomto případě se dle účastníka řízení jedná o stíhání zcela identického skutkového stavu a uplatní se zde proto zákaz dvojího trestání, a to ve smyslu shora citované unijní praxe. Doplnuje, že absurdní by byl výklad, podle něž by se totožnost skutku vykládala jinak pro účely překážky *res iudicata* (kde se musí uplatnit výše naznačený výklad ESLP) a jinak pro účely překážky litispendence.

188. Účastník řízení později zdůraznil, že vydáním rozhodnutí v sankčním řízení vznikla pro vedení předmětného správního řízení Úřadem překážka *ne bis in idem*, neboť jde o konečné rozhodnutí o totožném skutku, jaký je předmětem tohoto řízení. Za skutek přitom označil návrhy SoP 9/2015 a SoP 2/2018 a následná jednání se společností SPP Storage. Opětovně pak doplnil, že i u přestupků platí, že nelze vést nové přestupkové řízení, pokud již o daném skutku bylo rozhodnuto.

¹²² Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (tzv. Evropská úmluva o lidských právech – dále též „EÚLP“), vydaná v České republice pod č. 209/1992 Sb. (dále též „Úmluva“).

¹²³ Viz Usnesení NSS č. j. Komp 3/2006 ze dne 18. 12. 2007.

189. K danému Úřad vádí, že účastník řízení postavil svou argumentaci týkající se zásady *ne bis in idem* na judikatuře uplatněné v souvislosti s posouzením vztahu mezi uložením trestu za daňový trestný čin a penále dle daňového řádu. Problematické tedy může být tam, kde jeden skutek může být postihován současně jako trestný čin a současně jako správní přestupek. Tyto přestupky jsou standardně postihovány příslušnými finančními úřady vyměřením daňového penále v určité procentní výši z částky, o kterou si daňový subjekt zkrátil svoji daňovou povinnost. Závažnější případy přitom mohou zároveň naplňovat i skutkovou podstatu trestného činu. ESLP tak v případě dvojího postihu téhož protiprávního daňového opomenutí shledává porušení čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Uložení sankce v daňovém řízení je tedy považováno za překážku *ne bis in idem* ve vztahu k trestnímu stíhání konkrétní fyzické osoby za daňový trestný čin při shodnosti skutkových okolností.¹²⁴
190. K účastníkem tvrzené změně v dosavadní judikatuře Úřad doplňuje, že ESLP v rozsudku velkého senátu *A. a B. proti Norsku*¹²⁵ revidoval svoji dosavadní judikaturu týkající se zákazu dvojího stíhání a trestu v případě souběhu klasického trestního řízení a řízení správního, které nicméně na základě autonomní interpretace považuje pro účely EÚLP rovněž za trestní. Deklaroval, že aby jej přesvědčil, že zde nedošlo k opakování soudního řízení nebo trestu (bis) zakázanému čl. 4 Protokolu č. 7 EÚLP, žalovaný stát musí prokázat, že daná kombinovaná řízení vykazují dostatečně těsnou věcnou a časovou spojitost. Jinými slovy, je třeba prokázat, že k jejich sloučení došlo uceleně tak, aby obě řízení tvořila souvislý celek. To znamená nejen to, že sledované účely i použité prostředky se musejí vzájemně věcně doplňovat a být spojeny v čase, ale také to, že možné důsledky takové organizace právního řešení daného jednání musejí být ve vztahu k dotčenému jednotlivci přiměřené a předvídatelné.
191. Úřad dále uvádí, že s obecným právním principem *ne bis in idem* se pojí dvě tzv. negativní procesní podmínky, a to překážka věci pravomocně rozsouzené (*res iudicata*) a překážka věci zahájené (*lis pendens*). Úřad si je v této souvislosti dobře vědom judikatury ESLP týkající se zásady *ne bis in idem*, podle níž mohlo být o jednom skutku v sankčním řízení rozhodnuto jen jednou, bez ohledu na to, že by se mohlo jednat o řízení podle různých právních předpisů, sledujících rozdílné cíle. Za kritérium pro stanovení prvku *idem* je třeba považovat totožnost skutku, tedy že čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě zakazuje stíhání pro druhý trestný čin, pokud je tento čin založen na totožném nebo v podstatných rysech totožném skutku.
192. Dále Úřad konstatuje, že dle české právní nauky je totožnost skutku zachována, je-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku. Postačí tedy totožnost jednoho z nich.¹²⁶ Trestněprávní doktrína pak rozlišuje mezi skutkem *de facto* a skutkem *de iure*. Skutek *de facto* představuje skutkový děj, zahrnující skutkové okolnosti případu (tak, jak se stal), bez ohledu na jejich trestněprávní relevanci. Skutkem *de iure* je naopak souhrn trestněprávně relevantních

¹²⁴ Srov. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 6 T 145/2014 ze dne 10. 6. 2015, usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 4 Afs 210/2014-57 ze dne 24. 11. 2015.

¹²⁵ Rozsudek velkého senátu ESLP č. 24130/11 a 29758/11 ze dne 15. 11. 2016. V této věci nedošlo k opakování řízení, protože každé z řízení sledovalo odlišný účel (cílem daňového penále je především přimět poplatníky k řádnému splnění povinnosti předložit úplné a správné informace k vyměření daně, zatímco trestní stíhání sleduje též represivní cíl...). Velký senát ESLP dospěl k závěru, že nedošlo k porušení zásady *ne bis in idem*.

¹²⁶ Přitom nemusí být jednání nebo následek popsány se všemi skutkovými okolnostmi shodně, postačí shoda částečná (blíže viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. Tzn 12/94 ze dne 16. 2. 1995).

skutečností odlišitelných od jiného skutku *de iure* téhož pachatele. Při posuzování totožnosti skutku je pak určující skutek *de iure*¹²⁷.

193. Při aplikaci zásady *ne bis in idem* je třeba vycházet z toho, že čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě zakazuje stíhání pro druhý trestný čin (včetně deliktu trestněprávní povahy), pokud je tento druhý trestný čin založen na totožném či v podstatných rysech totožném skutku. Podstatou skutku je přitom právně relevantní jednání pachatele a jím zapříčiněný právně významný následek. Za rozhodný komparátor pro stanovení prvku *idem* je tak nutno považovat skutek *de iure*. Inherentní součástí systému správního trestání je v (nejen) českém právním řádu skutečnost, že k řízení o jednotlivých správních deliktech (nyní přestupcích) jsou mnohdy věcně příslušné různé správní orgány. Shodným jednáním pachatele tak může dojít k vyvolání různých právních následků (a potažmo k porušení či ohrožení zcela odlišných zájmů a hodnot), a tedy ke spáchání správních deliktů (nyní přestupků) stanovených různými právními předpisy a sankcionovaných různými správními orgány. V takových případech je to právě konstrukce skutku *de iure*, která umožňuje postižení pachatele za všechny právně relevantní následky jeho jednání. Pokud by tomu tak nebylo a uložení sankce jedním z dotčených správních orgánů by znamenalo založení překážky *ne bis in idem*, docházelo by k situacím, kdy by určitým zájmům a hodnotám nemohla být ze strany správních orgánů poskytována ochrana, byť jsou právě k jejich ochraně příslušným zákonem povinovány. Nepřípustnost takového stavu by byla patrná zejména v momentu, kdy by byl pachatel nejprve postižen jedním správním orgánem za určitý nepřilíš závažný následek svého jednání, čímž by bylo znemožněno jeho potrestání za jiný, daleko závažnější následek.¹²⁸
194. Úřad s ohledem na shora uvedené konstatuje, že nesouhlasí s námitkou o překonání dosavadní národní judikatury (v důsledku rozsudku ESLP ve věci *Sergey Zolotukhin v. Rusko*). Nelze ji totiž v tomto konkrétním případě vykládat tak, že by znemožňovala vyslovení viny za posuzované jednání společnosti NET4GAS, které může současně naplňovat i znaky skutkových podstat různých přestupků.
195. V této souvislosti je nutné dodat, že právně významným následkem se rozumí porušení či ohrožení chráněného zájmu. Chráněný zájem (objekt) se však v tomto konkrétním posuzovaném případě liší (srov. níže); následek jednání tedy není totožný. Pokud by bylo totožné jak právně relevantní jednání, tak jím zapříčiněný právní následek, šlo by dovodit, že i skutek *de iure* je v obou případech stejný.¹²⁹
196. Úřad proto i nadále následuje svou dosavadní praxi, která vychází z rozdílů mezi postavením a posláním ERÚ a Úřadu. Úřad je ústředním orgánem státní správy pro podporu a ochranu

¹²⁷ Blíže Kratochvíl, V. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Praha: C. H. Beck, 2009 s. 184–185.

¹²⁸ Srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 125/2011-163 ze dne 11. 1. 2012. K obdobným závěrům NSS dospěl v rozsudku č. j. 9 As 67/2010-74 ze dne 10. 2. 2011, v němž se rovněž zabýval výkladem rozhodnutí velkého senátu ESLP ve věci *Sergey Zolotukhin v. Rusko*. Na jeho podkladě konstatoval, že stíhání jednoho a téhož skutku podle dvou skutkových podstat je přípustné tehdy, pokud se tyto od sebe navzájem liší v podstatných prvcích (okolnostech). Naopak tam, kde panuje alespoň částečná shoda v podstatných okolnostech skutku, půjde ve vztahu k aplikaci čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy o uplatnění zásady *ne bis in idem*.

¹²⁹ Blíže viz rozhodnutí NSS č. j. 6 As 106/2014-25 ze dne 3. 6. 2015.

hospodářské soutěže proti jejímu nedovolenému omezení a v působnosti ERÚ je pak mj. i podpora hospodářské soutěže.¹³⁰

197. Objektem soutěžněprávní regulace je totiž ochrana hospodářské soutěže jako ekonomického a společenského systému a posláním Úřadu pak je chránit tento systém před jeho narušením; smyslem zákona není pouze ochrana existence faktické soutěže na trhu, ale i ochrana principu *fair* soutěže v podmínkách nekonkurenčního prostředí, je-li trh ovládán soutěžitelem s dominantním postavením na trhu. Ochrana hospodářské soutěže se tu provádí zejména ve formě aktivního vyhledávání, vyšetřování a trestání protisoutěžního jednání. Úřad může zasáhnout do trhu zásadně až *ex post*, tedy teprve tehdy, jestliže k určitému, z pohledu soutěžního práva, závadnému jednání dojde. Za tím účelem je Úřad vybaven efektivními nástroji.¹³¹
198. Naopak právní předpisy, které vymezují kompetence ERÚ, zcela postrádají úpravu pro posouzení, zda určité jednání je zneužitím dominantního postavení narušujícím hospodářskou soutěž, když takové kritérium je obsaženo toliko v § 11 odst. 1 zákona. Z žádného ustanovení obsaženého v energetickém zákoně nevyplývá, že by byla pravomoc Úřadu týkající se ochrany hospodářské soutěže v energetické oblasti na ERÚ přenesena. Podpora hospodářské soutěže v oblasti energetiky, která je skutečně ERÚ svěřena, je prováděna *ex ante*, a to v rámci jiných správních činností svěřených ERÚ.¹³² ERÚ není oprávněn rozhodovat o tom, zda předchozím jednáním došlo k porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže, které naplňuje znaky přestupku. Obecně kompetence ERÚ při podpoře hospodářské soutěže v oblasti energetiky působí proto vůči kompetencím Úřadu toliko doplňkově.¹³³
199. Shora uvedené nepřímo vyplývá též z konstantní judikatury SDEU. Podle ní je podmínkou aplikace soutěžního práva v regulovaných odvětvích v každém případě zachování možnosti autonomního soutěžního jednání příslušných soutěžitelů při poskytování konkrétní služby. Pokud možnost samostatného tržního jednání soutěžitele i přes sektorově specifickou regulaci vyloučena není, soutěžní právo se uplatní.¹³⁴ Skutečnost, že určitá odvětví podléhají specifické regulaci, tedy nevylučuje aplikaci unijního soutěžního práva v těchto odvětvích¹³⁵.
200. Předmětem správního řízení, které nyní Úřad vede, je tak posouzení, zda účastník řízení nezneužil svého dominantního postavení na vymezeném relevantním trhu. Při celkovém

¹³⁰ Kompetence Úřadu jsou vymezeny zejména zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů. Úřad je podle tohoto zákona ústředním orgánem státní správy pro podporu a ochranu hospodářské soutěže proti jejímu nedovolenému omezení. Zákon pak konkretizuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení mj. zneužitím dominantního postavení (§ 11 odst. 1). Kompetence ERÚ jsou pak dány § 17 energetického zákona; v jeho působnosti je mj. podpora hospodářské soutěže (srov. § 17 odst. 4 energetického zákona).

¹³¹ Blíže viz rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. R 98/2006/01-05326/2007/300 ze dne 12. 3. 2007.

¹³² MED, Jakub. § 17c [Spolupráce s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Českou národní bankou]. In: ZDVIHAL, Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED, Jakub, OSADSKÁ, Jana, BLAŽEK, Kamil, FORÝTEK, Michal, SELUCKÁ, Markéta. Energetický zákon. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 432.

¹³³ K pravomoci a působnosti Úřadu a ERÚ blíže viz rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. R 98/2006/01-05326/2007/300 ze dne 12. 3. 2007. Úřad tak setrvává na své dosavadní praxi, neboť se neztotožnil s námitkou účastníka řízení o jejím překonání.

¹³⁴ Viz rozsudek SDEU C-359/95 P a C-379/95 P ve spojených věcech *Komise a Francie v Ladbroke Racing*, [1997] ECR I-6265).

¹³⁵ Srov. rozsudek Soudu prvního stupně T-228/97 ve věci *Irish Sugar v Komise*, [1999] ECR II-2969.

hodnocení vzal Úřad v potaz namítanou judikaturu ESLP (resp. judikaturu na ni navazující), nicméně se dle jeho názoru v tomto konkrétním případě nejedná o pouhou replikaci totožných skutkových okolností (stanovených energetickým zákonem). Úřad se zabýval jednáním účastníka řízení spočívajícím ve sjednávání znevýhodňujících podmínek (i) až (iii), na kterých tento trval, a neumožnil tak bez objektivně ospravedlnitelných důvodů společnosti SPP Storage uzavřít smlouvu o připojení, a tím ji *de facto* bránil ve fyzickém připojení jí provozovaného PZP DB k Přepravní soustavě, čímž v posuzovaném období zneužil svého dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona a současně porušil zákaz stanovený v čl. 102 SFEU.

201. Ve vztahu k věcně témuž jednání proto není *a priori* vyloučeno překrývání věcné působnosti více právních předpisů ani působnosti více správních orgánů. Taková situace nezpůsobuje vždy kompetenční konflikt a neprolamuje zásadu *ne bis in idem*.¹³⁶ Nikdo nemůže být trestán za identický přestupek (tj. nejen skutek, ale i jeho právní kvalifikaci) vícekrát, byť není vyloučena odpovědnost soukromoprávní nebo jiná, což dokládá i důvodová zpráva k přestupkovému zákonu.¹³⁷
202. Úřad se tak neztotožnil s námitkou účastníka řízení, že vedení nynějšího správního řízení Úřadem by bránilo řízení současně vedené ERÚ, resp. již před tímto správním orgánem pravomocně ukončené. V daném případě se evidentně jedná o zcela jiný případ, než účastník řízení uvádí. Předmětná správní řízení totiž jsou/byla vedena nejen dvěma odlišnými správními orgány s odlišně vymezenými kompetencemi, ale i na základě odlišných zákonných norem, jež chrání odlišné hodnoty, sledují různé cíle a ochrana před jejich porušením je uskutečňována odlišnými nástroji.

b) Účastník řízení se vytýkaného jednání nedopustil

203. Dle účastníka řízení Úřad své závěry staví na tvrzení, že společnost NET4GAS vynucovala nepřiměřené podmínky, přičemž vynucování pojímá jako průběh vyjednávání, kdy dominant požaduje určitou podmínku a přes opakované námitky protistrany ji odmítá upravit či změnit. K tomu však ze strany společnosti NET4GAS nedošlo, neboť nebyla v pozici, v níž by mohla podmínky vynucovat. Vyjednávala totiž se subjektem, který se mohl kdykoliv obrátit na ERÚ a vyvolat zahájení příslušného sporného řízení. Vedle dobrovolného sjednání smlouvy o připojení tak zde existovala možnost autoritativního řešení ze strany ERÚ a záleželo na tom, zda bylo pro společnost SPP Storage důležité, aby byl PZP DB připojen k Přepravní soustavě co nejdříve. Ekonomicky silnější pozice společnosti SPP Storage v rámci vyjednávání se projevila i v tom, že žádnou z vytýkaných podmínek společnost NET4GAS nevynucovala. [REDACTED]

¹³⁶ Blíže viz rozsudek KS č. j. 62 Ca 5/2006-402 ze dne 26. 9. 2006 či rozsudek NSS č. j. 7 As 50/2006-261 ze dne 31. 1. 2007.

¹³⁷ Návrh přestupkového zákona upravuje jako důvod pro zastavení řízení překážku *litispence*, tedy skutečnost, že o totožném přestupku (nutno rozumět o totožném skutku se stejnou právní kvalifikací) vede řízení jiný příslušný správní orgán – blíže viz důvodová zpráva k přestupkovému zákonu.

204. K tvrzení účastníka řízení, že nevyužíval namítané podmínky (i) až (iii), Úřad uvádí, že jak ze shora provedeného popisu skutkového stavu, tak z právního posouzení skutku vyplynulo, že účastník řízení v posuzovaném období takto postupoval. Účastník řízení v rámci kontraktačního procesu totiž trval na podmínkách (i když v průběhu vyjednávání docházelo k jejich odstranění či modifikaci), které byly pro společnost SPP Storage jako celek znevýhodňující a které ji bránily v uzavření smlouvy o připojení. Jak z energetické legislativy vyplývá, je to právě účastník řízení, jenž je povinován připojit k Přepravní soustavě každého, kdo o to požádá a splňuje příslušné podmínky. Účastník řízení tedy měl žadateli o připojení předložit takový návrh smlouvy o připojení, jenž by splňoval energetickým zákonem a vyhláškou č. 62/2011 Sb. stanovené podmínky. Nelze předpokládat, že by žadatel o připojení akceptoval smluvní podmínky, které jsou/byly v rozporu s platnou právní úpravou (či nad její rámec), a naopak lze očekávat, že se tento bude dožadovat jejich přiměřené nápravy.
205. Pokud jde konkrétně o podmínku (iii), [redacted]
[redacted]
[redacted] Nadto již z Protokolu o kontrole vyplývá, že ERÚ tuto smluvní podmínku shledal v rozporu s prováděcím právním předpisem. Účastník řízení tak minimálně od tohoto okamžiku (19. 5. 2017) mohl na základě zjištění ERÚ přiměřeně reagovat vůči žadateli o připojení a jeho nesouhlasu v této věci. Učinil tak však až mnohem později (15. 2. 2018) v rámci vedeného sporného řízení.
206. K podmínce (ii) lze uvést, že [redacted]
[redacted]
[redacted]
207. V této souvislosti Úřad připomíná i komentářovou literaturu, dle které v případě nesprávně vydefinované podstatné náležitosti smlouvy o připojení navrhovatelem (tj. žadatelem o připojení) musí ERÚ v této části návrh zamítnout, ale zároveň návrh navrhovatele modifikovat tak, aby byl v souladu se zákonnými požadavky. Tímto způsobem má být vyrovnáno znevýhodněné postavení navrhovatele, který často jako spotřebitel či obecně osoba ve slabším postavení není prakticky schopen podstatné náležitosti nezřídka složitého technického charakteru vydefinovat. Důvodová zpráva k zákonu č. 211/2011 Sb. (novelizující energetický zákon) výslovně uvádí, že v některých případech je přítom pro zákazníka téměř nemožné precizně vydefinovat některé z náležitostí smluv, neboť obsah některých podstatných náležitostí primárně závisí na možnostech a podmínkách provozovatelů soustav, které zákazník (zde žadatel o připojení – společnost SPP Storage) nemůže znát buď vůbec, nebo jen velmi povrchně.¹⁴⁰

¹³⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9, str. 59.

¹³⁹ Srov. dokument spisu správního řízení č. 34, str. 5.

¹⁴⁰ Blíže SVĚŘÁKOVÁ, Jana. § 96 [Společná ustanovení ke správním řízením, závazkům, přechodu práv a povinností]. In: ZDVIHAL, Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED, Jakub, OSADSKÁ, Jana, BLAŽEK, Kamil, FORÝTEK, Michal, SELUCKÁ, Markéta. Energetický zákon. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 1673.

208. Nadto se jednalo o smluvní podmínku, jež obcházela cenovou regulaci, která přísluší výlučně do pravomoci ERÚ. Tohoto faktu si musel účastník řízení, jakožto jediný držitel licence na přepravu plynu v ČR a znalý právního prostředí v této oblasti, být, na rozdíl od společnosti SPP Storage, bezpochyby vědom. V ostatním Úřad plně odkazuje na shora provedený rozbor jednání účastníka řízení.
209. V neposlední řadě účastník řízení napadá i závěr Úřadu učiněný ve vztahu ke smluvní podmínce (i) týkající se [REDAKCE]. Účastník řízení uvedl, že byl ochoten ve vyjednávání ustoupit ze svých nároků a hledal i jiná řešení [REDAKCE] [REDAKCE] kterými by zajistil splnění svých zákonných povinností. Dle účastníka řízení má ve prospěch jeho tvrzení svědčit i fakt, že i finální návrh (tj. Smlouva o připojení) počítá s [REDAKCE].
210. K danému odkazuje Úřad na své vyjádření výše (viz slabší postavení navrhovatele) a zdůrazňuje, že podmínka (i) /a stejně i podmínka (ii) – viz výše/ se týkala [REDAKCE] [REDAKCE]. Účastník řízení přitom neměl prokazatelně pochyb o tom, že společnost SPP Storage má k tomuto konceptu připojení zásadně odlišný názor, a [REDAKCE] o čemž, jak sám zdůrazňuje, informoval i sektorového regulátora.¹⁴¹ [REDAKCE] [REDAKCE] Společnost SPP Storage, jako navrhovatel sporného řízení, předložila znění smlouvy o připojení s absencí podmínek (i) a (ii), neboť je pokládala za rozporné s energetickým právním rámcem. Oprávněnost jejího postupu se jasně odrazila i v rozhodnutí ve sporném řízení a finálním návrhu schváleném sektorovým regulátorem. Ten totiž odmítl do finálního návrhu zahrnout podmínky (i) a (ii), které se společnost NET4GAS snažila prosadit i po celou dobu vedení sporného řízení.
211. [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] nemůže nic změnit na závěru, že posuzovaná smluvní podmínka (i) byla natolik podstatné povahy, že fakticky znemožnila společnosti SPP Storage návrh smlouvy o připojení v této podobě akceptovat.
212. Úřad odmítá také tvrzení účastníka řízení, že i finální návrh (tj. Smlouva o připojení) schválený ERÚ počítá s [REDAKCE]. Nejedná se totiž o [REDAKCE] v souvislosti s přeshraniční funkcí PZP DB tak, jak je nyní řešeno v tomto správním řízení ve smyslu podmínek (i) a (ii), ale o [REDAKCE] (srov. čl. VIII Smlouvy o připojení).

¹⁴¹ Dané tvrzení lze doložit přípisem účastníka řízení ze dne 26. 10. 2016 adresovaným ERÚ s žádostí o stanovisko v této věci – srov. dokument spisu správního řízení č. 34, příloha č. 4.

213. Účastník řízení dále rozporuje samotné vynuovení posuzovaných podmínek, neboť společnost SPP Storage (jež je součástí EPH) podle jeho názoru disponovala při vyjednávání o uzavření smlouvy o připojení velmi silnou pozicí, a současně bylo jen v její pravomoci vyvolat sporné řízení u regulátora. K danému Úřad zdůrazňuje, že účastník řízení, jako jediný provozovatel Přepravní soustavy, k řádně podané žádosti o připojení předkládal společnosti SPP Storage v posuzovaném období návrhy smlouvy o připojení, které obsahovaly podmínky (i) až (iii), které byly pro společnost SPP Storage nepřijatelné/znevýhodňující a v konečném důsledku vedly k zásahu sektorového regulátora. Teprve na základě zapojení ERÚ do předmětného sporu byla uzavřena Smlouva o připojení ve znění finálního návrhu /s absencí podmínek (i) až (iii)/.
214. Je pravdou a Úřad doplňuje, že je i logické, že sporné řízení bylo zahájeno z podnětu společnosti SPP Storage. V tomto konkrétním případě však nelze dle názoru Úřadu vytýkat žadateli o připojení, že se v rámci zachování dobrých obchodních vztahů snažil nejprve vyjednat návrh smlouvy o připojení sám. Nicméně teprve až ve chvíli, kdy nebylo možné přinutit společnost NET4GAS k odstranění znevýhodňujících podmínek, protože na jejich akceptaci trvala, byl nucen, aby dosáhl uzavření smlouvy o připojení, obrátit se na sektorového regulátora. Co se týče namítané silné pozice žadatele o připojení, lze připomenout, že je to naopak provozovatel Přepravní soustavy, který disponuje příslušnými právy a povinnostmi vyplývajícími pro něj z energetické legislativy.

c) Vytýkané jednání nepředstavuje zneužití dominantního postavení

215. Účastník řízení dále uvedl, že i při odhlédnutí od skutečnosti, že se vytýkaného jednání nedopustil, toto jednání by ani nepředstavovalo zneužití dominantního postavení. Úřad při výkladu skutkové podstaty zneužití dominantního postavení činí dle jeho názoru dvě základní chyby, a to (i) příliš široce vykládá pojem zneužití a za zneužití tak považuje prakticky každé jednání dominantanta, které zákon přímo nepřikazuje, a (ii) protisoutěžní újmu zaměňuje s újmou vzniklou (byť jen jednomu) soutěžiteli. Právo na ochranu hospodářské soutěže však chrání hospodářskou soutěž, nikoliv samotné soutěžitele.

• Vytýkané jednání bylo objektivně nezbytné ke splnění zákonné povinnosti

216. Dle účastníka řízení došlo při připojování PZP DB ke střetu dvou jeho základních a souřadných povinností pramenících ze sektorové regulace, a to povinnosti (i) připojit každého, kdo o to požádá, a (ii) zajišťovat neznevýhodňující podmínky přístupu k Přepravní soustavě (k uvedenému se vyjádřil již dříve – srov. bod 44). O stanovení rámce toho, jak mají být uvedené povinnosti vyváženy, se původně měl údajně snažit i sám ERÚ, nicméně jeho snahy neměly žádný hmatatelný výsledek, a vyvážit je proto musela společnost NET4GAS ve smlouvě o připojení. Obě tyto povinnosti, které byly v dané situaci ve vzájemném střetu, jsou přitom v rámci sektorové regulace stejně významné. Dle unijní judikatury¹⁴² vztahující se k předmětné sektorové regulaci je povinnost zajišťovat neznevýhodňující podmínky přístupu k přepravní soustavě odrazem obecné zásady rovnosti a zákazu diskriminace. Odmítnout je třeba tvrzení Úřadu, že se plněním své povinnosti zajistit rovné postavení účastníků trhu NET4GAS stavěl do role „samotného regulátora“. Je to společnost NET4GAS, která má povinnost zajistit rovné postavení účastníků trhu. Pokud je Úřad toho názoru, že jednání společnosti NET4GAS nebylo zákonem přikázané, musí to dle účastníka řízení sám zdůvodnit.

¹⁴² Viz rozhodnutí SDEU C-17/03 ze dne 7. 6. 2005 ve věci *VEMW*, odst. 47.

217. Úřad k těmto námitkám účastníka řízení plně odkazuje na své závěry uvedené v bodech 150–156 a opětovně konstatuje, že pokud by byl PZP DB fyzicky připojen k Přepravní soustavě, nebyl by ihned (z důvodu absentující právní úpravy či nesjednání dalších dohod) připojen k VOB, a nemohl tak potažmo plnit svou přeshraniční funkci. Výsledkem daného je, že ostatní účastníci trhu s plynem by nemohli být znevýhodněni – tj. účastník řízení tak nemusel ve smlouvě o připojení řešit jím namítaný potenciální vznik střetu povinností. Uvedený názor Úřadu je nadto podpořen výsledkem sporného řízení, neboť právě sektorový regulátor jednoznačně potvrdil, že stanovení namítaných podmínek nebylo nezbytné ke splnění povinnosti společnosti NET4GAS, a současně zdůraznil, za jakých podmínek je provozovatel přepravní soustavy oprávněn odmítnout žadatele o připojení, což se v nyní řešeném případě nestalo. Nebylo tudíž namístě zahrnovat do návrhu smlouvy o připojení účastníkem řízení stanovené podmínky

- Nejednalo se o podmínky nepřiměřené

218. Nehledě na to, že v tomto případě společnost NET4GAS pouze plnila svou zákonnou povinnost, dle účastníka řízení platí, že podmínky, které navrhoval, nebyly nepřiměřené. Naopak byly přiměřené, jelikož řešily skutečná rizika, jež nebylo možné řešit jinak. Úřad ve své právní kvalifikaci formálně vychází z obecné skutkové podstaty (generální klauzule), fakticky ale aplikuje skutkovou podstatu zvláštní, a to skutkovou podstatu vynucování nepřiměřených podmínek. Úřad neuvádí nic, čím by se měl řešený případ od této zvláštní skutkové podstaty odlišovat. Rovněž není zřejmé, z čeho Úřad vychází při svém závěru, že nepřiměřená je každá podmínka, která zároveň nenaplnuje požadavky na legitimní cíl, efektivitu, nezbytnost a proporcionalitu. Úřad musí dle účastníka řízení prokázat, že podmínka je nepřiměřená ve vztahu ke skutečné hodnotě plnění a je nepřiměřená sama o sobě či ve srovnání s podmínkami, které požaduje konkurence. Podmínky (i) až (iii) byly obecně přiměřené, jelikož řešily přeshraniční aspekty PZP DB. Úřad neunesl důkazní břemeno ohledně nepřiměřenosti těchto podmínek, a to ani s odkazem na závěry ERÚ uvedené v jeho rozhodnutích. Současně se Úřad dle účastníka řízení řádně nevypořádal se Stanoviskem, které předložil v průběhu správního řízení.

219. K tvrzenému nezohlednění důkazu svědčícího ve prospěch účastníka řízení odkazuje Úřad výše (srov. body 124 a 151–152) a doplňuje, že vzal při celkovém hodnocení jeho jednání v potaz skutečnosti obsažené ve Stanovisku (např. výjimečný charakter PZP DB, problematika související s fyzickým připojením PZP DB a VOB, volba stran ohledně typu smluvního dokumentu – smlouvy o připojení nebo inominátní dohody, NC TAR zabývající se primárně problematikou stanovení sazeb za přístup do přepravní soustavy nikoli podmínkami připojení k přepravní soustavě či konkrétními náležitostmi smlouvy o připojení). Se zohledněním závěrů obsažených ve Stanovisku dospěl Úřad mj. i k tomu, že přístup účastníka řízení neodpovídal běžné obchodní praxi, neboť samotným fyzickým připojením PZP DB k Přepravní soustavě by nebyla vyřešena možnost účasti připojovaného subjektu na daném trhu (tj. k VOB), neboť ta je dána až umožněním přístupu do dané infrastruktury.

220. K otázce právní kvalifikace jednání účastníka řízení a jeho podřazení pod skutkovou podstatu (tj. generální klauzuli) se Úřad věnoval podrobně výše (viz část V.5.2 tohoto rozhodnutí), přičemž svůj závěr opřel o v té věci relevantní judikaturu jak unijní, tak tuzemskou¹⁴³. Úřad tak

¹⁴³ Viz rozsudek SDEU C-333/94 P, Recueil, s. I-5951z e dne 14. 11. 1996 ve věci *Tetra Pak* nebo rozsudek SDEU C-5/04 P ze dne 15. 3. 2007 ve věci *British Airways*, dále pak rozsudky *RWE* nebo *SAZKA*.

přihlédl ke komplexní povaze jednání účastníka řízení, který se jako dominantní soutěžitel nachází v pozici nutného obchodního partnera a který nejprve vyvolal protiprávní stav /předložením pro společnost SPP Storage znevýhodňujících podmínek (i) až (iii)/ a posléze jej v posuzovaném období aktivně udržoval, [REDACTED]

[REDACTED] čímž způsobil jiným účastníkům trhu újmu (srov. body 141–147).

[REDACTED] Prvky speciální skutkové podstaty popsané v § 11 odst. 1 písm. a) zákona by sice v jednání účastníka řízení mohly být obsaženy, ale nejde (pouze a jen) o jednání takto typizované; bylo proto namístě jednání právně kvalifikovat jiným přílehavějším způsobem, přičemž Úřad dovodil naplnění podmínek generální klauzule. Námitky účastníka řízení o vypořádání se s jednotlivými zvláštními skutkovými podstaty jsou tak irelevantní.

221. Pokud jde o samotný charakter podmínek, které účastník řízení navrhoval v rámci kontraktačního procesu se společností SPP Storage, resp. na kterých trval v návrzích SoP 9/2015 a SoP 2/2018, Úřad se jimi rovněž podrobně zabýval (viz část V.5.1 tohoto rozhodnutí), shledal je přitom za znevýhodňující a v neprospěch společnosti SPP Storage, a v konečném důsledku tedy za znemožňující uzavřít smlouvu o připojení.
222. Úřad shrnuje, že dostal své povinnosti ve vztahu k namítanému (ne)unesení důkazního břemene. Důkazy potřebné pro přesné a úplné zjištění skutečného stavu si Úřad opatřil sám (resp. vzal v potaz důkazy navržené na podporu svých tvrzení účastníkem řízení). Rovněž zjišťoval všechny okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení a má za to, že posuzované protisoutěžní jednání společnosti NET4GAS bylo Úřadem v rámci správního řízení dostatečně a spolehlivě prokázáno.
223. Účastník řízení s odkazem na nejnovější závěry sektorového regulátora učiněné v rozhodnutí v sankčním řízení tvrdí, že dané má důležité dopady na předmětné správní řízení. Dle něj Rada ERÚ dospěla k závěru, že jednal legitimně, když posuzované podmínky požadoval /pozn. Úřadu jedná se pouze o podmínky ve zdejším řízení označené jako (i) a (ii)/, a současně jeho jednáním nemohla vzniknout společnosti SPP Storage újma. A jelikož účastník řízení svým jednáním sledoval (dle Rady ERÚ zřejmě v dobré víře) zabránění diskriminace některých účastníků trhu, má být tímto zjištěním zde posuzované jednání společnosti NET4GAS objektivně ospravedlnitelné.
224. V první řadě Úřad zdůrazňuje, že jednání účastníka řízení je oprávněn posuzovat toliko z pohledu soutěžněprávních předpisů, přičemž k přihlídnutím k závěrům sektorového regulátora se rovněž již vyjádřil (srov. bod 117). Na tomto místě proto pouze doplňuje, že Rada ERÚ ve sporném řízení dospěla k závěru, že požadované podmínky /ve zdejším řízení označené jako (i) a (ii)/ šly nad rámec podstatných náležitostí smlouvy o připojení (uvedené ostatně zmínil i sám účastník řízení), byly pro žadatele o připojení označeny za neakceptovatelné a z objektivního pohledu nepřiměřené, přičemž se nejednalo o podstatné náležitosti smlouvy o připojení, a proto ani nebyly včleněny do finálního návrhu (srov. bod 118). V sankčním řízení pak Rada ERÚ

¹⁴⁴ Srov. dokument spisu správního řízení č. 9, str. 59.

nevyhodnotila posuzované jednání společnosti NET4GAS (tj. pokud jde o řešení tzv. přeshraničního charakteru PZP DB) za porušení příslušného ustanovení energetického zákona, a to z důvodu intenzity a charakteru jednání účastníka řízení, i když současně vyjádřila potenciální rozpor se sektorovou regulací v případě [REDAKCE] /ve zdejším řízení označené jako podmínka (iii)/.

225. A právě z důvodů výše uvedených, tj. posouzení jednání společnosti NET4GAS Úřadem toliko z hlediska podmínek stanovených předpisy upravujícími ochranu hospodářské soutěže, nelze přisvědčit ani názoru účastníka řízení, že postup Úřadu je v rozporu s principem presumpce neviny (srov. čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), podle něhož je nutné na každého hledět jako na nevinného až do doby, než je vydáno pravomocné odsuzující rozhodnutí. Jak bylo již opakovaně uvedeno, Úřad přihlížel k závěrům sektorového regulátora, včetně závěru přijatého v sankčním řízení, v němž zprostil společnost NET4GAS viny z porušení energetického zákona. Uvedené však z hlediska soutěžněprávních předpisů není pro nyní posuzovaný případ zcela podstatné, a proto ani nebylo důvodné do doby vydání konečného rozhodnutí sektorového regulátora správní řízení vedené Úřadem přerušit či zastavit, jak žádal účastník řízení. Porušením principu presumpce neviny není přitom ani pouhá informace Úřadu o tom, že proti účastníkovi řízení probíhá (a není tedy ještě pravomocně ukončeno) sankční řízení o jiném přestupku také před odlišným správním orgánem. Úřad odmítá, že by se ve sdělení výhrad dopustil formálního prohlášení, že účastník řízení je vinen ve smyslu zahájeného a tehdy ještě stále probíhajícího sankčního řízení před sektorovým regulátorem. Úřad má tedy za to, že předmětné správní řízení je vedeno za plného respektování zmíněné ústavní zásady.

- Jednání bylo objektivně ospravedlnitelné

226. Účastník dále uvádí, že nejednal zjevně nepřiměřeně a jeho jednání bylo objektivně ospravedlněné, neboť sledovalo legitimní cíle. Úřad však standard objektivního ospravedlnění neaplikuje správně. Z judikatury¹⁴⁵ k § 11 zákona a čl. 102 SFEU plyne, že měřítko legitimních/věcných/oprávněných důvodů je velice široké a nejde tedy pouze o plnění zákonných povinností či sledování veřejného zájmu. Úřad však pouze uvedl, že podle ERÚ nebylo jednání účastníka řízení přímo nařízené energetickou regulací (ve smyslu, že ho účastník řízení neměl povinnost činit), a proto tedy neměl k tomuto jednání legitimní důvod. Tento závěr je však jednak v rozporu s principem presumpce neviny (srov. shora), ale především v rozporu s uvedenou judikaturou.

227. Úřad dle účastníka řízení zaměřuje hlediska legitimního důvodu a zákonného příkazu. V případě podmínek (i) a (ii) měl účastník řízení celou řadu legitimních důvodů, mezi něž patřily zajištění nediskriminačního postavení účastníků trhu a zabránění obcházení regulace trhu s plynem. V případě podmínky (iii) šlo o vlastní obchodní zájem – tedy zabránění tomu, aby společnost NET4GAS hradila náklady, které nebudou zahrnuty do regulované báze aktiv. Tyto legitimní důvody Úřad odmítl s tím, že podle názoru ERÚ takové podmínky sektorová regulace nepřikazovala. ERÚ však v rozhodnutích, na která Úřad odkazuje, neposuzoval, zda účastník řízení měl legitimní důvod, a již z tohoto důvodu nemůže Úřad ze závěrů ERÚ v této otázce vycházet. Navíc ERÚ nakonec uznal potřebu specifické smluvní úpravy mezi účastníkem řízení a společností SPP Storage, která byla nezbytná kvůli zvláštnímu charakteru připojovaného PZP

¹⁴⁵ Účastník řízení poukázal na rozsudek SAZKA, dále na rozsudky NSS č. j. 8 Afs 48/2007-235 ze dne 26. 4. 2010 a č. j. 8 Afs 29/2010-354 ze dne 30. 7. 2010.

DB. Z uvedeného lze dovodit, že ERÚ v zásadě akceptoval, že smluvní podmínky předložené účastníkem řízení byly založeny na legitimních důvodech, a navíc byly objektivně ospravedlnitelné.

228. K široké koncepci legitimních důvodů Úřad uvádí, že při svých úvahách v nyní posuzovaném případě bral samozřejmě v potaz i zmiňovanou judikaturu NSS. Dle ní má dominant právo podniknout takové přiměřené kroky, které považuje za vhodné k ochraně svých zájmů. Současně, jak cituje ve Vyjádření i sám účastník řízení, důvody pro odmítnutí vstupu do nového právního vztahu mohou být jak čistě objektivního rázu, tak mohou být založeny na subjektivních zájmech dominanta, přičemž i ty by měly být dle soudní judikatury v určité míře tolerovány (tj. zda existují pro jednání dominanta racionálně ospravedlnitelné důvody).
229. Úřad však tvrzené legitimní důvody účastníka řízení neshledává za relevantní a plně odkazuje na posouzení a vypořádání námitek v této věci již výše, kde se zabýval střetem dvou jeho základních povinností plynoucích ze sektorové regulace a řešení samotného přístupu k Přepravní soustavě jiným způsobem, než učinil účastník řízení začleněním podmínek (i) a (ii) do návrhů smlouvy o připojení (srov. bod 217) či stanovením podmínky (iii) dokonce v možném rozporu s prováděcím právním předpisem (srov. bod 156). Současně vzal i úvahu specifičnosti smluvní úpravy z důvodu charakteru PZP DB s přeshraniční funkcí. Na tomto místě rovněž připomíná již dříve zmíněnou judikaturu, přílehlavou k nyní řešené věci, dle které, pokud odmítnutí legitimních smluvních podmínek a následné žádosti o jejich změnu nevede k zamýšlenému cíli – tj. k uzavření smlouvy, pak se tato situace fakticky rovná stavu, kdy by účastník řízení odmítal smlouvu o připojení uzavřít vůbec (srov. bod 138).
230. Úřad uzavírá, že účastník řízení, jakožto soutěžitel v dominantním postavení, má právo hájit své obchodní zájmy a přijmout k jejich ochraně přiměřená opatření. Nicméně Úřad při hodnocení, zda je konkrétní chování účastníka řízení možné považovat za jednání, které je ještě dovolené, nebo za jednání zákonem již zakázané, vzal v potaz hledisko přiměřenosti. Na základě shora uvedeného proto Úřad dospěl k závěru, že zvolený způsob a intenzita jednání společnosti NET4GAS (v postavení nutného obchodního partnera) nebyla zjevně přiměřená jeho oprávněným zájmům, které na trhu má, a současně nebyly pro posuzované jednání identifikovány věcně ospravedlnitelné důvody.
- Jednání nebylo zjevně nepřiměřené sledovaným legitimním cílům
231. Argumenty Úřadu uvedené ve vztahu k přiměřenosti dle společnosti NET4GAS neobstojí, neboť vycházejí z mylné a neúplné aplikace kritéria přiměřenosti. Při zkoumání, zda je určité jednání přiměřené ve vztahu k jeho legitimním důvodům, je třeba zohlednit všechny okolnosti konkrétního jednání a především pak posoudit, jak závažné jsou jeho protisoutěžní účinky. Poté, co jsou prokázány a zhodnoceny protisoutěžní účinky daného jednání, lze tyto porovnat s legitimním důvodem konkrétního jednání a může být určeno, zda jsou protisoutěžní účinky ve zjevném nepoměru k legitimnímu důvodu. Standardem podle české judikatury je přitom „zjevná nepřiměřenost“¹⁴⁶; nestačí tedy, aby bylo jednání nepřiměřené, ale musí být nepřiměřené zjevně. Toto poměření však Úřad neprovádí a provádět správně ani nemůže, jelikož nesprávně zjistil protisoutěžní účinky vytýkaného jednání. Účastník dále poukazuje na to, že Stanovisko je relevantní pro posouzení otázky, zda přístup účastníka řízení odpovídal běžné obchodní praxi,

¹⁴⁶ Viz například rozsudek NSS č. j. 8 Afs 48/2007-235 ze dne 26. 4. 2010 či rozsudek RWE.

stejně tak skutečnost, že v rámci jednání s ERÚ a s ostatními účastníky trhu bylo řešení přijaté ze strany účastníka řízení diskutováno. Ve sdělení výhrad uvedené způsoby, jak údajně mohly být legitimní cíle účastníka řízení dosaženy jiným způsobem (vyřešením ze strany ERÚ nebo úpravou Řádu provozovatele přepravní soustavy) nebylo možné použít. Jednání účastníka řízení tedy nebylo zjevně nepřiměřené jeho legitimnímu cíli. Jednání nemělo prakticky žádné protisoutěžní účinky, odpovídalo běžné praxi a situaci nebylo možné řešit způsobem, který by hospodářskou soutěž zasáhl méně intenzivně.

232. Úřad se nemůže ztotožnit se závěrem účastníka řízení, že jeho jednání nemělo prakticky žádné protisoutěžní účinky (srov. bod 172), odpovídalo běžné obchodní praxi (srov. bod 219) a že situaci nebylo možné řešit způsobem, který by hospodářskou soutěž zasáhl méně intenzivně (srov. bod 155). Z účastníkem řízení citované judikatury přitom plyne, že z postavení společnosti NET4GAS, jako dominantního soutěžitele v kvazimonopolním postavení na relevantním trhu přepravy plynu, se odvozuje jeho zvláštní odpovědnost za zvolení takové obchodní strategie a postupu jednání s ostatními soutěžiteli, která by nebránila rozvoji soutěžního prostředí na příslušném relevantním trhu. Za klíčové je pak považováno, jak správně uvádí účastník řízení, hledisko *zjevné nepřiměřenosti*. Pokud totiž dominant čelí konkurenci férovými prostředky, nejde o zneužití dominantního postavení. Při hodnocení této otázky je tak nutné vzít v úvahu míru restriktivnosti samotného chování, skutečnost, zda jde o jednání, které je v daném odvětví běžné, otázku dopadů jednání na jiné soutěžitele či spotřebitele, míru oslabení soutěže již před uskutečněním protisoutěžního útoku dominanty, případný úmysl poškodit soutěž na trhu apod. Klíčovým je přitom právě hledisko přiměřenosti jednání dominantního soutěžitele, tedy otázka, zda zvolený způsob a intenzita jednání je přiměřená oprávněným zájmům, které tento dominantní soutěžitel na trhu má. Jednání, kterým dominant hájí své postavení na trhu, nesmí být tedy zjevně nepřiměřené.
233. K námitce týkající se přiměřenosti se Úřad vyjádřil i v této části rozhodnutí (srov. body 219 a násl. a zejména pak v části V.5.4.), kde se dostatečně zabýval otázkou, zda jednání účastníka řízení bylo přiměřené s ohledem na jeho zájmy, přičemž neshledal důvody uváděné společností NET4GAS za objektivně ospravedlňující a jeho jednání /tj. trvání na podmínkách (i) až (iii)/ proto bylo zjevně nepřiměřené k ochraně obchodních zájmů. Trváním na podmínkách (i) a (ii) nelze ospravedlnit výjimečným charakterem PZP DB, a to zejména s odkazem na fakt, že takto fyzicky připojený PZP DB k Přepravní soustavě by nebyl připojen k VOB. K protisoutěžním účinkům jednání účastníka řízení, otázce dopadu posuzovaného jednání na ostatní soutěžitele/spotřebitele či k míře oslabení soutěže se Úřad vyjadřuje níže v dalším okruhu námitek (např. v bodu 258).
234. Úřad nepovažuje důvody uváděné účastníkem řízení pro jeho jednání za objektivně ospravedlňující, neboť ani zvolený způsob, ani intenzita jednání účastníka řízení nebyla přiměřená jeho oprávněným zájmům.
235. Pokud účastník řízení nesouhlasí s Úřadem navrženými jinými způsoby řešení nastalé situace, než zanesení podmínek (i) až (iii) do návrhů smlouvy o připojení, je potřeba konstatovat, že se jednalo pouze o nastínění možných variant, které Úřad spatřoval v rámci sektorové regulace, přičemž podpůrně vycházel i z podkladů předložených společností NET4GAS, která již minimálně od roku 2009 byla obeznámena s možností a způsobem, jak řešit přeshraniční charakter PZP DB, včetně uzavření jiné inomínátní dohody, což bylo ostatně uvedeno i ve Stanovisku. Úřad současně jednoznačně preferoval výkon veřejné moci prostřednictvím věcně

příslušného správního orgánu – tj. ERÚ, za současného nastavení transparentních pravidel, které by zajišťovaly shodný přístup pro všechny (budoucí) žadatele o připojení. Je však plně v dispozici účastníka řízení, jaký způsob řešení zvolí, aby předešel možnému porušení soutěžního práva, což však v nyní řešeném případě neučinil.

- Jednání nemá soutěžní rozměr

236. Dle účastníka řízení Úřad připouští, že společnost NET4GAS neměla žádný důvod soutěž na trhu se skladováním plynu omezovat a z vytýkaného jednání ani nijak netěžila (a těžit nemohla). Za takové situace se společnost NET4GAS domnívá, že řízení není účelné vést – skutek totiž postrádá soutěžní aspekt. Pokud je jediným předmětem tohoto řízení posouzení, zda byly určité podmínky ve smlouvě o připojení v souladu se sektorovou regulací, není zřejmé, proč k tomuto účelu nestačí řízení vedené ERÚ.
237. Právní kvalifikaci jednání účastníka řízení, tj. jeho protisoutěžním charakterem, se Úřad dostatečně zabýval výše (viz část V.5.2 tohoto rozhodnutí), přičemž jeho problematičnost primárně spatřoval ve skutečnosti, že ze své pozice neumožnil společnosti SPP Storage uzavřít smlouvu o připojení za neznevýhodňujících podmínek. Stejně tak se již vyjádřil ke své pravomoci posuzovat jednání společnosti NET4GAS z hlediska soutěžněprávních předpisů a odlišné kompetenci ERÚ, přičemž každý správní orgán je oprávněn zasáhnout pouze z hlediska jemu svěřené působnosti. Posuzované jednání společnosti NET4GAS totiž může naplňovat znaky skutkových podstat různých přestupků a dotčené správní orgány tak v daném případě poskytují ochranu odlišným zájmům a hodnotám.
238. Účastník řízení v tomto ohledu odkazuje i na princip subsidiarity trestní represe s tím, že jeho jednání bylo/je řešeno nejenom v sankčním řízení před sektorovým regulátorem (včetně sporného řízení, jehož výsledkem bylo uzavření Smlouvy o připojení), ale i v právě probíhajícím správním řízení.
239. K namítanému principu subsidiarity trestní represe lze dodat, že tento má ústavněprávní aspekt vyjadřující požadavek, aby omezení základních práv jednotlivců v důsledku trestních sankcí bylo proporcionální a souladné s účelem trestního práva.¹⁴⁷ Zásada subsidiarity (tj. uplatnění veřejné moci až v případě, je-li to skutečně třeba) vyjadřuje požadavek omezit trestání na případy, kde je to odůvodněno závažností a společenskou nebezpečností protiprávních jednání, kdy je nezbytný zásah příslušných orgánů a kdy nedostačují jiné prostředky a nástroje. Trest by měl proto nastoupit až subsidiárně, kde jiné prostředky nevedou k cíli nebo jsou nedostatečné.¹⁴⁸
240. Úřad je toho názoru, že tento princip při své rozhodovací činnosti plně respektoval a z něj při posuzování jednání společnosti NET4GAS vycházel.

d) Jednáním účastníka řízení nevznikla hospodářská soutěžní újma

241. Důkazní břemeno ohledně protisoutěžní újmy tíží Úřad, ten ho však dle účastníka řízení neunáší, jelikož neprokázal příčinnou souvislost mezi vytýkaným jednáním a tvrzenou újmu. Vytýkané jednání – podmínky (i) až (iii) – totiž nevedly k tomu, že nebyla uzavřena smlouva o připojení. Navíc v příčinné souvislosti s jednáním účastníka řízení nemůže být celé předmětné

¹⁴⁷ Srov. např. nález Ústavního soudu ÚS sp. zn. III. ÚS 2523/10-3 ze dne 10. 2. 2011.

¹⁴⁸ Blíže JEMELKA, Luboš. Část třetí [Řízení o přestupcích (§ 60-102)]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 436.

období mezi 24. 9. 2015 a 30. 4. 2019. Úřad musí, tak aby o věci nebyly rozumné pochyby, prokázat, že vytýkaným jednáním vznikla újma soutěžitelům či spotřebitelům a zároveň musí prokázat, že vytýkaným jednáním vznikla újma hospodářské soutěži jako takové. Toto však ve sdělení výhrad neprokazuje.

- Úřad špatně vymezil relevantní trh

242. Dle účastníka řízení spatřuje Úřad protisoutěžní újmu, kterou měla společnost NET4GAS údajně způsobit, v tom, že jejím jednáním byl oddálen vstup společnosti SPP Storage na český trh se skladováním plynu. Trh se skladováním plynu je však širší než národní – pokrývá alespoň ČR a SR. Česká a slovenská přepravní soustava jsou totiž nadstandardně propojeny, neboť tyto byly původně vybudovány jako jedna soustava, která byla po rozpadu společného státu následně rozdělena. Mezi českou a slovenskou přepravní soustavou je tím také nadstandardní množství přepravní kapacity. Vzhledem k tomu, že relevantní trh zahrnuje území ČR i SR, působila na něm společnost SPP Storage nehledě na připojení k Přepravní soustavě. Při správném vymezení trhu je zřejmé, že vytýkané jednání nemohlo způsobit společnosti SPP Storage tvrzenou újmu, jelikož nijak neodálilo její vstup na českou část trhu se skladováním plynu (jelikož již na trhu společnost SPP Storage působí).
243. Uvedené účastník řízení dokládá studii 2, přičemž její závěry lze shrnout následovně. Jelikož většina evropských zemí nemá dostatek zdrojů plynu, je plyn dovážen ze zemí s bohatými zásobami plynu (jako je Rusko nebo Norsko) prostřednictvím přepravního systému, jehož součástí je i Přepravní soustava, která se nachází blízko prostorového středu tohoto evropského plynárenského systému a slouží k tranzitu plynu jak ve směru z východu na západ, tak ve směru opačném. Dovozní kapacita Přepravní soustavy tak výrazně převyšuje spotřebu českých zákazníků. PZP jsou využívány k vyrovnávání změn nabídky a poptávky v čase, a ke skladování plynu za účelem zajištění bezpečnosti dodávek. Kapacita českých a slovenských PZP vztažena k národní poptávce převyšuje evropský průměr a převyšuje i národní poptávku.
244. Dle studie 2 je možné vzhledem k absentujícím alternativním zdrojům flexibility v ČR i širšímu regionu vymezit produktový relevantní trh jako trh skladování plynu. Z geografického hlediska by trh měl být vymezen širěji než jako trh národní, a to z následujících důvodů. V dřívějších rozhodnutích Komise¹⁴⁹ byl relevantní trh vymezen kružnicí o poloměru 200 km. Při použití tohoto přístupu by relevantní trh měl být vymezen na regionální úrovni se zahrnutím všech zásobníků na západě SR, na východě Rakouska a jihovýchodě ČR. Soutěžní úřady v minulosti při posuzování chování účastníků trhu měly tendenci definovat relevantní trh skladování plynu jako trh národní – naposledy v roce 2012. Bylo to dáno tím, že využívání zahraničních zásobníků nebylo obvyklé a propojovací kapacita byla omezená (např. v roce 2005 v případě týkajícím se Maďarska). Historická rozhodnutí soutěžních úřadů však dle studie 2 nebrání vymezit dvě různé plynárenské oblasti, mezi nimiž je třeba rezervovat a zaplatit přepravní kapacitu podobně jako mezi Přepravní soustavou a přepravní soustavou SR, jako jeden relevantní trh.¹⁵⁰ Navíc je třeba zohlednit pokračující liberalizaci a integraci evropského plynárenského trhu.
245. Ve studii 2 je dále uvedeno, že širší než národní definici trhu svědčí možnosti skutečné substituce, tj. že neexistují omezení přepravní kapacity mezi Přepravní soustavou a přepravní

¹⁴⁹ Viz rozhodnutí Komise IV/M.1383 ve věci *Exxon/Mobil*, odst. 263.

¹⁵⁰ Viz rozhodnutí německého soutěžního úřadu B8-116/11 ze dne 31. 1. 2012, odst. 208.

soustavou SR¹⁵¹, tudíž je k dispozici dostupná přepravní kapacita umožňující substituci, přičemž zvýšení nákladů na skladování, které jsou spojeny s takovou přeshraniční substitucí, je malé (nepřesahuje 5 až 10 % nákladů na skladování)¹⁵². Přepravci plynu (tj. soutěžitelé dovážející plyn z místa těžby do různých přepravních soustav, nikoliv provozovatelé přepravních soustav) se totiž již zavázali uhradit poplatek za přepravní kapacitu, a tak by jim v případě potenciálního využívání českých PZP vznikly nulové nebo relativně velmi nízké variabilní dodatečné náklady na přepravu (s tím, že v pouze v jedné ze tří typových situací vznikají dodatečné náklady na komoditní složku za přepravu plynu, které pouze v roce 2018¹⁵³ přesahují 10 % nákladů na skladování).

246. Přepravci disponující přepravní kapacitou také nepřímo vnímali jakékoli systémové cenové rozdíly na komoditním trhu s plynem (na němž se nepřímo obchoduje s flexibilitou, kterou skladování poskytuje) mezi PZP připojenými k Přepravní soustavě a PZP připojenými k přepravní soustavě SR, nebo postřehli poptávku po přepravní kapacitě, kterou si rezervovali, avšak nevyužili, na sekundárním trhu s přepravní kapacitou i v případě, že by sami nechtěli slovenské nebo české PZP využít. Relevantní geografický trh v období let 2018 až 2020 byl tudíž širší než pouze PZP připojené k Přepravní soustavě, a zahrnoval minimálně i PZP připojené k přepravní soustavě SR.
247. Tento závěr dle studie 2 mají potvrzovat i další skutečnosti: existence rezervované, ale nevyužité přepravní kapacity mezi Přepravní soustavou a přepravní soustavou SR (prostřednictvím které by bylo možné provádět arbitráž); častá změna směru toku plynu mezi Přepravní soustavou a přepravní soustavou SR; rozpětí (spread) cen v čase – indikátor krátkodobých nákladů na skladování – v ČR a v Rakousku (s nímž je ČR propojena přes SR) je do značné míry propojeno, což odpovídá tomu, že účastníci trhu provádějí arbitráž ve vztahu k místu skladování plynu. Závěru o širším geografickém trhu svědčí rovněž to, že vývoj sezónních rozpětí cen na českém a rakouském VOB v období duben – červen roku 2020 značně koreloval. Sezónní rozpětí cen souvisejí s krátkodobými cenami kapacit pro skladování plynu. Skladovací kapacity v Rakousku (a vzhledem k propojení soustav i v SR) proto vyvíjejí konkurenční tlak na PZP připojené k Přepravní soustavě – což má opět svědčit o vysoce komerční integraci trhů skladování do širšího regionálního trhu, přičemž dle sektorových zpráv jsou skladovací kapacity v SR a na Ukrajině využívány nejenom pro domácí účely, nýbrž i k uspokojení skladovacích potřeb západních dodavatelů plynu.
248. K námitkám účastníka řízení vztahujícím se k vymezení relevantního trhu Úřad uvádí následující. Předně je dle Úřadu postup vymezení geografického relevantního trhu poskytování služeb uskladňování plynu kružnicí o určitém počtu kilometrů neadekvátní vzhledem k současné

¹⁵¹ Konkrétně v období od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2020 mohl být veškerý vtlačенý či těžенý objem do/z PZP připojeným k Přepravní soustavě při zohlednění maximální technické kapacity propojovacího bodu Lanžhot a skutečně přepravovaného objemu plynu nahrazen přepravou do/z přepravní soustavy SR v 99 % všech dnů.

¹⁵² Objem rezervované, avšak nevyužité kapacity v propojovacím bodě Lanžhot se rovnal celému objemu plynu vtlačенého či těžенého do/ze všech PZP připojených k Přepravní soustavě v 50 % dnů v období od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2020. Nejméně 33 % celého objemu plynu vtlačенého či těžенého do/ze všech PZP připojených k Přepravní soustavě mohlo být přepraveno prostřednictvím již rezervované přepravní kapacity mezi Přepravní soustavou a přepravní soustavou SR v 89 % dnů stejného období.

¹⁵³ Konkrétně studie 2 uvádí vícenáklady na skladování plynu v PZP připojených k přepravní soustavě SR místo v PZP připojených k Přepravní soustavě pro rok 2018 ve výši 17,3 %, pro rok 2019 ve výši 9,4 % a pro rok 2020 ve výši 4,7 % nákladů na skladování.

struktury poplatků spojených s přepravou plynu. Bude-li zákazník poptávající službu uskladnění plynu mít zájem využít nabídku PZP připojeného za hranicí Přepravní soustavy, který se může fyzicky nacházet jen několik kilometrů od odběrného/předávacího místa tohoto zákazníka, bude muset oproti situaci, kdyby využil PZP připojený k Přepravní soustavě být stovky kilometrů vzdálený, zaplatit mnohem vyšší výstupní a vstupní poplatky z/do Přepravní soustavy a poplatek za rezervaci přepravní kapacity v zahraničí. Na značný rozdíl v nákladech u obdobné situace ostatně upozorňuje i sám účastník řízení ve své prezentaci.¹⁵⁴ Poplatky spojené s přepravou plynu do všech PZP připojených k Přepravní soustavě jsou sektorovým regulátorem v současnosti stanoveny na stejné úrovni (tj. nezávisle na tom, kde konkrétně se PZP na území ČR nachází). Úřad se tak neztotožnil se způsobem vymezení geografického relevantního trhu poskytování služeb uskladňování plynu kružnicí o určitém počtu kilometrů. To, že tento přístup již vzhledem k regulačním změnám nereflektuje dostatečně současnou situaci, přiznává ostatně i samotná studie 2.

249. Úřad nerozporuje, že mezi ČR a SR existuje dostatečná fyzická kapacita, díky které by mohlo ve většině dní období let 2018 až 2020 docházet k navýšení přepravy plynu oběma směry v objemu, který minimálně z části odpovídá objemu těžby či vtláčení plynu z/do PZP připojených k Přepravní soustavě. Konstrukce předestřená účastníkem řízení však vychází z předpokladu, že subjekty (přepravci plynu) poptávající službu uskladnění plynu standardně disponují zarezervovanou, avšak nevyužitou přepravní a přeshraniční kapacitou, kterou jsou případně ochotni poskytnout na sekundárním trhu za cenu jen marginálně přesahující nulu. Tento předpoklad však neodpovídá zjištěním Úřadu vyplývajícím z odpovědí obchodníků s plynem působících v ČR, ani racionálnímu chování přepravců plynu.
250. Službu uskladnění plynu totiž nepoptávají pouze přepravci plynu, ale i další účastníci trhu s plynem, a to především obchodníci (ať již z důvodu plnění BSD či poptávky po zajištění flexibility pro své zákazníky). Obchodníci s plynem však běžně žádnou rezervovanou přeshraniční přepravní kapacitou nedisponují. Skladovací kapacita provozovatelů PZP v ČR (a z dostupných informací ani v SR) není nabízena jako balíček zahrnující současně službu uskladnění plynu a přeshraniční přepravní kapacitu, případně i přepravní kapacitu. Právě náklady spojené s mezinárodním tranzitem plynu byly identifikovány obchodníky jako překážky pro využití zahraničních PZP (pro potřeby poptávky v tuzemsku). Pokud by bylo tvrzení o možnosti pořídit nevyužitou přepravní přeshraniční kapacitu na sekundárním trhu za cenu marginálně přesahující nulu (jak je uvedeno ve studii 2), nemohly by být náklady na pořízení této kapacity shledávány obchodníky jako bariéra.
251. Obchodníci přitom představují významnou část poptávky po službě uskladnění plynu. Studie 2 vyčísluje tuzemskou poptávku po flexibilitě (skladovací kapacitě) na základě měsíčních dat o spotřebě plynu a dat o vtláčení a těžbě plynu v roce 2018 na 20,7 TWh a v roce 2019 na 16 TWh (pokud by byly pro výpočet spotřeby plynu využity denní hodnoty namísto měsíčních, došlo by k mírnému nárůstu vypočtené tuzemské poptávky), celkovou poptávku po flexibilitě PZP připojených k Přepravní soustavě pak na 29,4 TWh v roce 2018 a 25,9 TWh v roce 2019. Tuzemská poptávka po flexibilitě tak z celkové poptávky, kterou uspokojily PZP připojené k Přepravní soustavě, podle uvedených výpočtů mírně přesahovala 70 % v roce 2018 a 60 % v roce 2019. Dle studie 1 je pro splnění BSD pro měsíc leden potřeba nakoupit 6 878–

¹⁵⁴ Srov. dokument spisu správního řízení č. 11.

7 775 GWh průměrného balíčku skladovací kapacity, který je na trhu nabízen. Jen samotná nutnost plnit BSD tudíž vyvolává potřebu u obchodníků pronajmout minimálně na měsíc leden službu uskladnění ve výši 20 % z celkové kapacity PZP připojených k Přepravní soustavě.

252. Dalším důležitým faktorem je, že cena za službu uskladnění plynu je určována v aukcích, tj. pomocí nástroje, kterým je dosahováno obecně vyšších cen (umožňuje nabízejícímu extrahovat část spotřebitelského přebytku poptávajícího). Kombinace faktorů i) určení ceny aukcí, ii) existence tuzemské poptávky po službě uskladnění plynu bez rezervované přeshraniční a zahraniční přepravní kapacity, přičemž náklady spojené s pořízením těchto kapacit značně omezují využití zahraničních PZP, a iii) objektivní nemožnost fyzického dovozu skladovací kapacity limituje ve vztahu k tuzemským obchodníkům s plynem pozitivní efekt případné cenové arbitráže i v případě, že by probíhala tak, jak ji popisuje účastník řízení. Jinými slovy lze předpokládat, že vzhledem k určování cen za pronájem skladovací kapacity aukcí jsou podmínky pro tuzemské obchodníky obdobné, jako by žádná arbitráž neprobíhala, a pravděpodobnost, že tuzemští obchodníci platí za pronájem skladovací kapacity vysoké ceny v důsledku nedostatečné konkurence na nabídkové straně trhu a nemožnosti pořídit službu uskladnění plynu v zahraničí bez vynaložení dodatečných nezanedbatelných nákladů, se jeví jako velice reálná.¹⁵⁵
253. Další argumenty uvedené účastníkem řízení (resp. obsažené ve studii 2) ve prospěch geograficky širšího trhu jsou mj. častá změna směru toku plynu mezi ČR a SR a korelace hodnot summer-winter spreadů¹⁵⁶ v ČR a Rakousku. Ze způsobu stanovení ceny některých aukcí skladovací kapacity je zřejmé, že summer-winter spread přímo ovlivňuje alespoň v některých případech výslednou cenu služby uskladnění plynu v ČR (korelaci ceny za skladovací kapacitu s ukazatelem summer-winter spread se věnuje i studie 1). Zde je nutno dle Úřadu podotknout, že i když je cena na trhu uskladňování plynu v některých případech odvozována od cen na velkoobchodních trzích s plynem, neznamená to, že velkoobchodní trh s plynem a trh uskladňování plynu náleží do jednoho relevantního trhu. Oba uvedené argumenty se vztahují k oblasti velkoobchodu s plynem, ve vztahu k trhu uskladňování plynu tudíž mají jen velmi omezenou vypovídající hodnotu. Zkoumání korelace mezi vývoji cen v různých oblastech či u různých komodit je navíc pouze vhodným nástrojem pro určení toho, zda se jedná o odlišné trhy, nikoliv pro to, zda se jedná o jeden trh, jelikož korelaci mohou způsobovat externí faktory ovlivňující obdobně hodnoty summer-winter spreadů v obou zemích, kterých se v uvedeném případě nabízí celá řada¹⁵⁷.
254. Ani zbylé argumenty účastníka řízení, tj. že ČR i SR jsou vybaveny nadprůměrnou skladovací kapacitou a exportují službu uskladnění plynu, čemuž má svědčit i sezónní charakter toků plynu a další prezentované důkazy o přeshraničním využívání PZP (veřejná prohlášení subjektů zabývajících se plynárenským sektorem), neprokazují dle Úřadu homogenitu podmínek na trhu

¹⁵⁵ Tento efekt je umocněn dlouhodobými pronájmy vysokého podílu dostupné skladovací kapacity tuzemských PZP např. mezinárodními obchodníky s plynem, jak je tomu v případě PZP provozovaných společnostmi RWE GS a MORAVIA GS. Proti tomuto efektu naopak působí pronájem sekundární skladovací kapacity, který se v ČR odehrává.

¹⁵⁶ Tj. ukazatele vyjadřujícího rozdíl cen plynu na komoditních trzích pro léto a zimu následující po aktuálním letním období.

¹⁵⁷ Jako např. geopolitické napětí v zemích produkce plynu a tranzitních zemích, objevení nových nalezišť plynu, ohlášené projekty nové infrastruktury, vývoj hospodářského cyklu či prostý očekávaný vývoj teplot ve střední Evropě.

uskladnění plynu vymezeném šířeji než územím ČR, ale svědčí pouze o tom, že část plynu uskladněného v PZP může být některými soutěžiteli (přepravci) skutečně využívána i v jiných plynárenských soustavách, než ke které je daný PZP připojen.

255. Pochybnosti vyvolává účastníkem řízení použitý předpoklad, že dovozci disponují zarezervovanou přepravní kapacitou, kterou však dlouhodobě nevyužívají. Přepravní kapacita totiž obecně představuje náklad, který není v porovnání s cenou služby uskladnění plynu zanedbatelný. Např. cena přepravní kapacity pro tranzitní přepravu mezi vstupním bodem Brandov a výstupním bodem Lanžhot, na které účastník řízení demonstroval rozdíly v cenách za rezervaci přepravních kapacit¹⁵⁸, činí v případě rezervace roční přepravní kapacity přibližně 11 Kč/MWh/den, zatímco cena za pronájem služby uskladnění plynu v PZP v ČR se podle studie 1 v posledních letech pohybovala v rozpětí cca 30–140 Kč/MWh/skladovací rok, tj. méně než 0,5 Kč/MWh/den.
256. Jednou z možných příčin existence rezervované, ale nevyužité přepravní kapacity je, že producenti zemního plynu sjednávají s přepravci kontrakty, které producentům umožňují určitou fluktuaci v dodávkách¹⁵⁹ (pro sjednaný kontrakt na roční dodané množství ve výši např. 150 TWh, avšak s denní dodávkou až do výše 500 MWh). V takovém případě si přepravce zarezervuje přepravní kapacitu odpovídající maximální denní dodávce, avšak část z této kapacity bude po většinu období nevyužita. Tuto nevyužitou kapacitu však nemůže přepravce dlouhodobě využívat pro jiné účely, jelikož by se tím připravil o možnost odebrat veškerý zakoupený plyn v případě maximální dodávky. Druhou možností pro existenci rezervované, ale nevyužité přepravní kapacity je zájem soutěžitelů o provádění místní arbitráže plynu. Cena produktů CAL-18 až CAL-23 obchodovaných na burze Power Exchange Central Europe se od roku 2016 pohybovala v rozmezí cca 20 až 60 €/MWh.¹⁶⁰ Plyn se vzhledem k poměru jeho ceny k ceně přepravní kapacity jeví jako mnohem vhodnější aktivum pro provádění arbitráže, než jsou arbitráže služeb uskladnění plynu. Využití rezervované přepravní kapacity pro účely použití PZP připojeného k jiné přepravní soustavě by v tomto případě vytěsňovalo možnost provádění arbitráže mezi jednotlivými trhy s plynem, tedy původnímu záměru, se kterým byla kapacita zarezervována, a navíc se takové využití přepravní kapacity Úřadu jeví jako značně nákladově neefektivní.¹⁶¹ Nelze tedy předpokládat, že by rezervovaná, ale nevyužitá přepravní kapacita byla běžně dlouhodobě užívána pro účely arbitráže služeb uskladnění plynu.
257. Úřad také konstatuje, že i pro soutěžitele, kteří dováží plyn přes více zemí a mohou tak využít PZP „po trase“ dovozu, se jeví využívání PZP mimo zemi (resp. přepravní soustavu) dodávky plynu ve vztahu k ceně za rezervovanou přepravní kapacitu méně výhodné. Pokud budeme uvažovat modelový případ, ve kterém přepravce využívající přepravní trasu vedoucí přes Ukrajinu má uzavřený kontrakt s producentem ve výši 20 MWh/den a nasmlouvané dodávky do Německa ve výši 10 MWh/den v letní sezóně a 30 MWh/den v zimní sezóně, může využít PZP

¹⁵⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 11.

¹⁵⁹ Produkce zemního plynu sice nepodléhá významným fluktuacím, ale není zcela konstantní. Navíc může docházet i k omezení dodávek např. v důsledku údržby či opravy přepravní nebo těžební infrastruktury (srov. např. <https://www.gazprom.com/investors/disclosure/remit/>).

¹⁶⁰ Viz https://www.pxe.cz/pxe_downloads/Statistics/Historicke_ceny_rocnich_kontraktu.xls.

¹⁶¹ Nutno však podotknout, že při využití PZP může docházet ke kombinaci místní a časové arbitráže. Následující příklad však ukazuje, že i v takovém případě je výhodnější pronájem služby uskladnění plynu přímo v přepravní soustavě jeho dodávky.

v Německu a s využitím flexibility poskytované tímto zásobníkem rezervovat konstantní přepravní kapacitu přes ČR ve výši 20 MWh po celý rok. Nebo může využít PZP v ČR a sjednat roční tranzitní přepravní kapacitu ve výši 10 MWh, a dále sjednat pro dvě letní období 10 MWh přepravní kapacity z propojovacího bodu Lanžhot do PZP. Pro dvě zimní období pak sjednat 10 MWh přepravní kapacity z PZP do příslušného propojovacího bodu s Německem a zbylých 10 MWh přepravní tranzitní kapacity pro dvě zimní období (v průměru tedy opět 20 MWh tranzitní kapacity). V případě, že si přepravce místo roční kapacity rezervuje jedno či více čtvrtletních období kapacity, je v současnosti základní jednotková cena čtvrtletní přepravní kapacity oproti ceně roční násobena koeficientem 1,1 (tzn. je o 10 % vyšší).¹⁶² V případě, že tento přepravce bude chtít dodávat svým odběratelům plyn dle jejich aktuální poptávky (tudíž nebude mít přesné povědomí o tom, kdy začne a skončí období těžby plynu z PZP), bude pravděpodobně využívat i rezervaci měsíční přepravní kapacity. Základní jednotková cena měsíční přepravní kapacity je oproti roční násobena koeficientem 1,25. Zde je nutno podotknout, že poplatek za přepravu plynu do PZP je nižší než poplatek za tranzitní přepravu plynu. Pro přepravce plynu je tak v tomto modelovém případě výhodnější využívat PZP přímo v přepravní soustavě místa dodávky plynu zákazníkovi.

258. Omezený počet soutěžitelů poptávajících službu uskladnění plynu v ČR s přístupem k zahraničním PZP (vzhledem k bariéře, kterou představuje rezervace přeshraniční přepravní kapacity), společně se způsobem cenotvorby na trhu, jsou klíčové faktory, na základě kterých Úřad neshledává soutěžní podmínky v ČR na trhu uskladnění plynu dostatečně homogenní s podmínkami na zahraničních trzích. Zde je nutno podotknout, že ani širší geografická definice relevantního trhu by nevedla ke změně závěru o porušení soutěžního práva. Úřad vymezil relevantní trh uskladňování plynu za účelem prezentace prostředí, ve kterém se projevují negativní účinky jednání účastníka řízení (jehož dominantní postavení shledal na vymezeném relevantním trhu přepravy plynu). Úřad identifikoval újmu, která vznikla společnosti SPP Storage, která musela prostřednictvím vyjednávání s účastníkem řízení překonávat bariéry ve formě nastavených znevýhodňujících podmínek a nemohla nabídnout služby uskladňování plynu soutěžitelům v ČR bez rezervované přeshraniční přepravní kapacity (tj. obchodníkům s plynem)¹⁶³, a recipročně také újmu způsobenou obchodníkům s plynem spočívající v nemožnosti poptat službu uskladňování plynu v PZP DB, kteří by případnou úsporu v nákladech mohli přenést na spotřebitele. Újma těmto subjektům vznikla nezávisle na geografickém rozměru relevantního trhu poskytování služeb uskladňování plynu.

- Újma nevznikla ani při vymezení relevantního trhu podle Úřadu

259. Účastník řízení uvedl, že společnost SPP Storage na volném trhu žádnou skladovací kapacitu ve skutečnosti neprodala za lepších podmínek než v rámci skupiny EPH, a to nehledě na připojení PZP DB k Přepravní soustavě. Jak společnost NET4GAS, tak společnost SPP Storage uvedly, že PZP DB má většinu kapacity zarezervovanou a nemůže ji nabízet (na jakémkoliv trhu). Společnost SPP Storage totiž měla až do roku 2018 veškerou kapacitu PZP DB zarezervovanou a teprve v roce 2019 získala určitou volnou kapacitu, která však byla zanedbatelná

¹⁶² Srov. např. Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2020 ze dne 4. 6. 2020, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu.

¹⁶³ Tato újma mohla vzniknout i soutěžiteli, který by měl v úmyslu pronajmout již zarezervovanou skladovací kapacitu v PZP DB na sekundárním trhu.

(7 % pracovního objemu PZP DB). Tato volná kapacita byla k tomu volně přerušitelná.¹⁶⁴ To, že společnost SPP Storage žádnou další volnou skladovací kapacitu neměla, je zřejmé i z toho, že ji na trhu nenabídla.¹⁶⁵ Volnou přerušitelnou kapacitu by si však mohl pořídit především ten, kdo již měl v PZP DB k dispozici kapacitu pevnou; nikdo takový však mimo skupinu EPH nebyl.

260. Dle účastníka řízení je třeba hodnotit i újmu hospodářské soutěži jako takové, přičemž účastník řízení pokládá jakýkoliv přínos PZP DB pro český trh za (přínejlepším) zanedbatelný. I za nerealistického předpokladu, že by si volnou přerušitelnou kapacitu PZP DB zarezervoval účastník trhu s plynem mimo skupinu EPH, nelze dovodit, že by hospodářské soutěži vznikla jakákoliv znatelná újma. Nadto zde není žádný důvod domnívat se, že by volná přerušitelná kapacita mohla ovlivnit cenu skladování plynu v ČR, a už vůbec ne, že by ovlivnila cenu plynu pro konečné spotřebitele. Jakýkoliv seznatelný vliv by pak tato volná přerušitelná kapacita neměla ani na stupeň koncentrace trhu. Přes tyto skutečnosti uváděné společností NET4GAS v průběhu řízení Úřad počítá s tím, že by na českém trhu společnost SPP Storage mohla nabízet veškerý pracovní objem PZD DB a veškerý jeho vtláčecí a těžební výkon.
261. Účastník řízení rovněž nesouhlasí s tvrzením Úřadu, že nebýt jeho protisoutěžního jednání, došlo by ke vstupu nového soutěžitele na trh. Toto tvrzení musí však Úřad prokázat, a to tak, aby o věci nebyly důvodné pochyby. K posouzení toho, zda by nový soutěžitel na trh vstoupil, je třeba především posoudit, zda by (i) na trh vůbec mohl vstoupit (zda mu v tom například nebrání právní překážky či existující závazky), a (ii) tak učinil se vší pravděpodobností (nebýt předmětného jednání) – v tomto ohledu je především nezbytné zohlednit strukturu trhu a na tomto základě vyhodnotit, zda by se tak pravděpodobně stalo. Účastník řízení je dále toho názoru, že nestačí pouhá domněnka, že by se tak teoreticky stát mohlo, ale Úřad svou teorii újmy musí postavit na důkazech.
262. K těmto svým tvrzením účastník řízení doložil studii 1, která se věnuje trhu se skladovací kapacitou v ČR, výpočtu hodnoty BSD, která musí být zajišťována prostřednictvím skladování plynu v PZP, způsobu cenotvorby (tj. odvození ceny skladování od winter-summer spreadu, resp. velkoobchodní ceny plynu), váženým průměrným cenám, za které byla pronajata skladovací kapacita jednotlivých provozovatelů PZP a korelaci krátkodobých cen plynu v Německu, Rakousku a ČR. Konkrétně pak studie 1 uvádí, že v případě připojení PZP DB k Přepravní soustavě nejpozději od 1. 4. 2020 by společnost SPP Storage mohla nabízet nově vzniklou volnou skladovací kapacitu ve výši 826,8 GWh pracovního objemu bez pevné těžební a vtláčecí kapacity také na primárním trhu se skladovací kapacitou v ČR (pokud by to její smluvní závazky umožňovaly). Taková skladovací kapacita by však nemohla být využita obchodníky s plynem pro plnění povinnosti zajištění BSD a nemohla by být konkurenceschopným produktem na primárním trhu s pevnou skladovací kapacitou v ČR. Dále studie 1 uvádí, že společnost SPP Storage by vzhledem k realizovaným výnosům a současným cenám skladovací kapacity neměla racionální ekonomický zájem se trhu v ČR vůbec účastnit. Její tržní podíl na trhu uskladňování plynu by v letech 2018 a 2019 byl proto s největší pravděpodobností nulový.

¹⁶⁴ Skladovací kapacitou s přerušitelným výkonem se dle § 2 odst. 3 písm. c) vyhlášky 349/2015 Sb. rozumí skladovací kapacita, jejíž vtláčecí nebo těžební výkon je provozovatel zásobníku plynu oprávněn na základě smlouvy o uskladňování plynu subjektu zúčtování nebo zahraničnímu účastníkovi přerušit. Zákazník, který si tuto kapacitu pořídí, tak nemá jistotu, že bude moci zásobník v daný čas využít; to záleží na tom, jak je výkon zásobníku využíván.

¹⁶⁵ Dle příslušné sektorové regulace totiž musí provozovatelé zásobníků vždy nabídnout na trhu veškerou volnou skladovací kapacitu ve veřejně přístupné aukci.

Společnost SPP Storage v roce 2020 nabídla v aukci skladovací kapacitu, která by představovala 2,9 % dostupné pevné roční skladovací kapacity na primárním trhu se skladovací kapacitou v ČR a neměla by tak žádný skutečný vliv na cenu skladovací kapacity soutěženou prostřednictvím aukcí. Pokud by společnost SPP Storage nabízela svoji volnou skladovací kapacitu na českém trhu, pak by došlo jen k velmi nepatrnému vlivu na ukazatel HHI (snížení o cca 300 bodů), avšak vzhledem k provázání ceny skladovací kapacity s cenou plynu a povinnosti nabídnout veškerou volnou skladovací kapacitu, nemohla by volná skladovací kapacita ve výši 826,8 GWh nijak ovlivnit tržní sílu soutěžitelů na trhu s uskladňováním plynu.

263. Pravděpodobnost pronájmu skladovací kapacity PZP DB na sekundárním trhu zvyšuje v posledních letech i nízké využití flexibility, kterou PZP DB může nabízet, v porovnání s využitím flexibility, kterou nabízejí jiné PZP v ČR. Z hodnot uvedených v databázi Aggregated Gas Storage Inventory¹⁶⁶, na kterou odkazuje i studie 2 a využívá ji pro výpočty, lze vyzorovat, že zatímco v letech 2017–2019 zásoby plynu v PZP DB téměř nepoklesly pod $\frac{3}{4}$ jeho celkového pracovního objemu¹⁶⁷, pracovní objem virtuálního PZP provozovaného společností RWE GS byl ve stejném období mnohem více využíván, neboť minimální hodnoty jeho naplnění se ve vztahu k jeho pracovnímu objemu pohybovaly přibližně na $\frac{1}{6}$ ¹⁶⁸. Oba PZP byly přitom každý rok naplněny z více než 90 %. Malé využití PZP DB lze demonstrovat i na celkovém ročním množství vtláčeného či těženého plynu v porovnání s jeho maximální denní kapacitou vtláčení/těžby. V jeho případě tyto hodnoty za jednotlivé roky 2017–2019 dosahovaly 11–17¹⁶⁹, zatímco u virtuálního PZP provozovaného společností RWE GS nabýval ve stejném období tento ukazatel hodnot 31–78¹⁷⁰ (čím vyšší hodnota, tím je PZP více využíváný, resp. poskytuje větší míru flexibility). Na základě těchto údajů lze konstatovat, že virtuální PZP provozovaný společností RWE GS při zkoumání fyzických toků plynu poskytoval v posledních třech letech více než čtyřnásobné množství flexibility (v relativním porovnání) oproti PZP DB. Při způsobu využívání PZP DB v posledních letech by mohlo být významné množství jeho kapacity nabídnuto třetím subjektům.¹⁷¹
264. Úřad v této souvislosti považuje za nezbytné poukázat na možný pronájem skladovací kapacity PZP DB na sekundárním trhu. Pronájem skladovací kapacity na sekundárním trhu se skladovací kapacitou není jen teoretickou možností, ale skutečně v ČR probíhá, jak vyplývá z odpovědí soutěžitelů působících v oblasti dodávek plynu.¹⁷² Pokud se jedná o PZP DB, jeho veškerý pracovní objem, vtláčecí a těžební výkon byl dlouhodobě zarezervovaný společností SPP Distribúcia a nově vybudovaná skladovací kapacita o velikosti 826,8 GWh byla pronajata

¹⁶⁶ Viz <https://agsi.gie.eu/#/>.

¹⁶⁷ Konkrétně představovaly minimální hodnoty naplnění PZP DB 86,79 % v roce 2017, 85,74 % v roce 2018 a 73,84 % v roce 2019. Databáze zaznamenává hodnotu naplnění PZP pro každý den jako podíl množství plynu v PZP a jeho pracovního objemu.

¹⁶⁸ Konkrétně byly dosaženy minimální hodnoty 14,53 % v roce 2017, 7,42 % v roce 2018 a 27,33 % v roce 2019.

¹⁶⁹ Hodnota byla vypočtena jako součet podílů vtláčeného (těženého) množství plynu do (z) PZP v jednotlivých dnech daného roku a maximální vtláčecí (těžební) kapacity PZP. Konkrétně tyto hodnoty činily ve vztahu k vtláčení 14,6 pro rok 2017, 13,0 pro rok 2018 a 17,3 pro rok 2019 a ve vztahu k těžbě 11,2 pro rok 2017, 11,0 pro rok 2018 a 11,1 pro rok 2019.

¹⁷⁰ Konkrétně tyto hodnoty činily ve vztahu k vtláčení 76,8 pro rok 2017, 78,0 pro rok 2018 a 68,9 pro rok 2019 a ve vztahu k těžbě 31,0 pro rok 2017, 59,0 pro rok 2018 a 53,7 pro rok 2019.

¹⁷¹ V období let 2017–2019 bylo využito více než 50 % maximálního těžebního výkonu PZP DB pouze v devíti dnech. Ve stejném období nebylo ani v jednom dnu překročeno 50 % maximálního vtláčecího výkonu.

¹⁷² Srov. dokumenty spisu správního řízení č. 18 a 24.

společnosti NAFTA a.s., IČO 36286192.¹⁷³ Obě uvedené společnosti i společnost SPP Storage jsou součástí jednoho soutěžitele. Obecně platí, že jakékoliv transakce mezi sesterskými společnostmi jsou z pohledu soutěžitele finančně neutrální (výnos z transakce je současně i nákladem), a tudíž i cena, za kterou společnost SPP Storage pronajímá skladovací kapacitu v PZP DB svým sesterským společnostem, je irelevantní pro posouzení možnosti či nemožnosti (racionální ekonomický zájem) vstupu na relevantní trh uskladňování plynu. Z důvodu, že všechny tyto společnosti jsou součástí jednoho soutěžitele, mohlo by také poměrně jednoduše dojít k úpravě smluv na pronájem skladovací kapacity PZP DB a nabídce skladovací kapacity i na primárním trhu.

265. Úřad dále konstatuje, že snaha společnosti SPP Storage vstoupit na relevantní trh uskladňování plynu je zřejmá z její aktivity vyvíjené pro připojení PZP DB k Přepravní soustavě. Lze se jen těžko domnívat, že by společnost SPP Storage plýtvala lidskými a finančními zdroji na vyjednávání se společností NET4GAS či ERÚ, pokud by skutečně nezamýšlela na relevantní trh uskladňování plynu vstoupit. Informace o tom, že společnost SPP Storage je držitelem licence na uskladňování plynu, je veřejně dostupná a Úřadu nejsou známy žádné další bariéry, které by společnosti SPP Storage (případně jinému subjektu prostřednictvím sekundárního trhu) znemožňovaly vstup na relevantní trh uskladňování plynu.

266. Nelze setak ztotožnit s tvrzením účastníka řízení, že jednáním mu vytýkaným nemohla být způsobena žádná (nezanedbatelná) újma. K námitce účastníka řízení, že Úřad počítá s nabízením celého pracovního objemu a těžebního a vtláčecího výkonu PZP DB na relevantním trhu uskladňování plynu, lze podotknout, že jak ve sdělení výhrad, tak v tomto rozhodnutí Úřad vysloveně uvedl, že uváděné hodnoty je potřeba považovat za maximální teoreticky dosažitelné při plném využití PZP DB v ČR.

- Jednání účastníka řízení mělo výrazné pozitivní účinky na hospodářskou soutěž

267. Účastník řízení dále uvedl, že jeho jednání mělo za cíl zabránit nerovnému postavení obchodníků s plynem – pokud by část obchodníků s plynem měla dramaticky rozdílné náklady na přepravu než zbytek trhu, vedla by tato skutečnost nezbytně k vyšší koncentraci trhu s obchodem a dodávkami plynu. Koncentrace na trhu s obchodem a dodávkami plynu by přitom měla na spotřebitele významnější negativní vliv než koncentrace trhu se skladováním plynu. Z pohledu hospodářské soutěže – a především z pohledu spotřebitelského blahobytu – je proto důležitější, aby na trhu obchodu a dodávek plynu měli účastníci rovné postavení a soutěžili na základě kvality a ceny služeb, než aby na český trh se skladováním plynu potenciálně vstoupila společnost SPP Storage se zcela zanedbatelnou volnou (přerušitelnou) skladovací kapacitou.

268. Tato námitka opět souvisí s údajným střetem povinností plynoucích pro účastníka řízení z energetického zákona, přičemž Úřad se s ní vypořádal výše s tím, že účastník řízení neměl tuto problematiku řešit vtělením pro společnost SPP Storage znevýhodňujících podmínek do návrhů smlouvy o připojení.

- Mezi vytýkaným jednáním a tvrzenou újmou není příčinná souvislost

269. Úřad se dle účastníka řízení nevypořádal s otázkou příčinné souvislosti, když neprokázal, že to byly zrovna vytýkané podmínky (i) až (iii), které by společnosti SPP Storage bránily smlouvu

¹⁷³ Existenci smlouvy na skladování/uskladnění plynu uzavřené s těmito společnostmi uvádí společnost SPP Storage ve své výroční zprávě za rok 2019.

o připojení uzavřít. V této záležitosti účastník řízení zopakoval důvody návrhu a úprav posuzovaných podmínek (shodně srov. shora bod 203) s tím, že tyto nebyly důvodem pro neuzavření smlouvy, kterými byly spíše komplexnější otázky řádného fungování PZP DB. Při vyjednávání smlouvy o připojení mezi stranami tak vznikl právní spor ohledně výkladu sektorové regulace, který mohl rozhodnout pouze ERÚ.

270. Současně dle účastníka řízení došlo k přetržení příčinné souvislosti, protože k prodlevě v připojení PZP DB došlo především tím, že společnost SPP Storage, která se ve sporu jako jediná mohla formálně obrátit na ERÚ, tak učinila až po dvou letech, které však nelze přičítat k tíži společnosti NET4GAS.
271. Úřad předně nesouhlasí s tím, že by trvání účastníka řízení (bez objektivně ospravedlnitelných důvodů) na akceptaci pro společnost SPP Storage znevýhodňujících podmínek (i) až (iii) nebylo v příčinné souvislosti s neuzavřením smlouvy o připojení (a logicky i oddálením fyzického připojení PZP DB k Přepravní soustavě) a k danému odkazuje na pasáže výše, ve kterých se touto námitkou zabýval, přičemž zcela zřejmou příčinnou souvislost shledal.
272. Stejně tak se již zabýval důvody, pro které se společnost SPP Storage neobrátila na sektorového regulátora ihned po předložení návrhu SoP 9/2015, ale až ve chvíli, kdy bylo zřejmé, že účastník řízení neustoupí z podmínek pro ni neakceptovatelných. Nelze tedy tvrdit, že by společnost SPP Storage byla v mezidobí, čítajícím více jak dva roky do podání jejího návrhu k ERÚ, nečinná. Ba právě naopak – probíhala vzájemná jednání jak na písemné, tak osobní úrovni (srov. bod 26 a rovněž se na základě dohody obou smluvních stran vyčkávalo na vyjádření ERÚ – srov. bod 48) a podání návrhu k ERÚ bylo až následkem neúspěchu při vyjednávání s jejím nutným obchodním partnerem. Jak bylo také prokázáno, účastník řízení i po zahájení a během sporného řízení navrhoval či modifikoval podmínky (i) a (ii), které nepochybně ovlivnily i délku sporného řízení, neboť na nich účastník řízení trval i přes nesouhlas společnosti SPP Storage a koneckonců i sektorového regulátora, který tyto podmínky neuznal a nezahrnul do finálního návrhu.

e) Úřad postupoval procesně nesprávně při šetření relevantního trhu

273. Úřad dle účastníka řízení procesně pochybil při geografickém vymezení relevantního trhu uskladňování plynu, protože neprovedl šetření celého relevantního trhu, ale pouze jeho části. Dané dal do souvislosti s tím, že se Úřad dotázal pouze části zákazníků služeb skladování plynu – tuzemských dodavatelů plynu – a zcela ignoroval zásadní segment relevantního trhu – zákazníky, kteří používají ČR pouze jako tranzitní zemi. Toto procesní pochybení pak má vliv na výsledek řízení, jelikož Úřad na základě neúplného šetření následně chybně definoval relevantní trh jako trh uskladňování plynu vymezený územím ČR a došel k nesprávným závěrům ohledně protisoutěžní újmy.
274. K otázce vymezení relevantního trhu uskladňování plynu územím ČR Úřad předně odkazuje na své závěry uvedené výše (srov. body 85–93), kde šetřením ověřil existenci značných bariér (např. finanční či administrativní), které mají vliv na poskytování služby uskladňování plynu jak na území ČR, tak mimo území ČR pro účely dodávek plynu odběratelům nacházejícím se mimo území, na kterém je provozována plynárenská soustava a ke které je připojen PZP. Definicí tohoto relevantního trhu se Úřad velmi podrobně zabýval i při vypořádání námitek účastníka řízení, přičemž poukázal na specifické podmínky cenotvorby a další faktory příznačné pro tento trh. Závěr o geograficky vymezeném trhu uskladňování plynu územím ČR by proto stěžii mohly změnit případná vyjádření dalších soutěžitelů působících na straně poptávky. Úřad má tedy za

to, že disponuje dostatečně reprezentativním množstvím relevantních podkladů a informací pro řádné vymezení relevantního trhu.

f) Jednání účastníka řízení nemělo vliv na obchod mezi členskými státy EU

275. Dle účastníka řízení Úřad chybně uvádí, že posuzované jednání společnosti NET4GAS bylo způsobilé znatelně ovlivnit obchod mezi členskými státy, když vycházel z existence jeho dominantního postavení na relevantním trhu přepravy plynu a jeho jednáním mělo být údajně společnosti SPP Storage bráněno ve vstupu na český trh se skladováním plynu. Oznámení Komise připouští, že spojení dominantního postavení a jednání, které omezuje vstup soutěžitele na trh, bude obvykle mít znatelný vliv na obchod mezi členskými státy. Zároveň však výslovně uvádí, že pokud se jedná o čistě lokální jednání nebo jde o nepodstatný podíl na prodejích dominantního podniku, nelze hovořit o znatelném vlivu. Stejně tak rozhodnutí SDEU vyžadují, aby vliv na obchod nebyl zanedbatelný.¹⁷⁴ Uzavření či neuzavření smlouvy o připojení se společností SPP Storage proto nemůže jakkoliv ovlivnit existenci, kvalitu či intenzitu obchodu mezi členskými státy (jednání účastníka řízení bylo pouze lokální a směřovalo vůči jedinému soutěžiteli). Závěr Úřadu o dopadu na obchod mezi členskými státy EU je navíc o to více absurdní za situace, když Úřad trh s uskladňováním plynu vymezil nesprávně, jako trh národní.
276. Jelikož se Úřad k otázce vymezení relevantního trhu vyjadřoval již výše, pokládá za nadbytečné se v této věci znovu opakovat. K námitce týkající se znatelnosti dopadu na obchod mezi členskými státy Úřad uvádí, že při jeho posouzení vycházel z Oznámení Komise a zkoumal v nyní řešeném případě naplnění všech v Oznámení Komise popsanych podmínek, které u daného typu protisoutěžního jednání indikují, že reálně hrozící možnost dopadu jednání na obchod mezi členskými státy je dána (srov. body 158–161). Tyto podmínky se v právě posuzovaném případě vyskytují, neboť Úřad prokázal, že účastník řízení zaujímal v rozhodné době dominantní, resp. monopolní postavení na trhu, který byl vymezen z hlediska geografického územím celého členského státu. Také prokázal, že účastník řízení svým jednáním v posuzovaném období zabránil společnosti SPP Storage (jež je vlastněna zahraničním subjektem či skupinou působící v jiných členských státech EU) v možnosti vstupu na tuzemský trh uskladňování plynu, přičemž realizace obchodního záměru žadatele o připojení (resp. skupiny, do níž společnost SPP Storage náleží), by se jednoznačně pozitivně projevila v hospodářské soutěži na trhu uskladňování plynu (srov. bod 146 – změna tržního podílu soutěžitelů na relevantním trhu uskladňování plynu a pokles úrovně koncentrace trhu). Proto bylo namístě aplikovat na jednání účastníka řízení i SFEU.
277. Závěrem Úřad shrnuje, že veškeré výše vznesené námitky účastníka řízení neshledal za důvodné či mající oporu ve spisové dokumentaci spisu správního řízení. Má naopak za to, že ve věci shromáždil dostatek přesvědčivých důkazů o protisoutěžním jednání společnosti NET4GAS.

VII. Stanovení pokuty

278. Podle § 22a odst. 1 písm. c) zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako soutěžitel dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 11 odst. 1 zákona zneužije své dominantní postavení. Dle § 22a odst. 2 zákona se za přestupek podle odst. 1 písm. c) téhož ustanovení zákona uloží pokuta do 10 000 000 Kč nebo 10 % z čistého obrátu dosaženého soutěžitelem za poslední

¹⁷⁴ Viz například rozsudek České dráhy v. Komise (T-325/16), bod 140; rozsudek Hugin v. Komise (Case 22/78), bod 17; rozsudek Bagnasco (C-216/96), bod 47; rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise (C-125/07 P).

ukončené účetní období. Dle § 21h odst. 5 zákona při ukládání pokut a opatření k nápravě v šetřeních nebo řízeních s unijním prvkem postupuje Úřad podle § 20 odst. 4 a podle hlavy VII zákona.

279. Hranice stanovená pevnou částkou se uplatní zejména u soutěžitelů, kteří nejsou založeni za účelem podnikatelské činnosti a žádného obratu tudíž nedosahují.¹⁷⁵
280. Stanovení výše pokuty v mezích zákona je věcí správního uvážení Úřadu, které se v konkrétním případě odvíjí od posouzení skutkových okolností daného případu. Uložená pokuta by měla plnit jak funkci represivní, tak preventivní. Je požadováno, aby Úřadem uložená pokuta nepřekračovala zákonnou maximální hranici a dále, aby Úřad posoudil též celkovou aktuální finanční a majetkovou situaci soutěžitele, zda uložená pokuta nebude pro něj likvidační.¹⁷⁶
281. Úřad konstatuje, že posuzované jednání společnosti NET4GAS, které je předmětem vedeného správního řízení, představuje zneužití dominantního postavení jak ve smyslu § 11 odst. 1 zákona, tak čl. 102 SFEU. Úřad proto dospěl k závěru, že v daném případě jsou splněny podmínky pro uložení pokuty dle § 21h odst. 5 a § 22a odst. 2 zákona.
282. S ohledem na skutečnost, že se účastník řízení dopustil dvou přestupků, tedy jedním skutkem spáchal dva přestupky v jednočinném souběhu (srov. bod 177), musí Úřad určit, který z těchto přestupků je nejzávažnější a tím nejpřísněji trestný; skutečnost, že účastník řízení spáchal souběžně více přestupků, zvyšuje závažnost sankcionovaného protiprávního jednání.
283. V nyní posuzovaném případě platí, že oba přestupky byly páčány ve shodném časovém období a představují porušení jak zákona, tak SFEU, pro které je horní hranice sankce totožná. Přestože se v posuzovaném případě znaky obou skutkových podstat jinak v zásadě kryjí, liší se účinkem protisoutěžního jednání na obchod mezi členskými státy. Úřad proto přihlédl zejména k tomu, že jednání účastníka řízení mělo vedle účinků na hospodářskou soutěž na tuzemském trhu také potenciální dopad na obchod mezi členskými státy EU. Vytvoření jednotného vnitřního trhu EU je přitom základním cílem unijního práva a za tím účelem byly do SFEU včleněny čl. 101 i 102. Z tohoto důvodu Úřad vyhodnotil jako závažnější přestupek, a tedy i nejpřísněji postižitelný přestupek porušení čl. 102 SFEU.

VII.1 Vyměření pokuty

284. Při vymezení konkrétní výše pokuty je Úřad povinen vyjít ze zákonných (zákonem předepsaných) kritérií, která tato pokuta má v sobě odrážet. Podle § 22b odst. 1 zákona se při určení výměry pokuty právnické osobě přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán. Dále se přihlédne k jednání právnické osoby v průběhu řízení před Úřadem a její snaze odstranit škodlivé následky přestupku. Úřad dle § 38 přestupkového zákona rovněž přihlédne k délce doby, po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele. Vyměření pokuty je výsledkem hodnocení řady faktických, ekonomických a právních skutečností, při respektování zákonných kritérií pro uložení pokuty a vždy s přihlédnutím ke specifickým okolnostem daného případu.

¹⁷⁵ Srov. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 31 Ca 64/2004-63 ze dne 31. 5. 2006 ve věci ČEZ.

¹⁷⁶ Srov. rozsudek NSS č. j. 5 Afs 7/2011-619 ze dne 29. 3. 2012 ve věci DELTA PEKÁRNÝ.

285. Při stanovování pokuty postupuje Úřad v souladu s pravidly stanovenými v Metodice¹⁷⁷, které spolu s obecnými principy správního trestání představují komplexní právní úpravu ukládání pokut i jejich vyměňování. Úřad pak dlouhodobě a konstantně v rozhodovací praxi ukládá soutěžitelům, kteří jsou podnikateli, pokuty dle obrátového kritéria, tj. výše pokuty se přímo odvíjí od hodnoty tržeb za zboží přímo či nepřímo dotčené protisoutěžním jednáním.
286. Dle postupu specifikovaného v Metodice by za zneužití dominantního postavení (při současné způsobilosti znatelně ovlivnit obchod mezi členskými státy EU), které představuje velmi závažný přestupek, činila nejnižší pokuta v nyní posuzovaném případě řádově několik stovek mil. Kč. Takto vyměřená pokuta by však mohla být v rozporu s principy přiměřenosti a spravedlnosti a neodpovídala by charakteru spáchaného přestupku, neboť Úřad v případě jednání společnosti NET4GAS shledává zvláštní specifika a okolnosti.
287. Jimi je především skutečnost, že společnost NET4GAS nepůsobí na relevantním trhu uskladňování plynu, na kterém se negativní účinky jejího jednání projeví. Současně nemá žádný ekonomický zájem na nepřipojení PZP či jiných zařízení k Přepravní soustavě (srov. bod 47).
288. Dále nelze odhlédnout od snahy společnosti NET4GAS řešit možnost využití PZP plnicích současně i přeshraniční funkci konzultacemi s ERÚ, se kterým v otázkách souvisejících s problematikou připojení PZP DB opakovaně komunikovala v březnu a květnu roku 2016 a kterému dne 26. 10. 2016 zaslala jí navržené znění [REDACTED]. K žádosti ERÚ z února 2017 účastník řízení poskytl podklady a informace s tím, že jím navržený koncept nebyl společností SPP Storage akceptován. ERÚ byl současně osloven, aby poskytl své stanovisko, zda a za jakých podmínek by byla přeshraniční funkce PZP možná podle právního řádu ČR a zda případně nebude nutné nejdříve iniciovat novelu některého právního předpisu.¹⁷⁸ Také stojí za připomenutí, že subjektem aktivně legitimovaným k podání návrhu na zahájení sporného řízení je společnost SPP Storage.
289. Shora uvedené jasně definované odlišnosti a specifika tak v porovnání s jinými dosud Úřadem řešenými případy činí tento případ nestandardním a vymykajícím se zásadám obsaženým v Metodice. Proto jsou v tomto konkrétním případě dány důvody ji pro vyměření pokuty neaplikovat¹⁷⁹.
290. Protiprávní jednání účastníka řízení, tj. zneužití dominantního postavení s dopady na obchod mezi členskými státy EU (tj. porušení zákazu stanoveného SFEU a souběžně doprovázené porušením zákazu stanoveného zákonem), představuje velmi závažný přestupek. Úřad vzhledem k charakteru takového přestupku, způsobu jeho spáchání a jeho potenciálním následkům, výše uvedeným specifickým okolnostem, za nichž byl spáchán, a délce doby, po kterou trval protiprávní stav, uložil účastníkovi řízení za oba přestupky souhrnně pokutu na horní zákonné hranici stanovené však jen pevnou částkou, tj. ve výši **10 000 000 Kč**.

¹⁷⁷ Viz dokument Úřadu nazvaný *Postup při stanovení výše pokut ukládaných za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže*.

¹⁷⁸ Srov. dokument spisu správního řízení č. 34, příloha č. 4.

¹⁷⁹ Srov. bod 5.2. Metodiky.

VII.2 *Kontrola zákonné hranice a likvidačního charakteru pokuty*

291. Úřad je povinen posoudit, zda konečná výše pokuty nepřevyšuje zákonem stanovenou maximální hranici (do 10 000 000 Kč nebo 10 % z čistého obratu – §22a odst. 2 zákona). S ohledem na výši pokuty je zřejmé, že není převyšena zákonná hranice pro její uložení. Pro úplnost Úřad na tomto místě uvádí, že čistý obrat dosažený skupinou NET4GAS (soutěžitelem) za poslední ukončené účetní období (rok 2019) dle účetních výkazů dosáhl 8 652 mil. Kč (v roce 2018 dosáhl 7 713 mil. Kč)¹⁸⁰, z něhož uvedená výše pokuty představuje přibližně 0,1 % (zákonem stanovená maximální hranice dle obratu je 10 %).¹⁸¹
292. Na závěr Úřad zkoumal, zda konečná výše pokuty nemá na soutěžitele vzhledem k jeho individuálním poměrům likvidační účinek. Takový účinek může nastat pouze v případě, že by výše pokuty přivedla zánik majetkové základny pro další podnikatelkou činnost, případně natolik přesáhla možné výnosy, že by se další činnost soutěžitele stala v podstatě bezúčelnou; směřovala by po značné časové období pouze k úhradě uložené pokuty.¹⁸² Při hodnocení možné likvidačnosti Úřad vycházel z konsolidovaných účetních výkazů skupiny NET4GAS, tj. z rozvahy a výkazu zisku a ztráty za rok 2019, které dostatečně vypovídají o její celkové finanční a majetkové situaci. Z těchto výkazů vyplývá, že skupina NET4GAS vykázala výsledek hospodaření za rok 2019 ve výši 3 645 mil. Kč (3 272 mil. Kč za rok 2018) a peněžní prostředky k 31. 12. 2019 dosáhly výše 2 162 mil. Kč (1 302 mil. Kč k 31. 12. 2018). Ve vztahu k samotnému účastníku řízení pak z předložených účetních výkazů plyne, že úplný výsledek hospodaření za rok 2019 společnosti NET4GAS byl ve výši 3 106 mil. Kč (2 524 mil. Kč v roce 2018) a peníze a peněžní ekvivalenty k 31. 12. 2019 dosáhly 2 157 mil. Kč (1 297 mil. Kč ke konci roku 2018).¹⁸³
293. Uvedené účetní hodnoty jak skupiny NET4GAS, tak samotného účastníka řízení zřetelně dokazují, že konečná výše pokuty v částce 10 mil. Kč nemůže být nepřiměřená či představovat ohrožení existence jak samotného účastníka řízení, tak skupiny NET4GAS, tedy mít likvidační charakter. Úřad má naopak za to, že výše pokuty je přiměřená okolnostem nyní řešeného případu.

VIII. **Zákaz jednání**

294. V souladu s § 11 odst. 2 ve spojení s § 21h odst. 1 zákona Úřad uložil zákaz jednání popsaného ve výroku I. tohoto rozhodnutí do budoucna, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

IX. **Splatnost pokuty**

295. Uloženou pokutu je účastník řízení povinen uhradit ve lhůtě uvedené ve výroku III. tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro Jihomoravský kraj, číslo účtu 3754-17721621/0710, jako variabilní symbol se uvede identifikační číslo účastníka řízení.

¹⁸⁰ Viz konsolidovaná výroční zpráva společnosti NET4GAS Holdings, s.r.o. za rok 2019.

¹⁸¹ Dle zákona je potřeba vycházet z údajů vztahujících se k roku, který představuje poslední ukončené účetní období. Úřad však nepředpokládá, že by soutěžitel vzhledem k době vydání tohoto rozhodnutí (začátek roku 2021) údají za ucelený rok 2020 disponoval (nadto ověřenými dle příslušných právních předpisů). Vzhledem k výše uvedeným vysokým čistým obrátům konzistentně dosahovaným skupinou NET4GAS v přechozích letech lze současně téměř jistě vyloučit, že by výše pokuty ve vztahu k čistému obratu soutěžitele za rok 2020 mohla jakkoli dosáhnout zákonem stanovené maximální hranice dle obratu. Obdobně uvedené platí i pro posouzení možného likvidačního účinku.

¹⁸² Srov. nález Ústavního soudu Pl. ÚS 2/02 ze dne 9. 3. 2004.

¹⁸³ Srov. dokument spisu správního řízení č. 48, příloha č. 1.

X. Náklady řízení

296. Vzhledem k tomu, že Úřad v rámci správního řízení dospěl k závěru, že účastník řízení porušil § 11 odst. 1 zákona a čl. 102 SFEU, tedy porušil svou povinnost nezneužívat své dominantní postavení na relevantním trhu, jsou splněny zákonné podmínky dané § 95 odst. 1 přestupkového zákona, ve znění nálezu Ústavního soudu č. 325/2020 Sb., v návaznosti na § 79 odst. 5 správního řádu, k uložení náhrady nákladů správního řízení účastníku řízení. S ohledem na rozsah prováděného dokazování má Úřad za to, že se jednalo o zvláště složitý případ, a proto dle § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, určil paušální částku nákladů řízení, jež je povinen účastník řízení uhradit, ve výši 3 500 Kč.
297. Náklady řízení je účastník řízení povinen uhradit ve lhůtě v uvedené ve výroku IV. tohoto rozhodnutí na účet Úřadu vedený u České národní banky v Brně, číslo účtu 19-24825621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede 2019000241.

XI. Závěr Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

298. Ze všech shora podaných důvodů Úřad konstatuje, že účastníku řízení bylo prokázáno spáchání přestupku dle § 22a odst. 1 písm. c) zákona a současně porušení zákazu stanoveného v SFEU tím, že v rozporu s § 11 odst. 1 zákona a čl. 102 SFEU v období od 24. 9. 2015 do 30. 4. 2019 zneužil svého dominantního postavení, čímž narušil hospodářskou soutěž na trhu poskytování služeb uskladňování plynu na území ČR a i potenciálně ovlivnil obchod mezi členskými státy EU. Úřad společnosti NET4GAS jednání do budoucna zakázal a uložil jí pokutu ve výši 10 000 000 Kč. Úřad tedy rozhodl v souladu s § 67 odst. 1 správního řádu tak, jak je uvedeno ve výrocích tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení dle § 152 odst. 1, ve spojení s § 83 odst. 1 správního řádu podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Hynek Brom

 Digitální podpis:
27.01.2021 15:41

otisk úředního razítka

JUDr. Hynek Brom
I. místopředseda Úřadu

Obdrží:

Vážený pan
Mgr. Vít Stehlík, advokát
White & Case, s.r.o., advokátní kancelář
Na příkopě 854/14
110 00 Praha 1

Vypraveno dne

viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy